Budapest, 1901. Hatodik évfolyam. 54. szám. Szombat, február 23.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A kereszt.

Budapest, február 22.

(v.) A *tekintély* s az *erkölcs* lovagjai ma ujabb formulát vittek a parlament elé, haragosan ostromolván a kultuszminisztert azzal a kérdéssel, hogy milyennek óhajtja a nemzeti müvelődést: *kereszténynek-e*, vagy *kozmopolitának?* Őszintén szólva, nem értjük a kérdést. Mi el tudunk képzelni olyan kozmopolita müvelődést, amely nem keresztény s viszont olyan kulturát is, amely keresztény létére mégis kozmopolita. Maga a kereszténység a világ legkozmopolitikusabb intézménye. A keresztény egyházak között pedig éppen a katholikus az, amely nemcsak nevében hirdeti, de szervezetének legapróbb izéig is megvalósitja a lelkiekben való egyetemes világpolgárságot. Mi értelme van hát a kereszténység és a kozmopolitaság kölcsönös szembeállitásának? Gróf Zichy Nándor nyiltan és állandóan hangoztatja pártja hiveinek, hogy legelső sorban *katholikusok* tartoznak lenni. Ennek a tételnek az elhallgatott utómondata természetesen csak az lehet, hogy csupán *másodsorban* lehetnek *magyarok*. Mi jogon vádolhatja hát *épp* a néppárt kozmopolitasággal, vagyis a magyar nemzeti momentum szándékos és rendszeres elejtésével azt a kulturát, amelyet ő nem talál a maga inye szerint valónak?

Ám nem kérdésekkel zaklatni akarjuk mi a néppártot, hanem felelni akarunk neki. Válaszunk a felvetett kérdésre az, hogy mi a kereszténység alapján fejlődött nemzeti kulturának mennél hatalmasabb felvirágzását kivánjuk, ellenben határozottan küzdenénk minden olyan müvelődési folyamat ellen, amelyben a keresztény elem elnyomná a nemzeti elemet. A magyar közvéleményt a Zichy Nándor tétele nem kötelezi. Mi legelső sorban magyarok vagyunk, e haza édes gyermekéül, tehát édes testvérünkül tekintjük minden honfitársunkat, — s csak *ez után* tartozunk valamely hitfelekezethez. A mi szivünkhöz közelebb áll a magyar, habár más egyháznak a hive, mint az olyan hitrokon, akit nem a magyar föld hord s nem a magyar égbolt takar be. Igy érezünk mi mindannyian, katholikusok is, protestánsok is, zsidók is. Egyedül a *néppárt* nem érez igy, legalább eddigelé az ő soraiból nem hallottunk tiltakozást a Zichy Nándor harcias jelszava ellen. Nos, itt a mi feleletünk. Hüséges szeretettel szolgáljuk a keresztény alapon fejlődött magyar müvelődést. Közös kincsünkül tekintjük keresztény jellegével együtt ezt a nemzeti kulturát mi magyar hazafiak, keresztények is, nem keresztények is. Vivmányait megbecsüljük, fejlődését istápoljuk, haladásán dolgozunk, épségéért küzdünk. A mi magyar szivünknek drága ez a kultura, mert magyar. Féltjük, mint a szemünk fényét, tápláljuk lelkünk dologtevésével, meglenditjük szivünk lendületével, mert magyar. Keresztény a német kultura is, de nekünk nem kell. Keresztény a francia, az olasz a muszka kultura is, nekünk még sem kell. Visszautasitjuk kérlelhetetlenül, — nem azért, mert keresztény, hanem azért, mert *nem* magyar. Elfogadni és szeretni mi *csak* a magunk nemzeti müvelődését tudjuk, — ezt sem azért, mert keresztény, *ezt is azért, mert magyar.* Ehhez a kérdéshez a *vallásos* lelkiismeretnek semmi köze. Kizárólag a *nemzeti* lelkiismeretnek ügye ez. Reméljük, a néppártnak nem lesz kifogása e válaszunk ellen. Ha lesz, azt se bánjuk.

De már azt bánjuk, hogy a néppárt az evangélium hirdette erényeket egytől egyig a maga számára akarja lefoglalni. Bocsánatot kérünk: ismerik, szeretik és gyakorolják ezeket az erényeket a néppárton kivül is. A szeretet és a szenvedés vallásának nevezte ma gróf Zichy János a kereszténységet. A szeretet és a szenvedés hite *érzés* dolga; nincs az kötve egyetlen egyház dogmájához sem, felülemelkedik az minden felekezeti akadályon. Az ember lelki minemüségét nem az dönti el, amit vall, hanem az, ami Istentől eredő és Istenhez igyekvő eleven hit gyanánt él a lelkében. Nem mindenki keresztény, akit megkereszteltek. S nem pogányok mindazok, akiknek nem jutott rész a keresztvizből. Azok az örök erkölcsi igazságok, amiket a Jézus tanitott s a miknek foganatjáért életét áldozta fel, abban találják fel legszebb diadalukat, hogy önkénytes meghódolásra birják olyan embereknek szabad akaratát is, akik kivül állanak a keresztény felekezetek kötelékein. Ha a Mester ma szétnézne nyájában, találna ott olyanokat is, akik csak külsőleg tartoznak hozzája. S találna viszont a nyáján kivül is olyanokat, akik egyházi kényszer nélkül, a saját jószántukból követik nemes tanitását. Az evangélium hirdeti az *alázatosságot*. Ezt a krisztusi erényt én is gyakorlom olyan jól, mint a néppárt grófjai. Az evangélium hirdeti a *szegénységet*. Ezen a cimen is van annyi jussom az üdvösségre, mint a néppárti grófoknak. Az evangélium hirdeti az *irgalmat*. Sinylődő és nyomorgó embertestvéreimnek én is szegek a magam keserves munkával szerzett kenyeréből. Az evangélium hirdeti, hogy *szeressük felebarátainkat, mint saját magunkat.* Nos, lelki üdvösségemre mondom, hogy én épp ugy szeretem gróf Zichy Jánost, mint saját magamat, testvéremet látom benne, mert egy atyának vagyunk gyermekei. Hát engem vajjon gróf Zichy János szeret-e ugy, mint saját magát?

Ne foglalja hát le magának a keresztet a néppárt. De még az egyházának sem. Minden müvelt ember ihletett kegyeletének tárgya az. S Rakovszky István urnak mondjuk, hogy tárgya még a szabadkőmivesek pietásának is.

TÁRCA.

Papa, gyere vissza...

A *Budapesti Napló* eredeti tárcája.

Irta: *Ábrányi Emil.*

Rettenetes vihar dühöngött a tengerparton. Ott, ahol én tartózkodtam, egész éjjel ugy bömbölt a tenger, mintha millió éhes oroszlán ordított volna ijesztő közelségben. És időnkint mintha száz meg száz ágyut sütögettek volna el: villámok csapdostak bele a haragos óceánba. Felülről is ömlött a viz. A zuhogó felhőszakadás vastag, sebes özöne összevegyült a pezsgő, magasra ugró tenger-habokkal.

Sokszor láttam csatázni a tengert, de még ilyen tombolást nem láttam soha. Reggelig nem hunytam le a szememet. Néztem a jól becsukott ablak mögül a szakadatlan villámlást és néztem az őrjöngő hullámokat, amint ölelkeztek a fekete felhőkkel és neki rohantak a széles part sárgás-fehér fövenyének és ették, marták a homokot, mintha föl akarták volna falni az egész elegáns fürdőt.

Reszketett fejünk fölött a háztető. A neki szabadult orkán átsüvöltött a falakon. Ingadozott, remegett, dübörgött minden. Csak egy pont, egy kicsike pont látszott szilárdnak ebben az általános vacogásban: a világító torony a kikötő végén. A lázadó hullámok hiába csaptak föl egészen a fényt lövellő ablak párkányzatáig. A torony állott, mint a vezér, aki nem veszti el nyugalmát a forradalom dühös tömegei közt. Állott rendületlenül és a csöndesen, szabályosan forgó üveg ragyogó kévéket hintett a förgeteges messzeségbe, mintha sugarakból font mentő-köteleket dobált volna ki a borzalmas éjszakába.

Töprengtem az ember hitványságán és a természet óriás erején. Eszembe jutott: ilyen vihar fujta szét a Fülöp spanyol király legyőzhetetlen armadáját. Afflavit et dissipati sunt. A nehéz, termetes, méltóságos gályák ugy szétrebbentek, mint a pelyva, amikor gyönge szél támad a szérün. Több ilyen leckét a gőgnek, a zsarnokaságnak, hatalmas óceán!

Van-e felségesebb egy ilyen villámló, mennydörgő zivatarnál? S még se mertem gyönyörködni benne, mert eszembe jutottak a szegény halászok, akiket talán utólért ez a kegyetlen szélvész s akik most kétségbeesetten pusztulnak el a felhőkig dagadó hullámokon. Láttam a nyomorult hajótörötteket, a mint görcsösen átkarolnak egy-egy deszkadarabot, és sáppadt arccal kérnek az Istentől szabadulást; de szabadulás nem jön sehonnan; a dühös viz üti, korbácsolja őket; erejük fogy; tagjaikba dermedés áll; és egy utolsó hörgéssel lefordulnak a fekete, tajtékos habokba; és uszik a halott csöndesen, szétzilált hajjal, panasz nélkül; most már viheti őket a hullám a part felé, ahol a rongyos család szivszorongva várakozik rájuk.

Reggel felé megcsitult a vihar s engemet is elnyomott az álom. A bömbölő zúgásból csak valami tompa, jajgató moraj maradt meg; és ennek az egyhangu ritmusánál mélyen elaludtam.

Dél felé járt az idő, amikor fölébredtem. Meleg napfény sütött a szobámba. Fehér sirályok röpködtek a széttépett felhőkből kivillanó égbolt kéksége alatt. Boldogan nyujtózkodtam a kényelmes, puha ágyon, mert az ember önző, gyalázatosan önző! Jól esett éreznem, hogy én ime élek; én teljesen ép vagyok; bennem nem tett kárt a vihar; az én kis hőtelemet nem törte össze az óceán; én nem pusztultam el, mint az a sok szerencsétlen, akiket a szélvész a nyilt tengeren talált; én ime toalettet csinálok és lemegyek a table d'hote-os terembe és ebédelek finom, nemzetközi gentlemanek közt és hallgatom a zenekart és nézem magas, biztos terrászról a tengert és engedem, hogy a megint jó fiuvá szelidült tenger diskrét mormolással vegyüljön belé a Strauss-keringő graciózus hangjaiba.

A társas ebédnél nagy katasztrófákról beszéltek a beavatottak. Hatvan bárka teljesen elpusztult a benne levőkkel együtt. Negyven-ötven visszaérkezett, de borzasztó állapotban. Inkább össze-visszatört deszka-omladékok voltak, mint bárkák. Valószinü, hogy egy Angliába sietö kisebb gőzös is elsülyedt a szikla-zátonyok közt. A rév-kapitányság lesujtó információkat adott ki és a fürdő körül fekvő apró halász-falukban sirtak, jajveszékeltek az asszonyok.

Ebéd után hosszu sétára indultam a parton. A merre mentem, mindenütt romok, omladékok hevertek. A tenger kezdte kidobni magából, amit előtte való éjjel összetört. Imitt-amott deszkák halmaza torlódott föl és a repedt, forgácsesá hasogatott törmelékből elgörbült szegek állottak ki. Tömérdek moszat, csigaház és állat-kadáver feküdt mindenfelé a nedves homokon.

Messze magam mögött hagytam a fürdőtelepet. Olyan helyre értem, ahol teljesen egyedül voltam. Leültem egy kősziklára és néztem a tengert és hallgattam a végtelen erő lassu morajlását, amint a hullámok lábaim elé gördültek a mozgó, határtalan sikságról és nagyot locsocsantak a szomoru, magányos part szirtdarabjain.

És amint hátamat a sziklának vetve néztem a tengert: csodálatos kiabálás csapott a fülembe. Valami vékony rikácsolás. De nem sirálynak a hangja volt az.

Odafordultam, ahonnan a hang jött. És lát-

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

Engedje meg nekünk Rakovszky István ur, hogy ezt sokkal jobban tudjuk nálánál. A szabadkőmivesek páholyaiban a tiszteletben részesitett szimbolumok közt ott szerepel legelső sorban a biblia. Az *egész* biblia. Nem csupán az ó-testamentum, hanem az *uj* is. Együtt a kettő, mint egységes szimboluma az Istenhitben rejlő erkölcsi igazságnak. Rakovszky vádját az elfogultság sugalta. Ez az elfogultság pedig gyülöletből fakad. A gyülölet mindig igazságtalan. S Krisztus lobogója alatt szabad-e igazságtalanságot hirdetni?

Ezek után rátérünk a kereszt kérdésére. Legyen-e hát ott a kereszt az egyetem előadó termeiben? Igy szól a kérdés. A kereszt *egyházi* szimbolum. Az egyetemi tanitás pedig *világi*, sőt *állami* feladat. Ha valaki számológépet vagy földabroszt vagy teleszkópot vinne a templomba, nem azt mondanók neki, hogy ezzel profanizálja az Isten házát, hanem azt, hogy ezek a dolgok nem illenek oda. Azoknak pedig, akik az egyetem előadói termeibe a vallási élet rekvizitumait akarják bevinni, ugyanezt feleljük: az iskolát nem háborgatják ezek a szimbolumok, de nem valók oda.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, február 22.

Rakovszky István erősen hadakozó beszédével ma bezárult a kultuszbudget általános vitája. Nagy buzgóságában, hogy megvédje gróf Zichy Jánost, Rakovszky belekötött jelenlevőkbe és távollevőkbe, ujságirókba és miniszterekbe, zsidókba és protestánsokba. Azonfelül belekötött még Olay Lajosba is, aki katholikus.

Rakovszky a tekintély elvét védte s ennek érdekében szembeállitotta a keresztény kulturát a kozmopolita kulturával. Erre később *Wlassics* Gyula kultuszminiszter az egész Ház éljenzése közben konstatálta, hogy a Rakovszky szembeállításában az értelemből némiképpen kevés van. Mert *ha van kozmopolita kultura, akkor a keresztény kultura az.* A keresztény kultura körülbelül az egész müvelt világé s ennek keretében iparkodik minden nemzet a maga külön kulturáját kiépiteni. A szembeállitás tehát érthetetlen. Aztán Rakovszky a katholikus autonómia dolgát hozta szóba s itt ütközött össze a szélsőballal. A protestánsok autonómiájára célzott s olyan hangon, hogy a legkurucabb protestáns, *Thaly* Kálmán közbeszólt:

— A protestánsok a linci békében szerezték jogaikat!

Az ingerült hang tüzbe hozta Rakovszkyt s élesen vágott vissza:

— Azért mert valaki *történetkéket* ir, ne kisebbitse a katholikusokat.

Itt szakadtak aztán rá a mérges megjegyzések. *Justh* Gyula, *Madarász* József, *Marjay* Péter egymásután és egyszerre tüzeltek a néppárt ellen, de ez még nem bántotta ugy Rakovszkyt. Hanem aztán *Olay* Lajos is rászólt:

— Én katholikus vagyok s mégis azt mondom, hogy igy nem szabad beszélni.

Most már *Rakovszky* István megharagudott.

— Hogy Olay ur katholikus, azt nemcsak szavakkal, de *tettleg is bebizonyitotta.* (Ez a Lepcsényi páter kiporolására volt célzás.)

Végül erősen támadta a minisztert, aki szerinte egy huron pendül Olay Lajossal és a keresztény kulturával szembeállitja a kozmopolita kulturát.

Mikor ezután az általános vitát berekesztették, *Wlassics* Gyula kultuszminiszter nagyhatásu beszédben szedte szét Rakovszkynak az ellentmondásoktól és tulzásoktól csak ugy duzzadó beszédét s kimutatta, hogy Rakovszky sem a kultura általános jellege, sem a valláspolitika egyes részletei tekintetében nem mondott elfogadhatót. A keresztény kulturára vonatkozó tévedését, mint már fönnebb elmondottuk, általános éljenzés közben mutatta ki. A katholikus autonómia tekintetében megismételte Rakovszkyval szemben, hogy szoros kötelessége ellenére mennyi előzékenységet tanusitott a kongresszus munkálataival szemben, csakhogy sikerüket elősegitse. A kongrua tekintetében pedig utalt a miniszter a munkálatok előhaladására. Végül mosolyogva jegyezte meg Wlassics, hogy bizalmat nem is remélt a néppárttól, melynek politikájától meglehetősen széles árok választja el.

Zajos éljenzés hangzott fel a hatásos polémia után s aztán a költségvetést általánosságban megszavazta a többség

A részleteknél kisebb felszólalások következtek s komolyabb vita csak az egyetem tételénél indult. Ez ma nem is fejeződött be. Gróf *Zichy* János fogta itt pártját az egyetemi ifjuság ismeretes mozgalmának, mely a kereszt visszahelyezését kivánta volna az egyetemi termekbe. A néppárt ifju elnöke nagy lendülettel fejtette ki a kereszt jelentőségét s éppen csak az nem akart eszébe jutni a költői aposztrofálás során, hogy ő a szeretet keresztjéről beszél, mig az a mozgalom a gyülölség fegyvereképpen hajszolja a keresztet. Ez nem akart gróf Zichy Jánosnak eszébe jutni s inkább egy jól kiélezett kérdést intézett a miniszterhez:

— Ha a királyok arcképét kifüggeszthetnék a tantermekbe, mért nem a királyok királyáét?

Ezt a kereszt-akciót támogatta ma *Major* Ferenc is. Támogatni akarta *Rakovszky* István, de látván, hogy benyujtani tervezett határozati javaslatához ma nem tudna elég aláirást szerezni, a Ház engedelmével holnapra halasztotta beszédét. Ez a része a vitának ilyenformán ma csonka maradt.

Ma hozta szóba az egyetem tételénél *Kossuth* Ferenc azt a ferdeséget is, hogy a *magyar* egyetem *olasz* tanszékére olyan *osztrákot* hivnak meg, aki az *innsbrucki* egyetemen a *spanyol* nyelvet tanitja. Nagyon helyesen mutatott rá Kossuth, hogy nem volna szabad a meglevő magyar tanerőket mellőzni, mert éppen az idegen nyelvek és irodalmak tanitásánál nem mellékes, hogy azokat a magyar irodalommal kapcsolatosan tanitsák. Az olasz tanszék pedig ebből a szempontból a legfontosabbak közül való, mert Tassoval kapcsolatosan Zrinyiről és Petrarcával kapcsolatosan Kisfaludy Sándorról hogyan beszélhessen az a tanár, akinek a magyar irodalom vadonat idegen?

Érdeklődéssel várjuk a kultuszminiszter holnapi beszédét. Mit fog felelni a néppártnak? Mit fog felelni Kossuth Ferencnek?

A képviselőház ülése február 22-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Wlassics* Gyula, *Cseh* Ervin.

Bajdu József beterjeszti az állami gyermekmenhely-törvényjavaslatról szóló jelentést.

A vallás- és közoktatásügyi költségvetés.

Rakovszky István: A miniszter által hirdetett nemzeti kulturpolitika kozmopolita kultura. A néppárt indit ez erkölcstelen kulturpolitika ellen, mely az ifjuság uevelési rendszerébe is becsempészte magát. A keresztény kultura harca ez, mely bizonyára győzni fog a hitetlen modern kultura ellen. A német igazságügyminiszter egy legutóbb tartott beszédében kijelentette, hogy a kereszténység követeléseivel számolni kell.

Buzáth Ferenc: Pedig az is szabadelvü miniszter!

Rakovszky István: Csakis keresztény alapra lehet fektetni a nevelési rendszert; mert csakis a vallás nyujthat tekintélyt. Példa erre a leghatalmasabb három állam: Anglia, Németország és Oroszország. Mindegyikben a vallás az államban talál legerősebb támaszra. Magánszempontból is fontos a vallási tekintély elve. Különösen a nevelésnél.

Gróf Zichy János kérdésére, hogy mi jogon

---

tam egy kis leányt, tőlem vagy száz lépésnyire. Föl és alá szaladt a parton; majd megállott és mellel neki fordult a tengernek; karjait fölemelte, mintha fenyegetett volna valakit; azután kezeit összekulcsolta, mintha imádkozott volna valakihez. Azután megint szaladni kezdett; megint megállott és kiabált, kiabált torkaszakadtából.

Nem vett észre, vagy nem törődött velem, amint közeledtem hozzá. Nekifordult a tengernek és vékony, kicsi hangján kiabált, szakadatlanul kiabált:

— Papa, gyere vissza! Papa, gyere vissza!

Várt, vajjon nem kap-e feleletet? Szemei kimeredtek a rettenetes, végtelen óceánra. Feleletet várt. De nem válaszolt más, csak a hullám gördülése. Es akkor ujra kiabált:

— Papa, gyere vissza! Papa gyere vissza!

Édes arcocskája neki vörösödött a kétségbeesett erőlködéstől. Tiz lépéssel odább futott, mintha azon a helyen biztosan megkapná a választ; és ujra kezdte élesen, harsányan, vad kitartással:

— Papa, gyere vissza! Papa, gyere vissza!

Rimánkodás, könyörgés volt a hangjában. Simogatta, becézte a tengert. Majd dühbe jött, haragudott és követelte, hogy válaszoljanak neki. Nem akart belenyugodni abba, hogy a roppant viz közönyösen locsog apró lábainál és senki sem válaszol, égen-földön senkisem válaszol, amikor ő azt kiabálja szépen és gorombán, lágyan és kétségbeesetten:

— Papa, gyere vissza! Papa, gyere vissza!

Egészen hozzá léptem, vállacskájára tettem a kezemet és nyájasan kérdeztem a kicsikétől:

— Kit hivsz, leánykám?

Még mindig a tengerre nézett. Nem tudott elválni a tengertől. Mellecskéje zihált a nagy erőlködés miatt. Végre rám emelte bátor és ártatlan szemeit. Nem félt tőlem. Meg se lepődött, hogy egy idegen van mellette a magányos parton. Egyenesen felelt a megszólitásra:

— A papámat hivom!

— Hol a te papád?

— Elment ladikkal a tengerre!

— Mikor ment el?

— Régen!

— Es nem jött vissza?

— Nem jött vissza!

— Miért nem jött?

— Nem tudom!

— Es ha te hivod, visszajön?

— Visszajön! Papa nagyon szereti a mamát és Erzsikét!

— Ki a te mamád, leánykám?

— Látja azt a házat? Ott lakik a mama! Most nagyon sir!

— Elvezetsz a mamádhoz, ha szépen kérlek?

— Elvezetem.

— Hány éves vagy?

— Öt.

— Gyere, menjünk!

Magas, homokos domb mögött állott a ház; inkább halászkunyhó; szegényes kamarájában égett a mécs a boldogságos Szüz képe alatt. A kis leány anyja kuszált hajjal ült az ágy szélén és nézett a képre.

A mikor megállottam a küszöbön, fölugrott és elém rohant. Öröm és félelem keveredett az arcán.

— Hirt hozott a férjemről?

— Nem tudok róla semmit, szegény asszony! Találkoztam a kis leányával a tenger partján. Ő hozott ide. Talán segitségére lehetek valamiben?

— Az uramat adjátok vissza! Nem kell nekem más segitség! Az uramat adjátok vissza! Jaj, oda van! Vége van! Meghalt!

Levágta magát a földre és tépte a haját. Vigasztalva szóltam hozzá:

— Hátha még visszajön? Otven bárka megmenekült, bizonyosan tudom!

— Az uramé nincs köztük! Meghalt! Bizonyosan meghalt! Tegnap éjjel megállott a fali óra és a Mária-kép magától leesett. Akkor halt meg az uram! Es én vagyok az oka, mert én mondtam neki, hogy lusta vagy, éhezni hagysz bennünket, eredj ki a tengerre és három napig vissza se jöjj! Most nem jön vissza soha többé! Jól elküldtém a halálba! Ugyan jól elküldtem az én drágámat! Jól elküldtem!

Sirt, jajgatott, görgette fejét a földön. Azután oda csuszott a Mária-kép elé és fennszóval imádkozni kezdett. A mikor imáját befejezte, hozzám fordult és nyöszörögve mutatott a kis leányra:

— Segitse meg valamivel ezt a kis, árva koldust!

Egy darab arany-pénzt nyujtottam a kis leány felé. De az apróság, aki néma csodálkozással nézte az egész jelenetet, nem fogadta el, hanem dacos mozdulattal kifutott az ajtón.

Letettem a pénzt az asztalra és egy-két percig még ott maradtam a szegény asszonynál, akit bátoritani, vigasztalni igyekeztem, bár az én szivem is fájt és alig birtam visszatartani a könyeimet.

Homályosodott már, a mikor átmentem a dombon és visszaindultam a fürdő-telep felé.

Az esti szürkületben még határtalanabbnak látszott az óceán, a mint a növekvő dagály elkezdte morogva, dörögve ostromolni a partokat.

Es egy messze ponton, a háborgó hullámok előtt, ott állott a kis leány. Maga is csak egy homályos pontocska, egy csöppnyi csöpp, szemben a végtelen óceánnal.

Nem hitte, hogy az apja meghalt és bizott az Istenben, akiről azt hallotta, hogy jó. Szembeszállott a közönyös mindenséggel, az irtózatos óceánnal és belekiabálta kérő, könyörgő, követelő, szivszakgató hangon a végtelenségbe:

— Papa, gyere vissza! . . . Papa, gyere vissza!

avatkozik a kormány a felekezeti ügyekbe, válaszul a miniszter — Zichy beszédének egy részét önkényesen ferditve — egyéni nézetekkel felelt.

Gróf Tisza István beszédéből azt vette ki, hogy meggyőződése nemcsak a közgazdasági, hanem a kultuszpolitika terén is frontot változtatott. Ez különben a Tisza-családnál mindennapos dolog. (Derültség.) Tisza István kifogásolja, hogy az egyetemen a közjogot különböző módon adják elő. Persze ott nem tanitják a Tisza-lex politikát. (Derültség.)

Az autonómia kérdésére tér át. Az iskolák és a templomok visszaadása nélkül autonómiát képzelni nem lehet. A bizottságban volt két ur, olyan Mädchen für alles, akiknek az volt a szerepük, hogy a bizottságot a püspöki karral összeveszitsék. A 12-es bizottság január 18-án összeült, hogy a kormány kiküldöttjeivel tanácskozzék. A miniszteri kiküldöttek azonban már eleve kijelentették, hogy nem a kormány véleményét adják elő. A püspöki kart az ügy elodázása miatt vádolni nem lehet. Mert az feltételeit nyomtatásban is kiadta. De a kormányét senki sem ismeri még. A mintszteri biztos egy tárgyaláson kijelentette, hogy a protestáns autonómia nem lehet mérvadó a katholikus autonómiára vonatkozólag. Ellenkezőleg, a protestánsokét is korlátozni kell. Elég baj az, hogy egy jogállamban nem akarják megadni a katholikusoknak azt a szabadságot, amit a protestánsoknak már rég megadtunk.

Thaly Kálmán: Azt a protestánsok a linci békében háboru után szerezték meg!

Rakovszky István: Azért, mert valaki történetkéket ir, még nem illetékes a katholicizmus érdekei ellen, ott, ahol csak lehet, sikra szállni. (Nagy zaj.) Meg kell adni a katolikusoknak ugyanazon jogokat, amelyekkel a protestánsok is birnak.

Justh Gyula: Egyiknek sem szabad megadni!

Rakovszky István: Nem hiszi, hogy a függetlenségi párt tulnyomó része helyeselné Justh szavait.

Madarász József: Ez az állam érdekeitől függ!

Olay Lajos: Nemcsak keresztény, hanem magyar is vagyok! (Zaj.)

Förster Ottó: Remélem, először magyar vagy! (Derültség.)

Olay Lajos: Igenis, először magyar vagyok!

Elnök: Kérem a képviselő urakat, ne folytassanak dialógokat. (Helyeslés jobbfelől.)

Rakovszky István: A miniszter az autonómia kérdésében egy huron pendül Olay- és társaival, épp ugy, mint a kozmopolita kultura kérdéseiben. A tételt nem fogadja el. (Zajos éljenzés a néppárton.)

Elnök a vitát bezárja.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Rakovszky István t. képviselőtársamnak bizalmatlanságára el voltam készülve, mert egészen más politikának vagyok hive, egészen más politikát képviselek. (Helyeslés jobbfelől), mint amit ő magának ideálul felállitott. Azt mondja, hogy miért mondom én azt, hogy kulturális kérdésekben ne pártszempontokból nyilvánitsák nézeteiket, hanem mondjam meg már egyszer, mi az a magyar kultura és akkor nem fognak egy szót se szólni, hanem egyszerüen megszavazzák a budgetet.

Már nem egyszer megmondtam, hogy mi az a magyar kultura. (Ugy van! Ugy van! jobbról.) sőt őszintén megvallom, ott vagyok már, hogy mikor bárhol általánosságban kezdenek beszélni a magyar kulturáról és általános frázisokat és szólamokat hangoztatnak, akkor eszembe jut, hogy Istenem, csak már ne beszélnénk annyit, hanem inkább folytonosan dolgoznánk a magyar kultura érdekében. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.) Talán definiciókba bocsátkozzam? Hiszen ezzel ugy sem lennének megelégedve. És ha megmondanám, hogy mi az a magyar kultura, a Háznak igen sok tagja azt mondaná: igen, ezt igy vagy amugy kell felfogni, de mégis minden a részleteken fordul meg, mert a magyar kultura számos apró munkásság összességéből áll és a nagy definiciók nem sokat segitenek. (Helyeslés jobbról.) A t. képviselő ur ugy látom, a keresztény kulturát mindig szembe állitja a kozmopolita kulturával. Nem tudom, mit tetszik érteni kozmopolita kultura alatt.

Hiszen a keresztény kultura nem nemzeti kultura az általános kultura és nem tudom, hogyan lehet ezt szembeállitani a kozmopolita kulturával. (Igaz, Ugy van! jobbfelől.) A kereszténység az egész világé, nekünk azután és minden államnak kell megállapitani a maga nemzeti kulturáját. (Helyeslés jobbról.) De nem látom át, hogy lehet szembeállitani a kozmopolitaságot a keresztény kulturával.

A tekintély elvéről nem szólhatok, mert minden attól függ, hogy mit értünk alatta. Az igen természetes, hogy olyan nevelési principium és rendszer ma nincs, mely a tekintélyt akarná alássni. Vagy adtam én ki talán rendeletet az iskoláknak, hogy a kormány iránt ne legyenek a kellő respektussal? Hiszen a kormány tisztelete is egyik tekintélyi principium. Vagy talán engedem én, hogy az iskolában a törvény ellen izgassanak? Pedig az is a tekintélynek egyik principiuma, hogy a törvény előtt meghajoljunk. A tekintély elvét jól és helyesen felfogva, minden nevelésbe bele kell vinni. (Helyeslés és tetszés jobbról.)

Azt mondja a képviselő ur, hogy nem merek beszélni keresztény államról és keresztény kulturáról, hogy ilyent nem merek ajkamra venni. Hiszen kérem, ebben az országban és az egész világon nincs senki, aki ne tudná, hogy a modern civilizáció müvelődési anyaga keresztény alapokon áll, keresztény elemekkel van át és átjárva, és azt nem lehet mondani, hogy a keresztény civilizáció-anyag nem volna benn minden kulturában. Ezt csak nem tagadja senki az egész világon? De keresztény átlamról és — nem tudom, hogy tetszett magát kifejezni — külön keresztény kulturáról talán azért nem akarok beszélni, mert ugy látom, hogy az igen t. urak maguk sincsenek egészen tisztában magukkal. (Ugy van! Tetszés jobbról). Egyszer azt mondják, hogy ez az állam felekezetnélküli állam, és hogyan mer ez beleavatkozni a vallások ügyeibe? Tehát mikor olyan tárgyról van szó, melynél érdekükben áll igy beszélni azt mondják, hogy felekezetnélküli állam; mikor meg oly tárgyról van szó, melynél arra van szükség, hogy az állam keresztény legyen: azt mondják, hogy keresztény állam. (Igaz! Ugy van! jobbfelől. Ellentmondás a baloldalon).

Nem szoktam ferditeni, legalább célzatosan nem, és mikor e kérdést felvetette gróf Zichy János ur, azt feleltem hogy a felekezetnélküli állam a törvény és alkotmány alapján avatkozik be, mert a törvény és alkotmány határozza meg azt a hatáskört, amely hatáskörben az állam az egyházakkal szemben eljár. Itt fejtettem ki még azt is, hogy nincs az állam az egyháztól szétválasztva, hogy különböző szálak füzik össze az államot az egyházzal, erősebb szálak például a katholikus, mint a protestáns egyházzal, azért is van nagyobb protestáns autonómia. Nem is lehet egyforma autonómia, két okból. Először a legfőbb kegyuri jog miatt nem lehet (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Mozgás a baloldalon.), másodszor az egyház szervezeténél fogva nem lehet, mert a katholikus egyház szervezete hierarchikus. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a baloldalon. Fölkiáltások a baloldalon: *Nem is követeli senki!)* Természetes tehát, hogy olyan tartalmu autonómia a katholikusoknál nem lehet, mint amilyen van a protestánsoknál. (Élénk helyeslés jobbról. Zaj balról.)

A t. képviselő ur szólt a katholikus kongrua kérdéséről is és erre nézve azt mondja, vegyem én a kezembe. Tehát mégis csak, minden bizalmatlanság dacára, van bizonyos bizalma irányomban, amennyiben azt mondja: én vegyem a kezembe, akkor gyorsabban fog menni. (Derültség és tetszés jobbról.)

Rakovszky István: Faute de mieux!

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Legyen ugy: faute de mieux, igy is bóknak veszem. De kénytelen vagyok kijelenteni, hogy az a bizottság, mely a katholikus kongruával foglalkozik, szorgalommal dolgozik és be is végezte az alsó javadalmazásu papság jövedelmei és kiadásai tételeinek megállapitását; 50—60 lelebbezés jelentetett be a miniszteriumhoz, ezeket a miniszteriumban elintéztük és igy a nagy munkálat e része befejezett dolog. 6127 plébániáról lévén szó, ez mindenesetre nagy munka volt.

Jelenleg pedig foglalkozik a kongrua-bizottság a főpapi javadalmak jövedelmeinek és kiadásainak konstatálásával, melyre nézve szintén megalakultak a bizottságok és végzik ezt a nehéz munkát is. Mondhatom, hogy én is teljesen egyetértek abban a képviselő urral, hogy a kath. kongrua-ügyet siettetni kell, annál is inkább, minthogy már, — hogy ugy mondjam — a katholikus kongrua-ügy be van fejezve és teljesen végre is van hajtva.

Azt mondja tovább, hogy ő sem akar beszélni az autonómia tartalmáról, az nem ide tartozik. Én sem tartanám helyesnek és célszerünek, hogy akkor, midőn az ügy más fórum előtt tárgyaltatik, annak részleteibe bocsátkozzam. A képviselő ur az alapoknak és az iskoláknak a kiadását kéri és bizonyos befolyást kiván a főpapi kinevezéseknél is, szóval egészben a 71-iki kongresszus álláspontján áll. (Ellenmondások balfelől.) Tudom én, hogy mennyiben nem áll azon az álláspontom; a szervezeti kérdésben nem áll, mert a szervezeti kérdésben hajlandó a hierarchia követelményeinek eleget tenni s egészen nyiltan és lojálisan számolok be; de különben teljesen a 71-iki kongresszus álláspontján áll. Melegen óhajtom, hogy a katholikusoknak szervezetét hozzuk létre, de nem ugy, ahogy Rakovszky mondotta.

Rakovszky István: A hogy Erdélyben van!

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Erről most nem beszélek, de annyit ki kell emelnem, hogy a huszonhetes bizottság többségi munkálatának elvi álláspontja az, hogy az autonómia sarkalatos törvényeinek *megváltoztatása nélkül* jöjjön létre. Ez ha nem is szó szerint, de benne van a 27-es bizottság munkálatait kisérő jelentésben. (Mozgás balfelől.)

Rakovszky István: Nem a kongresszus mondta!

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Tudom, hiszen a kongresszus még semmit sem fogadott el, most csak a huszonhetes bizottságról van szó. Én a bizottság többségi munkálatában kifejezett emlitett alapon tartom a megérthetést lehetőnek és igy ez sokkal helyesebb, mint azon széles alap, amelyre Rakovszky t. képviselő ur helyezkedett. Hanem az ellen mindenesetre tiltakoznom kell, mint hogyha a kellő előzékenységet és tevékenységet nem fejtette volna ki a vallásügyi kormányzat az autonómiai kongresszus érdekében.

A kongresszus három főkérdésre akarta hallani a miniszter véleményét: az alapok és alapitványokra, az iskolákra és a királyi döntéstől függő egyházi javadalmakra vonatkozólag. Erre én sajnálkozásomat fejeztettem ki, hogy nem mehetünk bele az összes részletekbe; mert végtére is, ha annyi paragrafusra van a kormánynak észrevétele, mint a mennyi van, sok izenetváltás lesz szükséges, amig a megegyezés létrejön. De belementem az autonómiai bizottságnak ebbe a kivánságába is.

Erre a három kérdésre nézve juniusban kaptam azt a felszólitást, hogy én személyesen nyilatkozzam. Már bocsánatot kérek, amikor juniustól január 4-éig miniszterársaimmal is közölni kellett ezt, amikor tehát meg kellett beszélni az ilyen nagyfontosságu kérdést — mert ez még sem egészen olyan ügy, mint az Egan-ügy, amelyet gróf Zichy János urnak méltóztatott felhozni, hogy itt mennyire siettek, ezt még sem lehet olyan könnyedén elintézni, mert ez igen nagy horderejü és kényes kérdés — mondom, ha akkor egészen őszintén és lojálisan megtettük a kormány-nyilatkozatot a leghatározottabban kénytelen vagyok azt visszautasitani és a közvéleményt is kérem, hogy igazságosan itélje meg ezt a dolgot, vajjon nem a legnagyobb lojalitással járt-e el a kormány. (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon.) Hiszen tudom, az a cél, az a szándék, hogy a kormány legyen esetleg a bünbakja annak, ha nem sikerül az autonomia.

Molnár János: *Az is!*

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Hiszen látom a dolognak egész menetéből, hogy az a cél.

Ami pedig azt illeti, hogy az autonómiai bizottságban lettek volna nekem megbizottaim, akiket én agent provokatőrökként használtam volna, erről semmit sem tudok, nekem ott semmiféle képviselőm nem volt, én az autonómiába befolyást egyáltalában nem gyakoroltam, sem a választásoknál, sem pedig az eljárásnál.

Azt mondja Madarász képviselő ur, hogy a tulterhelés oly nagy a középiskolákban és hogy a tulterhelés ellen nem tesznek semmit. Holott éppen mi voltunk azok, akik a kötelező játékdélutánokat behoztuk, amit Európában még sehol sem hoztak be. És tessék elhinni, kevesebbet egy országban se tanitanak, mint éppen minálunk és a müveltségnek egy oly anyagkörével állunk szemben, hogy azt nem tanitani nem lehet, de igenis gondoskodnunk kell arról, hogy a testi és szellemi erőt annak megbirására fokozzuk.

Lázár György t. képviselő ur azt mondotta, hogy igen helyesen tettem, hogy a tanlelügyelőket utasitottam, hogy a népiskolákban a tankönyveket sürün ne változtassák, de hozzátette, hogy nem cselekedtem ugyanezt a főigazgatókkal. Ez is meg van téve, benne van az utasitásokban. A tankönyveket nem lehet sürün változtatni, de természetes, ha egy uj tanterv létesül, annak szellemében szükséges a tankönyvek revideálása is.

Végül hangsulyozza a miniszter a nyugdij-alap javára fizetett 15 krajcáros járulék tekintetében, hogy erre nézve most van revizió alatt a törvény. Az uj nyugdijtörvény záros határidőt tüz ki, hogy mikor kell benyujtani az erre vonatkozó javaslatot; gondolom, 1902-ben; már munkálatba vettük annak a revizióját és mondhatom, hogy a 15 krajcáros járulékot ebből *ki fogom hagyni*, (Élénk helyeslés és tetszés minden oldalon.) mert módomban van itt a nélkül is létesiteni a bilance-ot. (Általános helyeslés.)

Már annyiszor vettem igénybe a t. képviselőház türelmét . . . (Halljuk! Halljuk!)

Major Ferenc: Hát az egységes középiskolák! (Felkiáltások jobbfelől: *Már beszélt róla expozéjában!)*

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Ha Major képviselő ur kivánja, hát foglalkozom az ő beszédével is. (Derültség jobbfelől.)

Major Ferenc: Azt gondolom, megérdemli!

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Konstatálni kivánom, hogy Major képviselő ur mindig egészen tárgyilagosan szól a kulturális kérdésekhez és igazán lehet moneani, hogy sok olyan eszmét is pendit meg, amely értékesithető. Például igen helyesen mondta, hogy a tanárvizsgálati szabályzatnál arra kell törekednünk, hogy ne legyen oly sok vizsga, mert a nagyon sok vizsga folytán a tanárjelöltek nem tudnak elmélyedni szaktanulmányaikba. E nézetet én is teljesen osztom, bevezető beszédemben ugyanezt magam is hangsulyoztam. Igen örülök azoknak, amiket felhozott az iparostanonc-iskolákról, a keleti kereskedelmi akadémiáról, továbbá az üllői-uti orvostani épületeknek kiépitéséről. A miket erre nézve felhozott, abban a meleg érdeklődést látom ezek iránt.

Már most méltányoltam a Major Ferenc képviselő ur beszédét is részben, és csak arra kérem a t. képviselőházat, méltóztassék a tételt megszavazni és méltóztassék róla meggyőződve lenni, hogy ha mindenre nem is reflektáltam, mégis igen sok dolgot, amit fontosnak, célszerünek találok, feljegyeztem és gondolom, fontosabb, mintsem hogy arról folytonosan beszéljünk, hogy, amit célszerünek és jónak találok, azt értékesiteni is fogom. (Élénk helyeslés és éljenzés jobbfelől.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(Részletek.)

A dologi kiadások tételénél

Rakovszky István: Nem tartja helyesnek a miniszter ama kijelentését, hogy a katholikusok nem kaphatnak oly autonómiát, mint a protestánsok, bár maga is elismeri hogy a kegyuri jogok az egyformaságot akadályozzák.

Rakovszky István a közoktatási tanács tételénél kéri a minisztert, hogy a tantervet egyszerüsitse, mert a tulterhelés az ifjuság szellemi nivóján nagyon érezhető.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Röviden csak annyit akarok megjegyezni, hogy a tulterheltség kérdése régi kérdés. A mi tantervünk semmivel sem sulyosabb bármely európai tantervnél, sőt merem mondani, könnyebb, mint a többi európai tantervek. A surmenage a tanterv szempontjából nem forog fenn és hogy én mennyire gondolok erre kitünik abból, hogy rendeletet adtam ki, hogy a tanárok ugy intézkedjenek, hogy a vasárnapokra ne legyen tulságos sok házi dolgozat és igy a vasárnap is mintegy a testi fejlődésre, a szabad levegőn való mozgásra forditható legyen. Azonkivül, mint már előbb mondtam, van egy kötelező játék-délután. En inkább igy vélek segiteni, mert tessék elhinni, hogy a tantervenkivül lehet változtatni arra nézve, hogy kevesebb óraszám legyen.

Szőts Pál felhozott egy dolgot egy másik tételnél, amelyre reflektálnom kell s ez az, hogy a tanárok kivánják, hogy jegyzetekből tanuljon az ifju. Erre nézve határozott utasitás van, hogy csak tankönyvből lehet tanulni és ha nekem konkrét eset jut tudomásomra, hogy diktandó irással jegyzeteket készittetnek, erre nézve a szükséges intézkedéseket meg fogom tenni. (Helyeslés jobbfelől.)

Gróf **Zichy** János a katholikus alapok tételénél sürgeti a kereszt visszahelyezését az egyetemen, mert az egyetem katholikus jellegü, ezt még a kormány is kénytelen elismerni. Ha jól tudja, két szavazattöbbséggel elvetette az egyetemi tanács az egyetemi ifjuság kérését. De nem tudja belátni, hogy

szükség volt-e arra, hogy a miniszter ezt a kérdést szavazás utján döntse el. Az ő nézete szerint a miniszternek két kézzel kellett volna kapni az alkalmon, hogy ez épp oly nemes, mint hazafias törekvésnek eleget tegyen. Sürgeti a hitszónoki és katholikus erkölcstani tanszék felállitását. Az egyetemi ifjuság nem kiván mást, mint a régi állapotok visszahelyezését. Miért késlekedik a kormány e legnemesebb intencióból eredő kérésnek eleget tenni?

Kossuth Ferenc az egyetem tételénél felhozza, hogy az olasz tanszékre egy osztrák embert neveztek ki, holott magyar is pályázott. Arra kéri a minisztert, hogy valahányszor magyar emberrel lehet betölteni az egyetemen egy-egy tanszéket, akkor ezt nevezze ki, ne pedig idegent.

Major Ferenc: A kereszt szimbólumát valósággal elsikkasztották az egyetemről. Az egyetem katholikus jellegét restituálni kell.

Rakovszky István: Szivesen hallaná a jobboldali képviselőket, de ha nincsenek föliratkozva, akkor engedje meg a Ház, hogy holnap tarthassák meg beszédüket a föliratkozottak.

Elnök: Az ülést fél 2 órakor berekeszti.

BELFÖLD.

A fiumei kérdés. A fiumei uj helyzet likvidálása megkezdődött. *Széll* Kálmán miniszterelnök a képviselőház holnapi ülésén törvényjavaslatot fog beterjeszteni a Fiumében létesitendő másodfoku közigazgatási hatóságokról. Amint tudva van, a fiumei kérdés elmérgesedésére főleg a közigazgatási bíróságról szóló törvény életbeléptetésének módja adta meg a lökést. Most, miután a fiumeiek önkényt, kötelességszerüen, minden föltétel nélkül meghajoltak a magyar állam föltétlen felsőbbsége előtt, nem volt akadálya annak, hogy bizonyos méltányos kivánságok figyelembe vétessenek, természetesen az állami hatalom és tekintély integritásának minden legcsekélyebb csorbulása nélkül. Ezt hangsulyozta *Széll* Kálmán ismételten a Ház szine előtt éz ezt valósitja meg a holnap benyujtandó törvényjavaslat. Megvalósitja pedig olyan teljesen, hogy az állam befolyása nemcsak nem csökken, de határozottan növekszik, ugy, hogy a fiumeiek formális engedményt kaptak ugyan, de csakis formálisat, amelyyel első sorban az állam nyert, amennyiben a magyar kikötőváros adminisztrációjában a magyar kormányhatalom köre szélesbedik és az állami jelleg erősebben kidomborodik.

Fiume, február 22.

A rappresentanza mai ülésében elhatározták, hogy *Mayländer* podeszta vezetésével deputáció menjen a miniszterelnökhöz. A küldöttséget gróf *Szápáry* László kormányzó vasárnap vagy hétfőn mutatja be a miniszterelnöknek. A kormányzóval megy *Gaál* Tibor miniszteri tanácsos is.

Összeférhetetlenségi kombinációk. Az összeférhetetlenségi törvény revíziójáról szóló tervezet közeledik ahhoz a végleges formához, amelyben a képviselőház fóruma elé kerül. A tervezet anyagi része már nagyrészt készen is van. Az erre vonatkozó megállapodások azonban csak a legszükebb körben ismeretesek, s igy még eddig nem lehettek általános megbeszélés tárgyaivá. Amiből következik, hogy egy laptársunknak mai számában közölt az az értesülése, amely a készülő javaslat körül a szabadelvüpártban támadt nézeteltérésekről szól, s ezzel kapcsolatban mindenféle politikai áramlatokról beszél, részben téves, részben korai. Konstatálhatjuk, hogy a javaslat tendenciájára nézve a pártban általános az a nézet, hogy a képviselői állás utilizálását lehetetlenné kell tenni; de eddig megegyezés csakis erre nézve van, ami természetes is, ameddig a konkrét javaslat nem ismeretes — a részletkérdésekre sokféle nézet van, amely nézetek nem árnyalatok, kotteriák nézetei, hanem egyéni nézetek. Hogy e javaslat körül *politikai* ellentétek nem fejlődhettek ki, az már onnan is kitetszik, hogy idáig nincs is még eldöntve, vajjon a javaslatra nézve a pártkérdést felvetik-e, vagy nem? A miniszterelnök többször nyilatkozott már a kérdésről a Ház plénumában, de e nyilatkozatokból a pártkérdés fölvetésére következtetni nem lehet. Azt megmondta a miniszterelnök, hogy a kormány a bizottság tárgyalásának során ki fogja fejteni a maga véleményét, s nyilatkozni fog róla a Házban is, de a javaslatot nem a saját nevében, nem mint a kormány javaslatát, hanem mint a kiküldött bizottság megállapodását fogja a Ház elé terjeszteni. Ebből minden következik, csak az nem, hogy a javaslat okvetetlenül pártkérdés tárgya lesz. Ilyenformán a javaslat sorsa a kormány helyzetét nem érintheti, minthogy nem is a kormány javaslatáról, hanem a képviselőház minden pártjából alakult bizottság által kidolgozott javaslatról van szó. Ha pedig a kormány állásával angazsálva nincs, valamelyes politikai ellentétek képződésének nincsen tere. Eltérő nézetek, amint mondottuk, vannak, de a legfőbb eltérés nem elvi, hanem taktikai kérdésre vonatkozik s azzal a kérdéssel kapcsolatos, hogy az érdek-inkompatibilitás a főrendekre is kiterjesztessék-e, vagy sem. A kérdés elvi részére nézve nincs véleménykülönbség. Abban minden vélemény megegyező, hogy a Sándor-utca egyik oldalán eltiltván bizonyos összeférhetetlen állások viselését, ugyanezeket mintegy prémiumképpen adják át a főrendeknek. Akik ellenzik a kiterjesztést, azok csak abból az okból vannak ellene, hogy a főrendeknél e rendelkezés ellen keletkező agitációtól az egész javaslatot féltik. Ezzel szemben más oldalról a mellett emelkednek hangok, hogy minden eshetőséggel szemben fenntartassék az érdek-inkompatibilitás kiterjesztése — legalább egyelőre. Ezek ugyanis ugy gondolkoznak, hogy a képviselőház önmaga nem kisebbitheti magát annak a kimondásával, hogy a képviselő politikai függetlenségét inkább kell félteni bizonyos állásokban, mint a főrendekét; és minthogy ki van zárva, hogy egy elutasító főrendiházi határozat után az egész javaslat olyan sorsra jusson, mint régebben a kuriai biráskodás javaslata — erre a *Széll-kormány* föltétlen lojalitása mellett gondolni sem szabad — tessék tehát *a főrendeknek alkalmat adni arra, hogy ők kimondják magukról, hogy kivánják a maguk számára az inkompatibilis állásokat*; egy *ilyen* szavazat után majd fel lehet még áldozni a javaslatnak ezt az egy részét az egész javaslatért.

Források és fürdők. Az országos forrás- és fürdőügyi bizottság ma délután 5 órakor *Széll* Kálmán miniszterelnök elnöklete alatt a belügyminisztériumban ülést tartott. Az ülés elején *Saxlehner* András előterjesztette terjedelmes jelentését „az ásványvizforgalom és a tisztességtelen verseny“ tárgyában, mire több folyó ügyet intéztek el. Azután tárgyalás alá került a *fürdőtörvényjavaslat*, az ötös albizottság szövegezésében.

Münnich Aurél, a kiküldött albizottság elnöke, a miniszterelnök felszólitására a javaslat uj formáról és nevezetesen a pénzügyi kérdés és a kisajátitás megoldásáról referált. Előadja egyuttal, hogy az ötösbizottság a pénzügyi kérdés megoldása szempontjából dr. *Löw* Sámuelnek azon inditványát is, amely arra vonatkozik, hogy a hazai fürdők egynémelyikében a fürdő-alap megteremtésére a törvény és a közmorál által követelt kautelák mellett bizonyos szerencsejátékok engedélyeztessenek — eltekintve annak egyéb oldalaitól — pénzügyi fontosságánál fogva megfontolás céljából a nagybizottság utján a kormány elé terjeszti.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a hitelkérdés nagy fontosságát elismerve méltányosnak tartja, hogy az a szőlőjelujitási kölcsön mintájára oldassék meg. A nélkül, hogy e tekintetben végleges álláspontot foglalna el, mert a kérdés a pénzügyminiszter resszortjába tartozik, elvben nagyon szivesen járul hozzá e tervhez és mint belügyminiszter a pénzügyminiszterrel együtt megoldásra kivánja vinni, de e tekintetben mint miniszterelnök is közre fog működni. El kell t. i. ismerni, hogy főképpen Magyarországra nézve nagy fontosságu a hitelképesség egyáltalában és vannak az ingatlan és ingó vagyonnak oly konstitutiv részei, amelyek a hitelképesség alapjául szintén szolgálhatnak, de csak oly módon, amely a közönséges jelzálogrendszerbe nem illeszthető be. Az intenziv fejlődés megkivánja a beruházásokat és nemcsak a földbirtoknál, de még a kis embernél is felmerülhet a hitelképesség fokozásának kérdése, amely igen fontos problémája a mai társadalomnak ugy a szociologia, mint a pénzügyi tudomány szempontjából. Méltányos tehát, hogy az állam lehetőleg hozzájáruljon ahhoz, hogy az olyan vagyonrészek, amelyeknél ez a közönséges jelzálog után nem lehetséges, más módon szintén kölcsön-biztositási alapul szolgálhassanak. Ismétli tehát, hogy az ügyet a legnagyobb szeretettel fogja kezelni. (Élénk helyeslés.)

Ezek után a javaslatot *általánosságban* elfogadták. A *részleteknél* csak a *gyógyvizek* kérdése körül folyt eszmecsere, amelyben *Vészi* József, *Csatáry* Lajos, *Konkoly* Sándor, *Saxlehner* András, dr. *Korányi* Frigyes, dr. *Lengyel* Béla, dr. *Ladik* Gusztáv, *Oelhofer* Henrik, *Palotai* Rezső, *Major* Ferenc, *Gulner* Gyula államtitkár és *Chyzer* Kornél vettek részt. A javaslatnak a gyógyvizekre vonatkozó részeit némi módositással, egyéb részeit pedig változatlanul elfogadták.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt ma este 6 órakor Győry Elek elnöklése mellett értekezletet tartott, melyen az *igazságügyminiszteri tárca* költségvetését tárgyalták. Barabás Béla, az igazságügyi bizottság tagja ismertette a költségvetést, mire a párt elhatározta, hogy azt még általánosságban sem fogadja el. A részletek beható megvitatása után a párt álláspontjának a képviselőházban való képviseletével Barabás Bélát bizta meg.

Zemplénvármegye mai közgyülésén *Molnár* főispán azt javasolta, hogy feliratilag kérjék a kormányt gyárak létesitésére, hogy igy az inségesek munkát kaphassanak. Az olasz borvám emelését is megsürgetik.

KÜLFÖLD.

Az angol hadsereg reformja. A keservesen huzódó dél-afrikai háboru s az angol trónváltozás most már éreztetni kezdik hatásukat. Angol udvari körök *Edvárd* király uralomrajutása óta minden befolyásukat érvényesiteni iparkodnak, hogy *az angol hadsereg mielőbb reformálódjék*. E cél szolgálatába szegődik most a *Times* is. A city-lap ma cikket közöl, amelyben sürgeti a hadsereg reorganizációját. 18 hónap alatt — ugymond a cikk — mindenki meggyőződhetett arról, hogy Angolország, ha az európai hatalmak valamelyikével viszálya támadna és ez komoly fordulatot venne, akkor a *rövidebbet huzná*. A lap inti a képviselőket, hogy mellőzzék a hosszu felirati vitát és *fogjanak a hadsereg reorganizációjának* nagy és fontos munkájába.

A bolgar-macedon liga. *Szinovjev* konstantinápolyi orosz nagykövetnek általunk is közölt nyilatkozata ugy látszik dülőre viszi a bolgár-macedon liga kérdését. Az orosz nagykövet határozottan kijelentette, hogy Oroszország éppen nem nézi jó szemmel a liga garázdálkodását. A török kormány erre a buzditásra megfelelő intézkedésekkel felelt. Szaloniki ben a liga számos tagját letartóztatták. Összesen hatvan embert fogtak el, köztük két gazdag bolgárt, hét tanárt és sok tanitót. *Kancsev* tanárnál akit szintén letartóztattak, kompromittáló iratokat találtak, amelyekből kitünik, hogy *a bizottság összeesküvést tervezett Törökország ellen*. Ezek a levelek a szaloniki orosz konzulátus dragománját is kompromittálják. Ez az ember közvetitette az érintkezést az összeesküvők és a szófiai bizottság között.

A szófiai kormány a legnagyobb zavarban van, mert a liga lövészegyesülete fölloszlatásának puszta hire is izgatottságot kelt a fejedelemségben és a legvadabb agitálásra szolgál ürügyül. A bolgár sajtó egy része nemcsak a fejedelmet és a kormányt szidja, hanem *Oroszországnak is keserüen nekitámad*; a miért vezérszerepet játszik a hatalmasságoknak ebben az akciójában. Nemcsak a szerb és bolgár, hanem a görög sajtó is majnem kizárólag a macedóniai kérdésnek ezzel a legujabb fázisával foglalkozik.

A cseh interpellációk.

— A Reichsrath ülése. —

Béos február 22.

A képviselőház mai ülése nyugodtan kezdődött meg. Az ülést délelőtt 11 óra 15 perckor nyitotta meg gróf **Vetter** elnök annak a bejelentésével, hogy a költségvetési és a vasutügyi bizottság megalakult.

A pénzügyminiszter előterjesztései után **Brzorad** konstatálja, hogy az elnök ma *a nem német nyelvü interpellációkra* nézve a legutóbbi nyilatkozatában hangoztatott gyakorlatot alkalmazta, amennyiben ma *három cseh interpellációt forditásban olvastak föl*. Ujra *tiltakozik* ez ellen az eljárás ellen, ugyszintén az ellen, hogy az eddig benyujtott sok cseh interpelláció közül csak hármat közöltek a házzal. (Nagy zaj a csehek között.)

Fort: Ki végzi a hiteles forditást?

Az elnök azt válaszolja *Brzoradnak*, hogy ma 63 interpellációt olvastak fel és nem lehetett az összes cseh interpellációkat felolvasni, mert a nem német nyelvü interpellációkra nézve csak tegnapelőtt határoztak és azóta nem lehetett az interpellációkat leforditani. *Fortnak* azt válaszolja az elnök, hogy a nem német nyelvü interpellációkat a birodalmi törvénytár szerkesztősége forditja. (Ellenmondás és zaj a csehek részén.)

Kramarz tiltakozik az ellen, hogy az elnök, a házszabályok ellenére, késleltette az interpellációk bejelentését. Nem fogadja el azt a mentséget, hogy a cseh nyelvü interpellációk még nincsenek leforditva s azt kérdezi az elnöktől, mivel tudja eljárását igazolni.

Elnök *Kramarz* kérdésére a holnapi ülés végén fog válaszolni. (Zajos ellenmondás a csehek soraiban.)

A ház azután áttér **Bianchini**nek az ugynevezett borvám-klauzula megszüntetésére vonatkozó sürgős inditványának tárgyalására. **Bianchini** horvát nyelven okolja meg inditványának sürgősségét.

Azután **Kaftan**nak a viziutak fejlesztéséről szóló sürgős inditványát tárgyalták. A német baloldali pártok elhatározták, hogy az obstrukciós célzatu cseh inditványok ellen fognak szavazni. Az antisemiták azonban cserbenhagyták őket és **Lueger** beszéde után az inditvány mellett szavaztak. Mind a mellett a ház többsége a csehek zajongása közepett *elvetette a sürgősséget*.

Ez a sors érte **Vlhodil** sürgős inditványát is, mely a kincstári vámokra vonatkozik.

Miután még *Hofer* inditványát szintén elvetették, félbeszakitották a sürgős inditványok tárgyalását és megválasztották a napirend szerint megválasztandó bizottságokat. Néhány formális inditvány elintézése után az **elnök** a legközelebbi ülést keddre tüzi ki.

Peschka a sok sürgős inditványra való tekintettel azt inditványozza, hogy a legközelebbi ülést holnap tartsák meg.

Ezt az inditványt 145 szavazattal 110 ellenében elfogadták. (*Heil*-kiáltás és taps a baloldalon.) Az ülést azután berekesztették.

A mai ülésen beérkezett irományok között van *Schönerer* interpellációja a tiencini területfoglalásról, továbbá *Funke* interpellációja a csehországi nyelvrendeletek visszavonásáról szóló 1899. október 17-iki rendelet végrehajtása tárgyában és *Hauck* interpellációja ő felségének Bécs városa bálján Havranek községtanácsoshoz intézett beszéde tárgyában.

Béos, február 22.

A *Vetter* elnök által mára egybehivott elnökkonferenciáról, amelyen *Koerber* miniszterelnök is jelen volt, a *Südslavische Corr.* és a *Deutschnazionale Corr.* egybehangzó tudósitást közölnek.

Koerber miniszterelnök az elnökökhöz appellálva, kérte a munka gyorsitását, a kormányjavaslatoknak, nevezetesen a beruházási javaslat, a költségvetés, az *ujoncjavaslat*, a pálinkaadójavaslat és az árvapénztárjavaslat első olvasásának a lehetővé tételét. *Lupul* képviselő szerint hetenként négy ülést kellene tartani, amelyek közül két ülésen a kormányjavaslatokat, a másik két ülésen a kezdeményező és sürgősségi inditványokat kellene tárgyalni. *Liechtenstein* herceg kijelentette, hogy egyetért ezzel a javaslattal.

Kaiser kijelentette, hogy ez a módozat megfelel a házszabályoknak. A *Slavische Correspondenz* szerint *Pacak* és *Gross* képviselők helyeselték ezt az álláspontot. Az utóbbi azt a véleményét fejezte ki, hogy lehetséges volna a sürgősségi inditványok fölötti vitát az első olvasásoknál korlátozni, amennyiben csak a sürgősségről, illetőleg a javaslat elveiről beszélnének.

Baernreither kérdésére *Koerber* miniszterelnök kijelenti, hogy a sorozások már ki vannak tüzve. Az ujonctörvényt március 15-ikéig el kell intézni. Ha ez nem történnék, ugy a sorozást későbbi időpontra kellene halasztani, ami a lakosságnak talán kellemetlen volna és a kerületi kapitányságokat táviratilag kellene értesiteni, ami nagy nehézségekkel járul.

Jaworski Lupul javaslatát pártolta.

Susterschic, *Kathrein* és *Lupul* a ház munkálatainak siettetése mellett szóltak.

Susterschic azt javasolta, hogy hozzák be ismét Chlumecky rendszerét, mely szerint a kormányjavaslatokat délelőtt és a sürgős inditványokat délután tárgyalják. Azután azt az inditványt tárgyalták, hogy a klubelnökök a pártoknál a sürgős inditványok elhalasztására hassanak. Ehhez az *összes pártok hozzájárultak a csehek kivételével*, akik kijelentették, hogy ninosenek felhatalmazva erre vonatkozólag igéreteket tenni.

Ezután Kaftan, Kozlowski és Wolfhart képviselőket jelölték az államadósságokat ellenőrző bizottságba. A negyedik jelöltre nézve nem történt megállapodás. Végül a bizottsági elnöki állások betöltésének kérdését tárgyalták, amely alkalommal *Pacak* szemére vetette Kathreinnak, hogy ez machinációkba bocsátkozott amelyek következtében a csehek a költségvetési bizottság elnökségéből kirekesztettek. *Kathrein* védelmezte eljárását és késznek nyilatkozott lemondani a költségvetési bizottság elnökségéről. *Susterschic* csatlakozott Pacak nézetéhez. Az utóbbi inditványára elhatározták, hogy ujabb párte nök-értekezletet hivnak egybe, hogy megegyezést létesitsenek.

Béos, február 22.

A *Slavische Corr.* jelenti: A képviselőház szerdai ülésén nehány cseh képviselő *Wolf* képviselőnek azt a közbekiáltását vélte hallani, mintha Wolf a cseh képviselőket *banda!* szóval illette volna. *Udrzal* cseh képviselő *Horica* és *Popowski* képviselőket Wolfhoz küldötte, hogy elégtételt kérjenek. Wolf kijelentette, hogy nem vonja ki magát a felelősség alól, de az emlitett kifejezést nem használta. *Horica* utalt arra, hogy az Ostdeutsche Rundschau esti lapjában benne van emlitett szó; *Wolf* azt válaszolta, hogy ezt a tudósitást a Reichsrath-Correspondenzből vették át, az Ostdeutsche Rundschau csütörtöki eredeti tudósitása azt a kifejezést nem közli. Miután ezt megállapitották és konstatálták, hogy a gyorsiróí jegyzőkönyv azt a szót nem közli, *Horica* és *Popowski* képviselők kijelentették, hogy a további eljárásra semmi ok sem forog fenn.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, február 22.

A folytonos, meddő sikertelenség, amelylyel az angolok a volt boer köztársaságok és nevezetesen a Fokgyarmat területén a boerok guerillaharca ellen a hadjáratot folytatják, napról-napra fokozódó aggodalmakat okoz Angliában és mindennél sürgősebbnek tünteti föl a brit hadiszervezet reformját. A mostani parlament főproblemájának nevezi a *Times* ezt a kérdést, amelynek alkalmából a következő érdekes fejtegetésekbe bocsátkozik:

Az ország kemény leckét kapott; azt kellett látnia, hogy egész katonai szervezete a tényekkel való első összeütközéskor elemeire bomlott; hogy óriási rejtett segédforrásai nehéz próbára tétettek oly ellenséggel való harcban, akit az ország valamennyi tanácsadója jelentéktelennek tüntetett föl. Minden gondolkozó embernek azt kellett magától az utolsó másfél év alatt kérdeznie, hogy ugyan mi történt volna, ha a készületlenségnek ilyen állapotában a kontinens *valamely tudományosan szervezett hadseregével* kellett volna szembeállnunk. Az ország azt követeli, hogy teljesen meg legyen óva ezentul az *olyan megalázó látványtól*, amilyet e hadjárat elején nyujtottunk. Elsősorban is feltétlenül biztositani kell az országot arról, hogy *tengerészetünk* bárminő esetleges támadást a legrövidebb idő alatt vissza tud verni s nemcsak hatalmába keriti, hanem meg is tartja a tenger fölött való uralmat. Ez biztosságunknak és létünk függetlenségének első eleme. Sajnos a nemzet eddigi tapasztalatai révén neni teheti föl egész bizonyossággal, hogy háboru esetén tengerészetünk teljesen kielégitő állapotban lett volna. A flotta biztositása után az ország elvárja a kormánytól, hogy *háborura szervezett hadsereget* adjon nekünk, nem pedig *papiroson levő* vagy *parádéra* való hadsereget.

London, február 22.

A Reuter-ügynökség jelenti Standertonból tegnapi kelettel: Egy boer katona, aki *Botha* seregéből megszökött, azt beszéli, hogy *Botha* azt mondta embereinek, hogy *nem szabad magukat megadniok*. Amikor a boerok kijelentették, hogy nem tudnak tovább harcolni, mert az angolok elveszik marhájukat és lövőszereik fogytán vannak, *Botha* azt válaszolta, hogy *majd ád nekik Isten hadiszert*.

Kitchener lord a következőket jelenti Klerksdorpból:

Methuen csapata ideérkezett, miután Wolmaransstadon tul kikémlelte a vidéket. Haartebeestfonteinnél a csapat ezernégyszáz boerra bukkant, akik *Devilliers* és *Liebenberg* tábornokok parancsnoksága alatt állottak. A boerok erős állásukban keményen ellentálltak, de heves harc után az angolok kiverték őket hadállásukból. Az angolok részéről elesett egy tiszt és tizenhárom ember, megsebesült egy tiszt és huszonkilenc ember. A boeroknak nagy veszteségük volt, tizennyolc emberük elesett.

Fokváros, február 22.

De Wet utja eleinte De Aartól északra kereszteződött a vasut irányával, de azután nyugat felé fordult. *Plumer* ezredes azonban utját állta és kényszeritette, hogy észak felé Strydenburg irányában induljon. Kedden, 19-ikén, *De Wet* megint az Oránzs folyó közelében járt. Hadereje több kisebb oszlopban halad előre és nyilván Nyugat-Grikvaföldre szándékozik benyomulni. *Plumer* ezredes nyomon követi. *Hertzog* a Fokföld nyugati részén betört csapattal ugyanabban az irányban vonul vissza.

London, február 22.

A *Times*nak jelentik Fokvárosból: *Schermbrucker* ezredes fölszólitotta a határszélen lakó németeket, hogy csatlakozzanak a védőcsapatokhoz, mire a német főkonzul hirdetményt bocsátott ki, amelyben a német alattvalókat a *semlegesség* szigoru megtartására inti. Schermbrucker felhivása a német lakossághoz volt intézve, de ugy mondják, hogy csak a német származásu brit alattvalóknak szólt. A határszélen nagyon kevés német alattvaló lakik.

Johannesburg, február 22.

A boerok az éjjel Klipriverné *elpusztitottak egy vonatot*, elvették a vonaton szállitott élelmiszert, azután felgyujtották a kifosztott vonatot és a nélkül, hogy valaki megzavarta volna őket, elvonultak.

Berlin, február 22.

Transvaalból nemrégen tért vissza *Liadvall* svéd mérnök, aki a Johannesburg közelében levő aranybányában dolgozott. A Keresztes Ujság most leirja, mit beszélt el ez a szemtanu az angolok hadviseléséről. Mielőtt az angolok ezt a vidéket megszállták, a lakosságnak semmi baja sem volt és nem is érezte, hogy háboru van. Az angolok bevonulása után egy csapással minden megváltozott. *Az angol katonák mindenfelé fosztogattak*, nemsokára elfogyott az élelem és *sok ember éhen veszett*. Arra a kérdésre, igaz-e, hogy az angolok fölgyujtják a házakat és elkergetik a gyermekeket, az asszonyokat, *Liadwall* ezt felelte:

— Azok a jelentések, amelyek ez adták hirül, *nem tuloztak*. Transvaalban most *mindenütt csak romot lát az ember*. Merem állitani, hogy a *boerok házainak hetvennyolc százalékát Kitchener tábornok parancsára gyujtották föl* és szivettépő látvány *a sok védtelen, éhes és fagyoskodó gyermekek, asszonyok és aggok kóborlása*. Nem ritkán az országuton akad rájuk az ember éppen akkor, amikor az éhségtől kényszeritve, egy-egy elpusztult s már rothadásnak induló teherhordó állat tetemét kezdik elfogyasztani.

Brüsszel, február 22.

Krüger környezetében boszélik, hogy *Leyds* mostanában találkozást akar kérni Edvárd királytól *Krüger* számára. Ha az angol király beleegyezik, akkor Krüger *Vlissingen*ben várja meg Edvárd királyt, aki Hamburgba utazik.

Fokváros, február 22.

Itt a fehér lakosság között *két ujabb pestis-esetet* konstatáltak.

HIREK.

Budapest, február 22.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hirek.** *Rajner* főherceg és *Mária* főhercegnő Cannesbe érkeztek. — Báró *Orczy* Béla országbiró, a bécsi magyar egyesület segélyalapja javára 200 koronát adományozott.

— **Gróf Zichy Jenő a király előtt.** A *király* — mint Bécsből jelentik — ma magánkihallgatáson fogadta *Zichy* Jenő grófot, aki jelentést tett Milán király utolsó óráiról és temetéséről.

— **Frigyes császárné betegsége.** *Berlin*ből táviratozzák: *Frigyes* császárné állapota felől ma kedvezőtlen hirek jöttek. A császárné iszonyuan szenved. Mind a két keze és lába nagyon megdagadt, ami arra mutat, hogy a veserák átterjedt a hátgerincre.

— **Uj nemes.** A király *Sumonja* Ignác nyugalmazott századosnak és törvényes utódainak a magyar nemességet a „jezeroi“ előnévvel dijmentesen adományozta

— **Nákó Kálmán gróf.** A képviselőháznak ma megint volt kit ünnepelnie. Tegnap Janicsáry Sándort gratulálták nyolcvanéves születése napjához, ma Nákó Kálmán gróffal siettek kezet fogni gratuláló képviselőtársai. Madarász József hetykén szólt oda a nyolcvanéves Nákó Kálmánnak:

— Gratulálok öcsém!

Az öreg Madarász az egyetlen ember a t. Házban, akinek jussa van hozzá, hogy nyolcvanéves embert öcsémnek szólitson. Janicsáry Sándornak, aki egy nappal idősebb a mai nap hősénél, szintén meg lett volna rá a jogcime, de nem jött be a Házba, mert a tegnapi ünnepeltetés után tovább aludt a szokottnál. Nákó gróf irigylésre méltó, fiatalos jókedvvel fogadta társai üdvözléseit. A nyolcvanéves képviselőről senki sem olvasná le évei számát. Még ma is egyike a legjobb és legkitartóbb lovasoknak. Mint politikus is kiváló érdeklődést tanusit minden politikai és társadalmi kérdés iránt. A delegációnak hosszu évek óta korelnöke s ilyenkor fiatalos erélylyel szokta vezetni az üléseket.

— **Március tizenötödike.** A budapesti tudományegyetem ifjusága az idén is megünnepli március 15-ikét. Az ünnep két részből fog állani. Az első részét az egyetem uj disztermében tarják meg, a másik részét a szabadban, Petőfi szobra előtt. Az egyetemi körben közelebb gyülés lesz, melyen megalakitják a rendező-bizottságot megállapitják a programmot és kijelölik az ünnepély szónokait.

— **Kitüntetés.** A cár dr. *Szendrei* Jánost, Oroszországra vonatkozó régészeti tanulmányaiért a Szent-Anna rend középkeresztjével tüntette ki.

— **Gabriel Mouray Pécsett.** Gabriel *Mouray*, a jeles francia mükritikus, ma déiben nejével és *Honti* Nándor festővel Pécsre érkezett, ahol kitüntető szivélyességgel fogadták. *Mouray* több napig marad Pécsett, főképp a Zsolnay-gyár és a székesegyház megtekintése végett.

— **Ahol Petőfi elesett.** A marosvásárhelyi királyi tábla most hagyta jóvá és jogerőre emelte Haller Lujza grófnő fehéregyházai birtokának mult évben történt árverezését, melyen az állam 350 ezer korona vételáron megvásárolta az 1322 kataszter holdnyi fehéregyházai birtokot. A birtokon levő Petőfi-emlék az erre választott bizottság gondozásába megy át. A szomszédos báró Szentkereszthy Pál-féle birtokot a földmivelési miniszter már előzőleg vásárolta meg telepitési célokra, ugy, hogy most összesen 4482 katasztrális hold kitünő minőségü és mezőgazdasági mivelésre különösen alkalmas földterület áll rendelkezésre a tervezett székelytelepités céljaira.

— **A Fehér Ház ünnepe.** A washintoni *Fehér Ház*ban és környékén sok száz munkáskéz dolgozik mostanában, hogy illő fénynyel történhessék *Mac Kinley* beiktatása. Március elején kezdi meg Mac Kinley elnöki méltóságának második ciklusát. A törvényhozás terét feldiszitik és a Fehér Házzal szemben hatalmas diadalkaput emelnek. Mellette épül az a pavillon, ahonnan a meghivott vendégek zavartalanul láthatják majd az ünnepélyes disztelvonulás részleteit. Az elnök diszkocsin hajtat a Fehér Házba. A banderiumban a nyugotindiai seregnek egyik diszszázada is résztvesz, amely jelképezni fogja az Unió hóditásait a nyugotindiai szigetcsoportokon. A régi állami nyugdijintézet palotáját 90 ezer dollár költséggel tánctermekké alakitják át, amelyekben 14 napon át ünnepségeket rendeznek majd az elnök tiszteletére.

— **Az angol királyi eskü ellen.** Az irek elkeseredésének és angolgyülöletének legujabb megnyilatkozása az, hogy megváltoztatását követelik a királyi esküformának. Ez az esküforma már II. Károly óta használatos ugyan, de aktuálissá most vált az angol trónváltozás következtében. A katholikus ireket az bántja, hogy ebben az esküformában világosan ki van mondva, hogy az uralkodó nem hajlandó magát az eskü alól a pápa által feloldatni és esküjének gyakorlásában nem türi a katholikus papság beavatkozását. *Richmond* ir képviselő az alsóházban óvást emelt az esküforma ellen, mire *Balfour* államtitkár azt válaszolta, hogy a kormány nem szándékozik az esküformát megváltoztatni, de alkalmazkodik a parlamenti áramlathoz. Az ir *O'Brien* erre azt az inditványt tette, hogy az esküforma másolatait osszák szét a délafrikai csatatéren harcoló ir katonák közt, hadd lássák, mennyire érdemes vérüket ontani Angliáért. Megjegyzendő, hogy az irek e legujabb akciója tulajdonképp a felsőház katholikus tagjai sorából indult ki. Ők még a parlament megnyitása előtt azzal az inditványnyal álltak a lordkancellár elé, hogy enyhitsék az esküformának a katholikus vallást oly mélyen sértő szavait. A lordkancellár azt válaszolta, kogy az esküforma szövegének megváltoztatása csakis parlamenti aktus által volna lehetséges. Erre harmine katholikus peer a lordkancellárhoz intézett nyilatkozatában kijelentette, hogy szivesen engedelmeskednek a törvényeknek, azonban az esküforma kifejezései nehézzé és kinossá teszik nekik a parlament megnyitásával járó nyilvános kötelezettségek teljesitését; és hogy az esküforma kritikus szavai sok millió alattvalónak. — akik a korona iránti loyalitásban és odaadásban egyformán versenyeznek — mély fájdalmat okoznak.

London, február 22.

A felsőházban *Braye* kérdést tett, vajion a kormány nem szándékozik-e mielőbb intézkedni, hogy mielőbb eltöröljék azt az esküt, melyet az angol király trónralépése alkalmával letenni köteles és melyben a katholikus vallás tanait megtagadja. *Salisbury* miniszterelnök azt válaszolja:

— Attól tartok, hogy válaszom az előttem szólót nem fogja kielégiteni bármennyire óha tom is ezt. *Mindnyájan sajnáljuk ezt a kifejezésmódot*, amelyen a nyilatkozat szövegezve van, de meg kell fontolni, hogy ez az eljárás 200 év óta áll fenn és nem lehet erett megfontolás nélkül eltörölni.

— **Egy filléres levelező lapok.** A postai értékjegyeket elárusitó helyeken egy filléres levelező lapok kerülnek forgalomba, amelyek csupán abban különböznek a rendes levelező lapoktól, hogy alsó és felső szélén hirdetések vannak. A kereskedelmi forgalomra és a nagyközönségre egyaránt üdvös ujitást a Royalban elhelyezett külön iroda most szervezi.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség.** Egy newyorki távirat szerint tegnap a Pennsylvániai vasuton nagy szerencétlenség történt. Egy New-Yorkból Atlantia City felé robogó expresszvonat neki ment egy Camdenből (New-Yersey) Tventonba menő vonatnak. Az összeütközés oly borzalmas erővel történt, hogy mind a két vonat tönkrement és romjai alól *tizenegy utast holtan huztak ki*. Azonkivül még 18 ember megsebesült.

— **Halálozás.** Bécsben tegnap meghalt *Szegedy* György vasmegyei földbirtokos neje, csillagkeresztes és palotahölgy, 41 éves korában. Az elhunyt urnő báró *Gerliczy* Felixnek volt leánya és huszonegy évig volt férjnél.

Payr Lajos épitész tegnap este 40 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután fél 4 órakor lesz a Museum-körut 18. számu gyászházból. Az elhunytat nején és özvegy édes anyján kivül nagyszámu rokonság gyászolja.

Max Emánuel osztrák szobrász ma délben 91 éves korában meghalt. Még a régi akadémiai iskolából került ki, de József bátyjával, *Max* Gábriel festő atyjával több kiváló müvet alkotott. Max egy régi német-cseh faszobrász családból származik. A bécsi akadémiából Rómába ment, ott tiz esztendeig dolgozott és 1849-ben végképp megtelepedett Prágában. Legnagyobb müve *Radeczky*nek álló szobra, amint a katonák pajzsukra emelik a hires hadvezért. A mellékalakokat Max József mintázta.

*Berlin*ből táviratozzák, hogy *Hübner* Emil a classica philologia tanára a berlini egyetemen, meghalt. Az elhunyt tudós munkatársa volt Mommsennek, nagy müvei megirásánál.

— **Magyar ember kitüntetése Párisban.** *Kövessi* Ferenc magyar közgazdasági irót Párisban kitüntetés érte. A párisi egyetemen a természettudomány doktorává avatták, még pedig a legnagyobb kitüntetés kiséretében „avec felicitation special de jury" (a vizsgáló-bizottság különös szerencsekivánatával.) Kövessit *Darányi* miniszter négy évvel ezelőtt küldte ki Franciaországba, hogy különösen a szőlőgazdaságot tanulmányozza. A párisi egyetem természettudományi karának Kövessi az első magyar doktora. A fiatal doktort Darányi miniszter kihallgatáson fogadta és megdicsérte.

— **A trónörökös és a tengerészet.** Amióta a német császár kimondta a jelszót, hogy Németországnak a tengeren kell keresnie jövő hatalmát, más országokban is nagy áldozatokkal sietnek a hadi tengerészet fejlesztésére. Az keltette föl a monarkiánk hadvezetőségének fokozottabb érdeklődését és azóta nevezték ki *Höhnel* Lajos korvett-kapitányt, gróf *Széchenyi* Béla derék munkatársát királyunk szárnysegédének. Most *Ferenc* Ferdinánd főherceg mellé is egy tengerésztisztet neveztek ki parancsőrtisztnek, Szillasi *Remy-Berzencovich* László sorhajóhadnagyot. *Berzencovich* László, a bombayi konzul fia, most 36 éves és 1896. novemberében századosi rangba léptették elő. Mostani kinevezéséről a következő félhivatalos közlemény jelent meg:

> *Berzencovich* kinevezése a cs. és kir. haditengerészet köreiben élénk megelégedést kelt és különbözőképp kommentálják. A legtalálóbb az a felfogás: Ferenc Ferdinánd főherceg, amidőn „a legelsőbb hadur rendelkezése alá" került, olyan állásba jutott, amely a monarkhiában eddig ismeretlen volt, amennyiben a koronának felelőtlen legfelsőbb katonai tanácsadója. Nagyon valószinü tehát, hogy a főherceg, aki élénk szimpatiával viseltetik a haditengerészet iránt, ő felsége intencióihoz képest, véderőnknek ezt az integráns részét is be akarja vonni hatáskörébe és e célból behatóbb és állandó információt óhajt a tengerészeti ügyekről.

Berzencovich László már *Bécs*be érkezett és elfoglalta fontos állását.

— **A jég.** A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához ma érkezett jelentések szerint tegnap óta a jég- és vizviszonyokban alig történt változás. A Duna a felső részen zajlik egész Esztergomig. Innen lefelé Bajáig áll a jég, helyenkint sikvizzel. Bajától lefelé Orsováig zajló jég van. A fővárosnál a viz tegnap óta 6 centiméterrel apadt s mai magassága 198 centiméter. Általában az egész folyam apadó jellegü. A *Tisza* vizmagassága az egész szakaszon közepes és egész Csongrádig erős jégburokkal van födve. Innen Titelig erősen zajlik. A többi mellékfolyók kevés kivétellel jéggel vannak boritva.

— **Papp Béláné.** Egy debreceni ujság egy hirt közöl, amely ha való, egy nagy fájdalommal sujtott asszony és egy ártatlan kis fiu megváltását jelenti. Azt mondja ez a hir, hogy lehull hamarosan Papp Béláné özvegyi fátyola. Az emlitett forrás szerint a szatmári tragédiának legjobban sajnált áldozatát eljegyezte egy szatmári orvos, s az esküvő is hamarosan meg lesz. A debreceni ujság azt is tudja, hogy a kis Papp fiu második apja nevét kapja.

— **A hideg Marosban.** *Aradon* eltünt *Földes* Kelemen gyógyszerész szolgája, *Dobos* József. Hü, becsületes embere volt gazdájának és egy levelet hagyott hátra be lelentve neki, hogy öngyilkossá lesz. Levelét igy irta meg:

> Kérem szépen tudatom, hogy én nem jövök vissza, mert betegségem miatt öngyilkos leszek. Maradok megszokott hü szolgája
>
> *a hideg Marosban*
> *Jóska.*

A rendőrség keresteti mindenelé a szolgát, de eddig még nem találták meg.

— **Házasság.** *Pollák* Izráel rabbijelölt eljegyezte *Strausz* József nagykereskedő leányát, Arankát Makóról.

Spitzer Lajos, ó-besztercei hivatalnok eljegyezte *Szőllösi* Erzsi kisasszonyt, Szőllösi Gusztáv ábonyi bérlő leányát.

— **Csak azért is — világbéke.** Ugy amint a kalendáriumesinálók megállapitják dátumszerüen a névnapokat, azonképpen a berni központi nemzetközi békeiroda is megállapitotta a világbéke gondolatának a nevenapját. Ez a nap: február hó 25-ike. Akár pirossal, akár feketével legyen jelezve az ezidei naptárban, igy is, ugy is stilszerü és jellemző az a világbéke jelenlegi állapotára nézve. Ha piros, akkor vérontást, ha fekete, akkor gyászt jelent. Mindenképpen arra vall, hogy a világbéke nagyon előkelő helyet foglal ugyan el a jámbor óhajtások birodalmában, ellenben a tények logikája, vagy mondjuk inkább: az emberiség sorsát kormányzó faktorok és hatalmak mostohán bánnak el vele.

Ez azonban a világbéke ábrándozó hivejt, ugy látszik, nem zavarja meg álmaikban. Ők tovább játszanak a gondolattal és ugy éreznek, mint Plato az Ember tragédiájában, aki a borson is szépet álmodik. Szerintünk legalább ezt bizonyitja az a manifesztum, melyet a berni központ kibocsátott és a Magyar Szent Korona Országos Békeegyesülete is elfogadott. Hangzik pedig ez az érdekes enunciáció igy:

> „Azon pillanatban, melyben a nemzetek minél tökéletesebb romboló eszközök előállításával foglalkoznak, feltétlen kötelességük azoknak, kik a nemzetközi bonyodalmak békés uton való elintézésének hivei, hogy együttesen emeljenek szót elveik megvédésére. Azon tényt, hogy nemsokára a hágai nemzetközi békekonferencia után véres háboruk keletkeztek, sőt erélylyel és kitartással folytatódtak, sokan arra magyarázták, hogy ezen konferencia csekély értékü munkát végzett.
>
> Ellentétben ezzel kijelentjük, hogy ezen háboruk visszavonhatatlan bizonyitékot képeznek arra nézve, mily szükséges egy nemzetközi egyesülés, mely törvényes és szabályszerü állapotot teremtsen a népek között. Ennek következtében kötelezzük magunkat, hogy fáradhatatlanul fogunk müködni ezentul az államok kiküldöttjei által az emberiesség parlamentjének (Parlament de l'humanité) első nagy ülésén felállitott eszmék mellett."

Higyjen benne, aki — hinni tud.

— **Bucsu és üdvözlet.** *Ipolyság*ról irják: Hontvármegye tanitóegyesülete ma bucsuzott el a nyugdjba vonuló *Kubányi* Károly tanfelügyelőtől, ki negyven évig szolgálta a közügyet, előbb mint tanitó, majd mint tanfelügyelő. *Tuka* Antal egyesületi elnök mondta a bucsubeszédet, mire Veszelák Ferenc tanitó az uj tanfelügyelőt, *Rill* Józsefet üdvözölte, aki biztositotta a tanitókat a jóindulatáról. A bucsuzó és hivatalba levő tanfelügyelők tiszteletére közebédet rendeztek.

— **Fényképész a templomi szószéken.** Még mindig a Deschanel-esküvőről beszélnek a francia lapok. Ma a következő apróságot olvassuk: A nagy rendetlenségben, tolongásban besurrant a templomba egy fényképész és a nagy tömegen keresztül egyenesen a szószékben foglalt helyet. A templomban félhomály volt s igy eleinte senki se vette észre. Amikor aztán a nászmenet bevonulásakor a templom nagy ajtaját kinyitották, fény özönlött be s miután mindenki a menyasszonyt és a vőlegényt nézte, a fotográfus pompásan müködhetett a szószékből. Csak amikor már vagy husz felvételt csinált, vette észre a sekrestyés. Ez a szegény ember annyira megijedt a szószékben operáló fényképésztől, hogy majd hanyattesett. Az ügyes fotográfus még hamarjában a szolga megrökönyödött arcát is lekapta ráadásnak, azzal elszaladt.

— **A társadalomtudományi társaság** ma este 6 órakor *Pulszky* Ágost elnöklete alatt igen látogatott vitaestélyt tartott, amelyen *Concha* Győző, *Pikler* Gyula és *Lánczy* Gyula egyetemi tanárok szólottak hozzá *Pulszky* Ágost mult koriban „Demokrácia és nemzetiség" cimen tartott előadásához.

Az érdekes vitatkozásban *Concha* Győző egyátalában kétségbe vonta annak lehetőségét, hogy társadalomtudományi kérdésekben természettörvény erejével biró tételek legyenek felállithatók s szembe szállott Pulszky Ágost azon felfogásával, amely a demokrácia és a nemzetiség közt kapcsolatot keres, holott a nemzetiség lényegileg aristokratikus természetü. *Pikler* Gyula ezzel szemben a modern szociológia tanait vette védelmébe és a nemzetiség fogalmának alakulását a természetes szükségletek kielégitésére vezeti vissza. *Lánczy* Gyula érdekes történeti példákkal világitotta meg a demokrácia és a nemzetiség fogalmainak keletkezését és koronkint változó értelmeit, valamint a vita során felmerült azt a kérdést hogy a kereszténység mily befolyást gyakorolt a demokrácia fejlődésére. Végül *Pulszky* Ágost előadó reflektált a saját álláspontjáról az elhangzott észrevételekre.

— **Helyreigazitás.** Tévedés csuszott bele abba a közleményünkbe, amely a Vörösmarty szobor javára legutóbb beküldött 20 koronát nyugtázta. Ezt az összeget a *Sátoralja-Ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet* küldte a hazafias célra.

— **Gyilkos fagy.** Visszajött a tél s még nagyobb vehemenciával hatalmaskodik, mint annakelőtte. Ha igy tart, egy-két nap alatt ujra befagy a Duna, pedig már csak a hidlábak tartottak rajta valamicske jeget. De nemcsak ránk haragszik a klima. Egész Európában gyilkos hideg van s megesett az idén az, ami Nizzában régesrégen fordult csak elő, hogy hóban kocsiztak ki a hölgyek a virágkorzóra s persze — bundában. Hóba takarózott az egész Olaszország. Milano, Nápoly s az örök város is fehér s akik tavaly ilyenkor az Araguo-kávéház előtt az aszfalton asztalok mellett itták meg a délutáni kávéjukat, felgyürt prémes kabátban rójják a jeges utcát — ez idén. A gyilkos hideg ezuttal nem is olyan kifejezés, ami csak hatásra van szánva. Gyilkol a fagy. Mindenfelől érkeznek a hirek, hogy itt is, ott is kővé fagyott egy-egy ember a hideg éjszakában. Kölnben egy leányt találtak tegnap reggel a havon. Jól mulatott szegény. Kosztümben volt, bálból indult ki a hidegbe s mig valószinüleg fülébe zsongott még a muzsika, elbóditotta a báli hangulat és a táncosaival foglalkozott az esze, ráborult a végtelen éjszaka. Bevitték a halottasházba és lefektették egy kocsis mellé. Az meg a kocsijáról fordult le a hóba s fel se tápászkodott többé. Azok a fagyott emberek, akiket sikerült még életre kelteni, azt mondják, hogy a megfagyás kellemes zsibbadtsággal kezdődik. Az ember álmos, nagyon álmos és csak egy kicsit pihen. Egy percecskét csak — s aztán el van veszve. Bizonyára ezek is csak egy kicsit akartak pihenni. Csak egy kicsit . . .

— **Az angol király mellékjövedelme.** A St.-James' Gazette az angol király néhány ősi jussát sorolja fel. A legrégibb mindenesetre az, amely neki mindazoknak a cethalaknak a fejét biztositja, amelyeket birodalmának a partvidékein fognak. Az angol király nem számithat ugyan valami nagy bevételre cetfejek dolgában, de hát vigasztalódhatik, mert más hasonló járandóságai is vannak még. Joga van például az egyesült birodalomban fogott minden tokra Egy tok, amelyet például a Themseben fogtak, Viktória királynő lakodalmán került az asztalra. A király azonkivül még a következő dolgokat kapja különböző helyekről: egy asztalteritőt, amelynek értéke három shilling, két fehér galambot, két fehér nyulat, egy font köménymagot, egy harapófogót, egy szürke prémes bundát, egy hálósapkát, egy sólymot, két kést, egy két shillinget érő lándzsát és egy ezüst tüt a szabójától.

— **Katasztrófa a tengeren.** *San Franciskó*ból borzasztó katasztrófa hirét jelenti a táviró:

A City of Rio de Janeiro gőzös, amely Hongkongból érkezett, tegnap este a san-franciskói kikötő előtt *elsülyedt. A vizbe fult emberek* száma még nincs megállapitva. Az eddigi adatok *50 és 150 ember közt ingadoznak.*

*Hamburg*ból táviratozzák, hogy a *Camden* gőzös Cardid mellett zátonyra jutott és elmerült. A kapitány, a második tiszt és a kormányos vizbefult.

— **Tüz egy sörfőzdében.** Ma délután az a hir terjed el a fővárosban, hogy a polgári sörfőzdében nagy tüz pusztit. Nyomban ki is vonult a központi és X. kerületi őrség Kőbányára, de szerencsére a hir nem bizonyult valónak. Mindössze a pintérmühelyben gyuladt meg valahogy két hordó szurok, de a gyár tüzoltói hamarosan elejét vették minden nagyobb bajnak, ugy, hogy a hivatásos tüzoltóknak már dolguk sem akadt.

— **A munkanélküliek mozgalma.** A munka nélküt lévő munkások ma gyülést akartak tartani egy külső erzsébetvárosi korcsmában, hogy a gyülés után ismét tüntetést rendezhessenek és beverhessenek egy csomó kirakatot; a gyülést azonban a főkapitány tilalma folytán nem tarthatták meg s a készülőfélben lévő tüntetést is ügyesen megakadályozta a rendőrség. A gyülés megtartását tegnap jelentették be a főkapitányságnak, aki erre betiltó végzést hozott. A végzés megokolásában azt mondja a főkapitány, hogy „a munkások olyan elemeket fogadnak maguk közé, amelyek erőszakoskodásokra és vagyonrongálásra hajlamot mutatnak, amint ezt e hó 15-én is tapasztalhattuk." A munkások a főkapitány tiltó rendelkezése dacára is meg akarták tartani a gyülést ma délután félnégy órakor a Hernád- és Dembinszky-utcák sarkán lévő vendéglőben. A rendőrség ezért *Tóth* Lajos VII-ik kerületi kapitány vezetése mellett nagy apparátussal vonult ki a kérdéses vendéglő elé. Ezenkivül nagy csapat rendőrséget helyezett el a kapitány a környék minden részében, hogy az esetleges rendzavarást megakadályozza. A munkások már két óra tájban gyülekezni kezdtek a vendéglőben s fél háromra össze is gyült vagy 300 ember. Ezeket *Tóth* Lajos kapitány és *Bockelberg* rendőrfelügyelő szétoszlásra szólitották föl. A munkanélküliek egy része csöndesen el is vonult, akadtak azonban többen, akik ellene szegültek a rendőröknek s ezek közül a rendőrség huszonhármat ott a vendéglő előtt letartóztatott. Az elfogottakat a Hernád-utca 25. szám alatt lévő üres telekre vitték, ahonnan később a VII-ik kerületi kapitányságra vezették őket. A korcsmahelyiség elől elzavart munkások később összegyülekeztek s egy részők az Erzsébet-köruton át az Andrássy-utra vonult — mintegy 60—70 ember; azonban egy szakasz lovasrendőr utánuk vágtatott és hamarosan szétszórta őket. Ezeket a munkásokat *Licska* István mülakatos vezette és lázitotta. Ezt az embert a rendőrség letartóztatta egypár harciasabb mesterlegénynyel egyetemben. Egy másik csapat tüntető a Stefánia-utra vonult s ott a Park-klub előtt rendezett egy kis demonstrációt. Ezt a csapatot *Deésy* rendőrfelügyelő zavarta szét embereivel. Amig ez odakint a Városliget közelében történt, a várost harcias hirek járták be. Akadtak emberek, akik állitólag a tüntetés szinhelyéről érkeztek s ezek ujságolták mindenfelé:

— A Csömöri-uton nagy harc folyik a rendőrök és a tüntetők között. A munkások a csömöri-uton minden ablakot és kirakatot bevertek és a keleti pályaudvart ostromolják már.

Ebből a hirből természetesen egy szó sem volt igaz, de a kereskedők és kávéháztulajdonosok a hamis hir hallatára, nagy sietve bocsátották le a vasredőnyöket, nehogy a drága kirakatüvegek a minapi szomoru sorsra jussanak. A Kerepesi-ut és Erzsébet-körut sarkán nagy közönség foglalt helyet, várva a tüntetőket, akiknek pusztitásában akart gyönyörködni a publikum. Olyan nagy lett a csoportosulás, hogy *Diener* Akos és *Krecsányi* Kálmán kapitányok egy csomó rendőrrel kivonultak, de nekik is nagy munkájukba került, amig szét tudták oszlatni a nagyobbára intelligens elemekből álló közönséget. A tüntetők természetesen ekkor már régen szét voltak szórva s a rendőrség különben is olyan nagy apparátussal vonult ki a Dembinszky-utcai korcsma elé, hogy a tüntetőknek teljes lehetetlenség lett volna bejönniök a városba. Estefelé, hat óra után már mindenfelé nagy csend volt az utcákon s a rendőrség is szépen hazavonult.

— **Még csődre se telik.** Még a csődhöz is pénz kell. Tönkremenni se lehet ingyen. Valamicske summának még kell szerepelni akár ingóban, akár ingatlanban, amiből kiteljék a hivatalos költség. Ha arra sincs pénzecske, akkor nincs csőd se. Az állam nem hitelez, de különösen nem előlegez munkát, költséget olyan társaságnak vagy polgárnak, aki amugy is elvesztette minden hitelét. A *Konstantinápoly Budapesten* nevezetü millenniumi vállalatról is kisült, hogy semmi pénze sincs. Még egy ötven krajcáros bélyegre valója sincs. Tehát megjelent a mai hivatalos lapban ez az irás:

3887. CSÖD. 1—1.

11348/901. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék mint csődbiróság közhirré teszi, hogy a Konstantinápoly Budapesten részvénytársaság ellen 1896. évi október hónap 1-én 91598. sz. alatt kelt végzésével megnyitott csődöt ez évi február hónap 9-én 11348/901. szám alatt kelt végzésével a csődtörvény 165. §-a értelmében vagyonhiány okából megszüntette. Budapesten, 1901. évi február hónap 9-ik napján. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék mint csődbiróság.

Ilyenformán tehát csőd nélkül csak ugy egyszerüen pusztul el a papirmasé város után a részvénytársaság is.

— **Newyorki lakmározások.** Newyorkban minden dolog a méreteivel kábitja el az emberiséget. Ott minden nagyszabásu, tehát a lakomák is borzasztóan nagyok. Legutóbb Mr. James Henry Smith, egy fiatal milliomos rendezett egy óriási mulatságot. Volt rá oka, csak nemrégiben örökölt tizenhat milliót a nagybácsijától, George Smithtől, aki egy esztendővel ezelőtt halt meg a londoni Reform-klubban. A mulatság *százhuszezer* forintba került. Csaknem huszonnégyezer forintot ért a sok virág. Volt negyvenezer rózsa, huszezer liliom, ötezer tulipán, ötezer sárga nárcisz. Ez volt Mr. James Henry Smith első estéje; támogatták Mrs. Stuyvesant Fishei és az előkelő társaság más vezető személyiségei. Ez egy lakoma volt. De most van az ugynevezett *beefsteak-diner* szezonja is, ami azt jelenti, hogy ezer meg ezer newyorki polgár borzalmas mennyiségü hust töm magába néhányszor hetenkint. A vendéglátó házigazda kibérel egy termet. A házigazda a lakomához már jó előre összevásárolja a legfinomabb marhahusokat s az egészet hütő-készülékekbe rakja el, hogy minél porhanyósabb legyen. A lakoma estéjén a hust faszén mellett megsütik és rögtön fel is tálalják. Rettenetes hust fogyasztanak el ilyenkor. A legnagyobb rekordot Patrick Diwer érte el, aki egy ültében tizennégy angol font marhahust evett meg, Van Wyck őrnagy egy izben nyolc fontot pusztitott el. A mult csütörtökön volt a legnagyobb beefsteak-diner a Grand Central Palaceban; a Mohican-Club rendezte. Az éhes társaság nyolcezer font marhahussal végzett.

— **Tüz a Ludoviceumban.** Nagy ijedelem támadt az éjszaka a Ludovika akadémiában. A melléképületben lévő törzstiszti tanfolyam helyiségének egyik tulhevitett kályhájától kigyuladt egy kémény s erős füsttel égni kezdett. Hamarosan talpon volt az első honvédezred őrsége, de nem tehetett semmit. Végre is a VIII. kerületi tüzőrséget hivták s ez hamarosan eltojtotta a veszedelmet.

(x) **A Zoltán-féle** csukamáj-olaj teljesen szag- és iznélküli és tápereje nagy. Üvegje 2 korona. Zoltán B. gyógyszertárában, V. ker. Sétatér-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

(x) **Kiváló hazai készitmény** a Durátor, melylyel a cipőtalp bekenve ötször oly tartós. Ára 1 korona. Főszétküldés: Durátorgyár, Budapest.

Két uj rendjel.

— A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata. —

Bécs, február 22.

A *Neues Wiener Tagblatt* a legilletékesebb helyről vett értesülések alapján közli, hogy gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter, mint a császári ház minisztere a felség utasitására megbizta *Plener* Ignác titkos tanácsost, a Lipót-rend kancellárját és báró *Helfert* Sándort, a Ferenc József-rend kancellárját, hogy az uralkodó által jóváhagyott tervek alapján dolgozzák ki az alapszabályokat e rend két uj fokozatának alapitása céljából. A kancellárok már elkészültek a munkával és már közelebb nyilvánosságra fog kerülni a két uj rendjel alapitása.

A Lipót-rend uj fokozata az *első osztályu lovagkereszt* lesz, a kitüntetettek pedig az alapszabályok szerint a *Lipót-rend I. osztályu lovagkeresztjének tulajdonosa* cimet fogják viselni. Ez a rendjel a második fok lesz a Lipót-rendben, amely ezentul négy osztályos lesz.

Az első fok a nagykereszt, a második az uj *I. osztályu lovagkereszt*, a harmadik a középkereszt, a negyedik pedig a lovagkereszt.

A Lipót-rend lovagkeresztjét eddigelé tudvalevőleg ötödik rangosztályban levő államhivatalnokok kapták s ez a kitüntetés megfelel az *udvari tanácsosi* cimnek. A nagykereszt csak magas udvari és állami méltóságokat illette meg. Az uj első osztályu lovagkereszt meg fog felelni az I. osztályu vaskoronarendnek, tehát csak a legmagasabb rangu államhivatalnokok és tábornoki rangban levő katonatisztek fogják elnyerhetni az uj rendjelet, aminthogy az első osztályu vaskorona-rend tulajdonosai is mind titkos tanácsosok, parancsnokló tábornokok, volt miniszterek.

A *Ferenc József-rend*ben alapitott uj rendjel, a *tiszti kereszt*, a középkereszt és a lovagkereszt közt fog helyet foglalni; ezentul tehát a Ferenc József-rendben a következő rendfokozatok lesznek: 1. Nagykereszt, 2. Középkereszt csillaggal, 3. Középkereszt csillag nélkül. 4. Az uj tiszti kereszt, 5. Lovag-kereszt.

A Ferenc József-rend uj tisztikeresztje olyan magas kitüntetés lesz, mint a harmadik osztályu vaskorona-rend, amelyet hatodik rangosztályban levő állami hivatalnokok és ezredes rangon levő katonatisztek kapnak. Az uj tiszti kereszt szintén polgári és katonai kitüntetés lesz.

A Lipót-rend uj lovagkeresztjét szalagon fogják viselni, ellenben a Ferenc József-rend tisztikeresztje nem háromszögü szalagon fog függni, hanem *tüvel* fogják azt a diszegyenruhára a baloldalra, vagy a frakk hajtókájára tüzni; a tiszti-kereszt valamivel nagyobb lesz, mint a lovag-kereszt, de különben teljesen meg fog egyezni emezzel. A szabályok értelmében a Ferenc József-rend tiszti keresztjének tulajdonosai a sorban meg fogják előzni a lovagokat és a harmadik osztályu vaskoronarenddel kitüntetetteket.

A két uj rendjel alapitásának állitólag az az oka, hogy a magyar és az osztrák minisztériumokban zavarban voltak már a miatt, hogy milyen kitüntetést kapjanak a hatodik rangosztályban levő személyiségek, akiket a felség a titkos tanácsosi rangra emelt.

Hivatalnoki körökben kiváncsian várják, hogy kik lesznek az elsők az uj kitüntetésben?

Apróságok a nagyvilágból.

A londoni gyász ára. — A cseppfolyós levegő titka. — Az első és utolsó életjel. — Ibsen és a pszikiátria.

A világ négy nagy városából, Londonból, Chicagóból, Párisból és Berlinből egy-egy érdekes közleményt foglal egybe a tőnnebbi cim. Az első egy kis statisztikai számitás, amelynek eredménye az angol királynőért öltött gyász nagyságát mutatja — pénzértékben. Horribilis az az összeg, amibe a sok gyászruha és gyászjelvény került, ha a szegény ember csak harminc krajcárt, sőt annál is kevesebbet költött egy-egy szalagra, vagy nyakkendőre, a tehetősebb térfiak három forintot is adtak ki. *Kilencven* krajcárt fekete nyakkendőre, *hatvan* krajcárt gyász-szalagra és *másfél* forintot keztyüre. Arisztokraták, magasrangu emberek pedig *hatszáz—ezerkétszáz* forintot is áldoztak.

A középosztály nagyon megerőltette magát. Olyan hölgyek, akiknek évi tüpénzük *kétszázötven* forint, szivesen áldoztak belőle *nyolcvan* forintot gyászruhára. Magasabb körökben háromezer forintot is költött egy-egy urhölgy. Egy ismert divathölgy, aki huszonnégy toalettet készittetett a Rivierára való kirándulására, ennek a garderobenak megfelelő gyászöltözékeket kellett hirtelen készittetnie. A szabói a maguk belátása szerint jártak el s igy a számlája legalább *huszonötezer* forintot tesz ki. A londoni nép az uralkodója iránt szeretetét és részvétét soha nem nyilvánitotta még ilyen nagy mértékben. Ambár a gyászcikkek ára jelentékenyen emelkedett s a háborut is nagyon megérzik a családok, alig akad asszony az utcán, akin gyászruha nem volna, férfi, aki ne viselne fekete nyakkendőt és a kalapján gyászfiórt.

Londonnak csaknem öt millió lakosa van, a külvárosokkal együtt nyolcadfél millió. Leszámitva az apró gyermekeket és az ágyban fekvő betegeket, marad nagyjából öt millió gyászoló a londoni statisztikus szerint. Ha mindenki csak egy shillinget költött, London gyászruhája kétszázötvenezer font sterlingbe, három millió forintba kerülne. Csakhogy az a legminimálisabb számitás.

A házakat is diszitették. Bibor és bársony dekorációval, a királynő nevének betüivel: *V. R. I. — százhusz—hatszáz* forintba is került. Egy-egy templom diszitése legalább *kétezer* forint. Aztán a gyászlobogók is nagy pénzbe kerültek. Mindent összevéve a londoni statisztikus *tizenkét millió* forintra becsüli a külső gyászt.

•

Chicagóban egy dr. *Barnes* nevü orvos csodálatos fölfedezést tett. A cseppfolyós levegő segitségével a *holttestet fél óra alatt* lisztfinomságu hamuvá változtat. A titkát még nem árulta el, kisérleteit azonban, amelyeket holttesteknek egyes részein végzett, olyan tüneményeseknek találta, hogy a legnagyobb buzgósággal folytatja az experimentálást.

Kisérleteit egy kemencében végezte, amely azonban nincs légmentesen elzárva, mint a halotthamvasztók kemencéi, hanem teljesen nyitott. És mégis akkora pusztitó hatással volt a cseppfolyós levegő a halott testrészekre. Mennyivel nagyobb lehetne tehát a cseppfolyós levegőnek a hatása a halottégető kemencékben, amelyeknek belső hőfoka több száz Fahrenheit fok. Dr. Barnes azt állitja, hogy cseppfolyós levegő alkalmazásával a hőmérsékletnek alig nyolcadrészére volna szükség. Sőt még tovább megy a tudós orvos. Azt állitja, hogy az ő találmányának a segitségével akár minden rendezett háztartásban nem nagy költséggel halotthamvasztó apparátust lehet berendezni. Rendkivül érdekes ez a találmány, érdekes de veszedelmes. Mert ezzel a fluidummal, mely olyan rettenetes erővel tudja az emberi testet megsemmisiteni, a gonosztevőknek is hatalmas eszközt ad a kezébe.

•

Párisban Valler biologus vagy három hónappal ezelőtt rájött arra, hogy minden élőlényben az elektromos áram hatására bizonyos megmérhető ellenhatás támad, amely halott testnél sohasem észlelhető. Közölte az akadémiával fölfedezését, amelyet az *utolsó életjel*nek nevezett el s rámutatott ennek a fölfedezésnek az alkalmazására, az igazi halottnak a tetszhalottól való megkülönböztetésére és általában a halál beállának a megállapitására. Mostanában azután érdekesen folytatta a kutatásait, hogy hasonlóan *az első életjelet* is megállapitsa. Ugy okoskodott ugyanis, hogy a csirázó élet is alighanem szintugy érzékeny az elektromos áram iránt. Vizsgálataihoz egyrészt egészen alacsonyrendü protoplazmatikus lényeket és tyuktojásokat használt. Ezek a nyálkás lények, amelyek az állat- és növényvilágot hidalják át, az elektromosság iránt rendkivül érdekes viselkedést tanusitanak bizonyos körülmények beálltával, ha tudniillik a viz legcsekélyebb nyomát is elvonják belőlük. Ilyenkor az elektromos árammal szemben teljesen közönyösek és az élettelen anyagoktól semmiben sem különböztethetők meg. Valler megnedvesilette aztán az ilyen halálosan merev állapotban levő szerves lényeket és megfigyelte, hogy a sárgás anyag egy-két óra multán az elektromos áramra gyönge ellenárammal felelt. Ilyen módon sikerült Vallernek az elektromosság segitségével az ujraéledés pillanatát pontosan megészlelni.

Még érdekesebbek voltak kisérletei a tyuktojásokkal, amelyeket azon melegen a költő-kemencébe tett bele. Hamarosan egyetlen tojás sem adott életjelt, de huszonnégy óra multával élet mutatkozott a tojásokban s az elektromos áramra gyönge, de tiszta reakció mutatkozott. Negyvennyolc és hetvenkét óra mulva az élet fejlődésével a tojásban az elektromos áram iránt való érzékenység erősbödött. Hanem néhány tojás egyáltalában nem mutatott érzékenységet, ezekről kisült, hogy romlottak. Idáig jutott el Valler kutatásaiban, amelyeket serényen folytat.

•

Berlinben Mendel tanár, a hires pszikiater, a tudománynak Ibsen alakjaihoz való viszonyairól tartott előadást.

Az ó-korban a költőt *isteni látnok*nak tekintettek. És joggal, mert például Aischylos az ő Orestesében ugy mutat be egy buskomort, ahogy a legnagyobb pszikiáter sem tudná jellemezni. Shakespeare Macbethez és Hamlethez való tanulmányait állitólag a Bedlane nevü londoni őrültek házában végezte. Ibsen az ő Hedda Gablerjét, mint öröklés utján való terheltet jellemezte a modern pszikiátria teljes értelmében, a szó legrosszabb jelentése szerint. De bármennyire is kétségbevonhatatlan a költő költői szabadsága, a szakember még sem hallgathatja el, hogy egy Oswald, ahogyan Ibsen a Kisértetekben jellemzi, a pszikiátriában nincs. Az ágylágyulás lefolyása egészen más.

Amint hogy Rank sem felel meg Norában mint hátgerincsorvadásos a valóságnak. Ezekben az alakokban sok marad meg a szinmüvészet számára, amelynek nem szabad tuloznia. Ibsen az elmebetegek tipusát a szociális momentummal kapcsolatosan rajzolja. Mig a régi görögök az ő elmebetegeiket az istenekkel, kiirkészhetetlen hatalommal hozták összefüggésbe, a modern költő inkább lelkén találja a szöget, mert a szociális elem, a környezet és nem az átöröklés dönt. Az átöröklés elvének tulhajtásában éppen a Kisértetekben megy tulságosan messzire. Norában mondja Helmet:

— Csaknem minden korai megromlott embernek csalárd volt az anyja.

Dr. Rank pedig igy szól:

— Az én szegény ártatlan hátgerincemnek kell megszenvedni apám vidám hadnagy életét.

Alviny asszony a Kisértetekben pedig az emberi nem általános elfajulásának a bekövetkezését látja. És ott, ahol Ibsen az átöröklés tanát tulhajtja, bizonyos nyugtalanságot keltett, ugy hogy nagy gyermekek is hajlandók félni a kisértetektől. A költő azonban nem ir gyermekeknek — fejezi be előadását Mendel — s csak az a tő, hogy ne engedjük meg elbénittatni cselekvő erőnket, amelyeket sorompóba kell állitanunk mindennemü kisértetek ellen.

Hogy készül a tüntetés?

— *Jelenet.* —

Abból az az alkalomból, hogy ma a Népszinház körül oly sokan várták a tüntetőket, hogy rendőröknek kellett szétoszlatni a nézők tömegét.

——

Egy polgár (*látva, hogy sokan állnak a sarkon*): Kérem, mi történik itt?

A másik: (nem felel).

Az egyik: (a nézők közé áll).

(Kis szünet).

Az egyik: Kérem, a király fog erre menni?

A másik: Nem. A tüntetők jönnek.

(Hisz lovasrendőr áll fel).

Az egyik: Aj, itt vannak a rendőrök.

A másik: Én már fél kettő óta vagyok itt. Ugylátszik, nem jönnek a tüntetők.

Az egyik: Én még várok egy kicsit. Fázik a lábom. Frisch is' heut' ...

A másik: Azt hiszem, mára nem kaptak engedélyt, hogy sétálhassanak. Kérem, ne lökjön.

Az egyik: Nem én lökök, ez a bugris itt hátul.

A másik (*hátraszól*): Hallja maga bugris, ne nyomja azt az urat!

A bugris: Én nyomom? Hátul nyomnak .... (*hátraordit*): Ne lökjenek ott:

(Hátulról nagy nyomás. A rendőrlovak fészkelődnek.)

Egy hölgy: Jó, jó, jobb ha hallgat. Én sokkal előbb voltam itt, mint maga!

Egy ur: Asszonyoknak nem itt van a helyük. Kérem, ne taszigáljon!

A hölgy (*kövér kis nő, egy fejjel alacsonyabb, mint az egész környezete.*) Lehetne egy kis kimélettel, nem látja, hogy gyerekkel vagyok itt?

(Kivesz a kendője alól egy gyereket.)

A rendőr: Hátrább!

Az egyik polgár: Kérem, kérem. Csak ne a lábamra avval a patkóval.

A rendőr: Menjenek hátrább!

A hölgy: Menjenek hátrább — hat der rendőr g'sagt! Mit lök?

(Nagy lökés hátulról.)

A hölgy: Jaj! Haza akarok menni, hagyjanak ki ...

(Egy pofon a háttérben.)

Az egyik polgár: Na, na, na! Nem szégyellik magukat, amikor ő felségét várjuk!

Egy másik: Nem is a király jön.

Az előbbi: Hát ki?

A másik: A tüntetők.

Az előbbi: Akkor hazamegyek. (*Indul.*)

Hangok: Kérem, kérem, mit furakodik? Én előbb voltam itt, mint maga!

(Ahol az előbb a pofon volt, ott már tépázzák egymást. Ez a kis pont, mint valami örvény, kavarog a nyugodt tömegben.)

A rendőr (*aki szük látkörénél fogva csak ezt a kis pontot látja*): Ha nem lesz rend, belerugtatunk!

A hölgy: Hagyjanak ki! Hagyjanak ki! Jesszus ... mein Kind, mein Gyuszi ...

A rendőr: Fogjá be a száját!

(Most jön a tüntetésnek törvényszerüleg bekövetkező főoka. Egy nagy lökés hátrafelé, a rendőrök elől s aztán erre a felelet: egy második lökés hátulról előre. Az első sorok nekiesnek a rendőrlovaknak.)

A rendőr: Ejnye, azt a ... (*Lova farával borotválni kezdi a tömeg szélét.*)

A hölgy (*egyre kétségbeesettebben*): Hagyjanak ki ... hagyjanak ki ...

(A rendőrök nekirugtatnak a tömegnek. Sikoltozás, pokoli zsivaj.)

Az egyik polgár (*véres sebbel a fején*): És én, aki azt hittem, hogy a király jön ...

—o.—

SZINHÁZ, ZENE.

** **Vigszinház.** A *Fővárosi Szegénygyermekkert Egylet* javára a *Vigszinház*ban ma este jótékonycélu előadás volt: szinre került *Az Aranykakas* és a fogadósné szerepében *L. Komáromi* Mariska asszony lépett föl mint vendég. A kiváló müvésznőt azzal a tapsviharral üdvözölték, amelyivel a közönség csak kiválasztott kedvencei mellett szokott tüntetni. Szivbe lopódzó kedvességgel játszotta a tüzről pattant menyecskét dalaiban pedig csak ugy ragyogtatta gyönyörü hangját és előkelő énekmüvészetét. A vendégmüvésznő körül méltó módon csoportosult annak a bohózatnak ismeretes jeles ensembleja. Az első és második felvonás között szavalatokkal egybekötött hangversenyben volt részünk. *Gál* Gyula, ez a ragyogó tehetségü színész, mint klasszikus szavaló adta elő *Gergely* István: *Pontifex* cimü drámai hatásu elbeszélő költeményét. Utána *Nikó* Lina parasztleány-kosztümben szavalta el kedvesen *A falusi kis lány Pesten* cimü költeményt, végül *Kun* László produkálta magát a cimbalmon a közönség zajos tetszése mellett.

** **Mükedvelő előadás az Uránlában.** A Mária Dorottya-egyesület tanitó-ottnona javára ma délután főrangu mükedvelők fényes előadást rendeztek. A változatosan összeállitott müsor minden számának egyaránt nagy volt a hatása. Előkelő közönség volt együtt a szinházban és figyelmes érdeklődéssel hallgatták a szavalatokat a zeneszámokat, a lelkes tetszésnyilvánitás gyakran fölhangzott. Az elismerésből legelső sorban gróf *Csáky* Albinnét illeti a legnagyobb rész, ő állt a jótékonycélu vállalkozás élén s *Molnár* Viktor miniszteri tanácsossal együtt intézkedett a próbákon. Az előadás legnagyobb sikerü része az élőképsorozat volt, amelyet *Hegedüs* László festőmüvész gyönyörü rajzai és *Kéméndy* Jenő remek szenirozása szerint tanultak be a mükedvelők. *Tordai Grail* Erzsi hatásos szavalatával kezdődött az előadás. *Buttykay* Ákos, akinek a müvészetéről a minap volt alkalmunk megemlékezni, zongorajátékával járult hozzá az előadás sikeréhez. Lelkes taps köszöntötte gróf *Pejacsevich* Tódornét, a szép mágnásasszonyt, aki a Gioconda nagy áriáját énekelte müvészi pointirozással, érzéssel és pazar szinezéssel. Biret Pastoralejat és Massanet egy dalát énekelte még a grófné s minden egyes száma után fölzugott a tetszés nyilvánitása. Zongorán *Noseda* Károly jelesül kisérte az éneket. Naivságában és kezdetlegességben kedves szöveget irt Tordai Grail Erzsi

A nap négy szaka cimü jelenetekhez, amelyet *Tamássyné Gál* Anna zenéjével kisért az énekkar. Az élőképek szereplői valamennyien megérdemlik a dicséretet; a pazar szineket, a ragyogó kosztümöket és a müvészi rendezést csak sejtetheti a képek leirása. *Csáky* Ili grófnő (Hajnal), gróf *Csáky* Györgyné (Nap), *Széchényi* Hanna grófnő (Alkony) s *Lónyai* Margit grófnő (Éj) érzéssel szavalták el az egyes képek prológjait. A képek sorozata a következő volt:

I. *Ébredés.* Személyek *Keglevich* Ilona, *Csáky* Erzsébet grófnők és gróf *Pejacsevich* Elemér. II. *A munka.* Személyek *Teleki* Edina és *Almássy* Huberta grófnők, *Kaas* Róza bárónő, báró *Orczy* Andor, *Bollati* Rikhárd, gróf *Teleki* Géza. III. *Munka után.* Személyek *Pejacsevich* Lili és *Degenfeld* Katica grófnők, *Eötvös* Rolanda és Ilona, *Szegedy* Lina bárónők, *Tisza* Lajos, *Teleki* Domokos, *Degenfeld* Kristóf, *Leutrusz* grófok, báró *Piret* Gyula, *Miklós* Ödön és *Sztankovánszky* Imre gróf. IV. *A bölcső álma.* Személyek gróf *Esterházy* Károlyné és az Erzsébet nőiskolai növendékek. V. *Az ifju álma.* Személyek: *Blaskovich* Elemérné, *Wenckheim* László és *Teleki* Pál grófok. VI. *A bünös éjjele.* Személyek: *Szegedy* Erzsébet bárónő, *Csáky* Ilona grófnő, báró *Radvánszky* Albert, gróf *Pejacsevich* Márk. VII. *Apotheosis.* Személyek: gróf *Széchenyi* Viktorné *Szentkereszty* Janka, *Kaas* Clemence bárónők, *Below* Schlattau Pál, gróf *Cziráky* László. Az angyalok személyesitői: *Papp* Edith, *Telegdi* Erzsike, *Wolff* Erzsike, *Cséry* Katica, *Cséry* Ida és *Cséry* Janka.

A szép előadást holnap délután ötödfél órakor a jótékony célra megismétlik a mükedvelők az Uránia-szinházban.

** **Rothauser Teréz dalestélye.** *Rothauser* Teréz szivesen látott vendége a budapesti müértő közönségnek. Eddig ugyan még nem lépett föl Operánk szinpadán és csak a hangversenyterem pódiumán mutatta be érdekes arcát, karcsu termetét; de mint dalénekesnő is kiváló sikert aratott nálunk, finoman pointirozott énekével müvészi lélektől áthatott előadásával. Hangja tömör mezzo-szoprán; nem nagy terjedelmü, de a maga regiszterében szép, csengő és nincs érzéki varázs nélkül. A felső régiókban ügyesen alkalmazott falhangokkal dolgozik. Kifejező képessége gazdag. A drámai akcentusokat, a komolyabb érzéseket is megfelelően szinezi; de a könnyebb zsánerben mintha szárnyai nőnének; ha vidám, kissé pajkos dalokat énekel, igazán bájossá válik és szinte ragadja magával a hallgatót. Éneke, előadása különben, bármit tolmácsoljon is a dalköltők müveiből, kitünő felfogásra, fényes intelligenciára és teljesen kiforrott izlésre vall. Most közvetlenül *Barbi* Alice után jött hozzánk *Rothauser* Teréz, tehát nehezebb feladata volt. Annál nagyobb a dicsősége, hogy a Royal-terem közönségét mégis meg tudta hóditani. Ritkán tapsoltak zajosabban és őszintébben dal-énekesnőt, mint ma este *Rothauser* kisasszonyt, aki énektudásának és finom izlésének egész skáláját bemutatta nekünk Mozarttól Jensenig. Klasszikus Don Juan-részlettel, *Elvira* áriájával kezdte nagy stilü programmját. Ezt az áriát magyar szöveggel énekelte és kiejtésében nem volt semmi idegenszerüség. *Rothauser* kisasszony ezzel bebizonyitotta, hogy ámbár Berlinbe szakadt tőlünk és évek óta előkelő állást foglal el a berlini udvari opera szinpadán: nemcsak lelkében, hanem nyelvében is hü maradt hazájához. Talán a *Brahms*-téle *Cigánydalok* nyolc dalból álló ciklusát is azért választotta, mert *Brahms* ebben a ciklusban magyar hangulatokat dolgozott föl. Legalább *Brahms* azt hitte, hogy magyaros szint ad tősgyökeres germán zenéjének, ha egy-egy népdalunk németre forditott szövegét walzer-tempóban variálja és tiszta német muzsikával illusztrál ilyen sorokat: „*Schönstes Städtchen im Alföld ist Kecskemét!*“ Rothauser Teréz mind a nyolc dalt fokozódó hatással énekelte és a magyar lelket, ami ezekből a dalokból hiányzik, a maga lelkéből, a maga temperamentumából, adta hozzá. Legértékesebb száma volt a *Schubert*-féle dal (Auf den Wasser zu singen) és az amit *Griegtől* énekelt. A *Jensen*-féle „Am Ufer des Manzanares“-t kedves, finom koloritja tette különösen érdekessé. A viharos tapsokra *Rothauser* kisasszony három-négy dalát ismételte. A mai hangversenyen *Roth* Ernesztin zongoramüvésznő játszott *Schumanntól*, *Mendelssohntól* *Herzfeld* Vilmostól néhány szép kompoziciót előkelő izléssel kitünő technikával. (*á. e.*)

** **Az Operaházban** holnap, szombaton Offenbachnak *Hoffmann meséi* cimü fantasztikus operája kerül szinre. Az előadásban közreműködnek: *Kaczér M., Berts M., Kornai, Dalnoki, Kertész, Gábor, Hegedüs, Várady, Ney B., Mihályi, Strósz* és *Kiss B.* A karneváljelenetben előforduló magántáncokat *Balogh* Sz., *Schmidek* G. és *Carbone* lejtik.

** **Thomán hangversenye.** *Thomán* István, a kitünő zongora-müvész, az Országos Zeneakadémia egyik legjelesebb tanára, március 1-én hangversenyt ád a *Vigadó* kistermében. *Thomán*, akinek a kiváló izlése olyan tanitványokat nevel, akik egész Európában feltünést keltenek játékuk müvészi nivójával, maga csak ritkán áll a budapesti közönség elé. Annál nagyobb az érdeklődés március 1-jére hirdetett hangversenye iránt, ahol a kitünő tanitványok mesterét, a finom és nemes zongorajáték mintáját fogjuk viszontlátni hosszabb pauza után.

** **Gróf Keglevich István** intendáns olaszországi utjáról a mai napon hazaérkezett és ismét megkezdte hivatalos működését.

** **Merkler Andor: Berceuse.** Mély érzésü és valóban költői értékü szerzeménynyel gazdagitotta a magyar zeneirodalmat *Merkler* Andor irótársunk, aki mint komponista, legnagyobb sajnálatunkra hosszabb ideig hallgatott. *Berceuse* cimü szerzeménye, amely hegedüre és zongorára irva *Méry* Béla zenemükereskedő kiadásában jelent meg, már kéziratban is kiváló tolmácsokra talált: *Kubelik* nagy hatással játszotta *Milanóban*, *Geyer* Stefi, a bájos csudagyermek pedig Bécsben aratott vele nagy sikert. Ez a szivig ható dallam szinte kivánja, hogy ne maradjon „ohne Worte“, mert mint énekdal is csakhamar nagy népszerüségre tenne szert. Az izlésesen kiállitott kotta bizonyára minden zeneszalonba bekerül, ahol szivesen látnak vendégül hivatott poétát.

** **Jótékony hangverseny.** A *Telefon Hirmondónak* e hó huszonötödikén este fél kilenckor tartandó jótékony hangversenyét a beszélő ujság szerkesztőségéből közvetitik az összes állomásokra. A beszélő ujság igazgatósága arra kéri a jószivü embereket, hogy azért a müélvezetért, melyben ilymódon részesülnek, önkéntes és tetszés szerinti adományaikat juttassák a Telefon Hirmondóhoz, hol a legkisebb adományt is hálásan fogadják a terézvárosi jótékonysági egyesület nevében és hirlapilag nyugtatják.

** **Hoffmann meséi a Telefon Hirmondóban.** Offenbach kedves zenéjü operája, a *Hoffmann meséi* kerül szinre ma este a magyar királyi Operaházban. A Telefon Hirmondó az előadást előfizetőinek és hallgatóinak szórakoztatására közvetiteni fogja, ugy hogy az abonensek lakásaikon is végighallgathatják a fantasztikus operát. A opera közvetitése után az est folyamán érkezett legujabb hireit olvastatja fel a beszélő ujság, majd annak végeztével 1 óráig még *cigányzene* lesz hallható a kagylókon keresztül, *Zöldy* Marci cigánybandájának a muzsikája.

MÜVÉSZET.

☐ **A nemzetközi tárlat.** A fővárosi előkelő világ rendkivüli érdeklődése a Nemzeti Szalon internacionális tárlata iránt napról-napra növekszik. Tegnap és ma többek közt megtekintették Császka György kalocsai érsek, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, a Cziráky, Almássy, Wenckheim, Dessewffy, Zichy, Nemess grófi családok férfitagjai nejeikkel és leányaikkal, továbbá a képviselőház tagjai közül Kossuth Ferenc, Iványka Oszkár, Wolmer Tivadar. Kammerer Ernő kormánybiztos egyenkint tanulmányozta a tárlat müalkotásait és jegyzeteket készitett róluk.

☐ **Elmaradt kiállitás.** *Mihalik* Dániel, *Olgyay* Ferenc és *Szlányi* Lajos fiatal tájképfestőink tudvalevőleg még a tavaszi tárlatot megelőzőleg kollektiv kiállitást készültek rendezni müveikből a Mücsarnokban. Most arról értesülünk, hogy a tervezett kiállitás elmarad, főképp azért, mert a három müvész részt akar venni a szegedi, berlini és müncheni kiállitásokon, továbbá a társulat tavaszi kiállitásán.

☐ **Magyar müvészet a külföldön.** Ennek az évnek folyamán tudvalevőleg ugy Münchenben, mint Berlinben nagy nemzetközi kiállitások lesznek, amelyekben a magyar müvészet teljesen önálló csoportokban lesz képviselve. A magyar müvészek érdekében már minden szükséges lépés megtörtént arra nézve, hogy *Münchenben* müvészetünk számára az őt joggal megillető hely fenntartassék. Ugy a kormány mint a Képzőmüvészeti Társulat ugyanis *Eisenhut* Ferenc festőmüvészt bizták meg a magyar érdekek képviseletével és a szükségesnek mutatkozó diplomáciai lépések is megtörténtek. Ami a berlini kiállitást illeti, ott a helykérdés már rendezve van, amennyiben a kiállitás rendezősége, Paczka Ferenc festőmüvész közbenjárására, a legnagyobb termek egyikét bocsátotta a magyar képzőmüvészek rendelkezésére. Mindkét kiállitásra a beküldés határideje már február 20-ikán lejárt miután azonban még igen sok bejelentett mü hiányzik, ezen az uton is kéri a Társulat a müvészeket, hogy a két kiállitásra szánt müveket legkésőbb február 28-ikán este 6 óráig küldjék be.

☐ **Képzőmüvésztünk Bukarestben.** A *Szegedi Képzőmüvészeti Társulat* igazgatója, *Erdélyi* Béla levelet kapott *Urechia* szenátortól, a Bukarestben tervezett magyar képzőmüvészeti kiállitásról. *Urechia* arra kéri Erdélyit, hogy a kiállitást a nagyobb siker biztositása érdekében április hó helyett május hóban rendezzék, mert Bukarestben a társadalmi élet élénkebb felpezsdülése, a vidékieknek a fővárossal való nagyobb érintkezése májusban kezdődik és május 5-ére van tervezve Pallavicini József őrgróf osztrák-magyar követ nejének védnöksége alatt a magyar kolónia nagy ünnepélye is. E levél folytán a bukaresti kiállitást május 1-ére halasztották és ennélfogva a szegedi kiállitás hosszabb ideig, vagyis március 17-től április hó 30-ig lesz nyitva.

☐ **A Brodszky-kiállitás.** Végleges megállapodás szerint február 26-ikán nyilik meg a Brodszky-kiállitás a városligeti Mücsarnokban és bezárólag március 20-ig tart. A kiállitás a nemrég elhunyt müvésznek közel kétszáz olajfestményét és vázlatát foglalja magában és naponta reggel 9 órától délután 5 óráig lesz látható *60 fillér* belépődij mellett. A sajtó képviselői már február hó 25-én megtekinthetik a kiállitást.

FŐVÁROS.

(*) **Fővárosi tanitók mozgalma.** A székesfőváros tanácsa elhatározta, hogy az összes fővárosi elemi iskolák felsőbb osztályaiba behozza a szaktanitást, amelyet különben a tanfelügyelőség is javasolt. A szaktanitással egyetemben kötelezni fogják az elemi iskolai tanitókat a heti 26 óra megtartására. A fővárosi tanitók ezt az intézkedést sérelmesnek tartják és most mozgalmat inditottak ellene. Különösen állást foglalnak a szaktanitás ellen, amelyet pedagógiai és fegyelmi szempontból nem tartanak keresztülvihetőnek.

(*) **A Sáros-fürdő.** Mint már emlitettük, a Sáros-fürdő területét a főváros hatósága meg akarja szerezni, hogy igy megmentse a világhirü források vizét. A források területe ez idő szerint a közmunkák tanácsának a rendelkezése alatt van. A telekeladó bizottság ma délelőtt foglalkozott ezzel az ügygyel s azt határozta, hogy helyszini szemlét fog tartani. Egyébként sem lehetett ma érdemleges határozatot hozni, mert az állam a magyar államvasutak gépgyárának a megbővitésére telket akar vásárolni a fővárostól a kőbányai-uton levő területből s igy, mert a Sáros-fürdő telkét az állam adja el, a kőbányai-uti telket pedig vásárolja, esetleg csere utján is megtörténhetik az egyezkedés. A helyszini szemlét szerdán délelőtt tartják meg.

MULATSÁGOK.

)(**A fővárosi kereskedők bálja** rendező bizottsága tegnap tartotta maróthi Fürst László elnöklete alatt a bál előtt utolsó ülését, melyen a bál sikere érdekében a végleges intézkedéseket tették meg. Egyuttal jelentette az elnök, hogy *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter és dr. *Nagy* Ferenc államtitkár pontban 10 órakor fog a bálon megjelenni. A bálanyák már 9½ órakor gyülekeznek.

)(**Álaroos müvészbál.** Az erdélyrészi képzőmüvészeti társaság március 2-ikán Kolozsvárt a városi vigadóban álarcos müvészbált rendez. A ladypatronessek: Benczur Gyuláné, báró Bornemisza Tivadarné, Fadrusz Jánosné, gróf Lázár Istvánné, gróf Nemes Jánosné, Paget Ilona dr. Purjesz Zsigmondné, báró Wesselényi Béláné és báró Wesselényi Istvánné. A rendező bizottság élén dr. *Lázár* Ernő fáradozik. A meghivó ügyes rajza *Veress* Zoltántól való.

)(**Az Erzsébetvárosi Társaskör** e hó 28-ikán csütörtökön nagyszabásu hangversenynyel egybekötött tánemulatságot rendez a Royal-szállóban. Közreműködőkül eddig *Márkus* Emiliát, *Gál* Gyulát, *Somogyi* Mórt és nejét nyerte meg a rendező-bizottság.

)(**A Pesti Izraelita Nőegyesület** javára a Royalban *mükedvelői előadással* egybekötött *bált* rendeznek március 2-ikán. A mulatság iránt már most is rendkivüli az érdeklődés. Külön meghivókat nem küldenek szét. A jegyek ára 15 és 10 korona. Ülőhelyekre előjegyzéseket *Herzl* Antalné elnök (V. Béla-utca 3.), domonyi *Brüll* Miksáné alelnök (VI. Andrássy-ut 43.), valamint az egyesületi választmány összes hölgytagjai fogadnak el.

)(**A magyar vasuti és hajózási klub** március 2-án felolvasó estét rendez. Ifj. *Tolnay* Lajos *A léghajózás a tudomány szolgálatában* cimen tart előadást. A felolvasás után tánc lesz.

)(**Mulatság a tisztviselőtelepen.** A tisztviselőtelepi kaszinóban farsang utolsó napján kalikóbált rendeztek, amely minden tekintetben fényesen sikerült. A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Bacsinszky Edéné, dr. Balló Gézáné, Baló Lajosné, Bartossagh Imréné, özv. Battlay Imréné, özv. Csihál Józsefné, **Fehérváry Istvánné**, **Fehér Antalné**, Györffy Károlyné, Gutgeseli Ferencné, Hiesz Jánosné, Istóczy Győzőné, dr. Kaiser Károlyné, dr. Kremmer Antalné, Körösmezey Gusztávné, Kohler Ferencné, Konkolyi Józsefné, Kálnay Gyuláné, Kaumer Károlyné, Lung Györgyné, Maly Ferencné, Marenits Jánosné, Orincsay Lászlóné, Párvy Ivánné, Rigell Károlyné, Schmidt Attiláné, ifj. Schiller Györgyné, Szatz Gyuláné, dr. Szaitz Lászlóné, Tóth Ernőné, özv. Tokár Józsefné, özv. Wagner Henrikné, Vallas Lajosné, Venisch Károlyné.

Leányok: Ádámy Margit, Bacsinszky Paula, Baló Jolika, Baló Mici, Csihál Ilonka, Csihál Honcika, Draskovics Jolán, Fehérváry Pistike, Gál Margit, Gutgeseli Elza, Gutgeseli Joli, Györffy Irma, Hiesz Anna, Istóczy Hermin, Istóczy Rózsika, Kálnay Jolánka, Kammer Ida, Kohler Elza, Körösmezey Margit, Lang Józsa, Németh Rózsika, Orincsay Margit, Rigell Éta, Szemmek Mancsika, Stempien Sarolta, Katica és Gizella, Szabady Sárika, Vallas Ilonka, Vallo Mariska, Wenisch Ella.

Legujabb.

London, február 22.

Az alsóházban *Redmond William* kérdi, vajjon a *német császár* felajánlotta-e az angol kormánynak választott birói szolgálatait a délafrikai háboru befejezése kérdésében. *Cranborne* külügyi államtikár *nemmel válaszol.*

Redmond továbbá azt kérdi, vajjon a kormány meg akarja-e fontolni, vajjon tanácsos-e a *német császárt a választott birói tisztre felkérni.* Az elnök *Redmondot*, akinek kérdése válasz nélkül marad, rendre utasitja.

Hicks-Beach pénzügyminiszter egy kérdésre közli, hogy *eddig hadi költségekre 81,500.000 fontot adtak ki. A heti költségek körülbelül 1,250.000 fontra rugnak.*

Brodrick hadügyminiszter kijelenti, hogy legutóbb felállitott becslés szerint a harctéren álló boerok száma körülbelül 20.000. Januárban több mint 16.000 boer fogoly volt az angolok kezében, de számuk az utóbbi időben még emelkedett.

Nyilttér.

Szombat, 1901. március hó 2-án a Royal-szálló nagytermében

mükedvelői előadás

a pesti izr. nőegylet javára.

Előjegyzések tűlhelyekre: Herzl Antalné elnök (Béla-u. 3. sz.) domonyi Brüll Miksáné (Andrássy-ut 43. sz.) valamint a választmány összes hölgytagjai által elfogadtatnak.

Jegyek ára: 15 és 10 korona.

Kezdete 8 órakor.

(Az e rovat alatti közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Uj járásbirák.** *Fodor József* pestvidéki, *Reiner* Géza Jenő budapesti VII. kerületi, *Szilva* Géza és *Benke* Ferenc budapesti büntető aljárásbirákat a király jelenlegi birósági székhelyükön járásbirákká nevezte ki. Az erről szóló királyi kézirat a hivatalos lap mai számában jelent meg.

§§ **A tegnapi sajtótárgyalás epilógusa.** A *Budapesti Ujságirók Egyesülete* alkalmasint már a legközelebbi választmányi ülésén fog foglalkozni a budapesti sajtóbiróság tegnapi itéletével, amely azon az alapon, hogy a könyomatu hirforrások ujságok — öt ujságirót itélt el pénzbüntetésre. *Adorján* Sándor, a *Magyar Nemzet* politikai napilap felelős szerkesztője beadványt intézett az Ujságirók Egyesületéhez, hivatalosan is bejelentve a tegnapi itéletet, amely homlokegyenest ellenkezik minden helyes jogi felfogással.

§§ **Az aszfalt lovagja.** *Laczkó-Virág* Béla alig husz éves s máris mozgalmas kriminális mult áll mögötte. Négyszer itélték el lopás, csalásért, s egy alkalommal megbüntették kolduláséért. A budapesti aszfalton nevelkedett, s magába szivta mindazt a romlottságot, melyet az aszfalt a hátán hord. Tipusa azoknak a fővárosi fiatal szélhámosoknak, kik egész nap a kávéházak ablakaiból nézik a világot, s csak azért távoznak, hogy akárminő uton pénzt szerezzenek a kávéházban való tartózkodásra. Van ösmerősük s van elegáns megjelenésük. Az ugynevezett jobb osztályhoz tartoznak s ebben az osztályban szélhámoskodnak. Laczkó-Virág Béla bünügyi aktáiból egy vaskos kötet kitelnék. Csupa apró bünügyek, öt-tiz forintos csalások, kabát- és ezüstbotlopások. És a bünös fiatal embert a büntetés sem riasztotta vissza. Sőt az első büntetése után fokozottabb kriminális tevékenységet fejtett ki. Valami különös, alig érthető közömbösséggel áll oda a birósági sorompók elé és elmondja, mit és mikor lopott, hogy és miként csalt. Mintha egész életét arra rendezte volna be, hogy bünös uton szerezze meg a mindennapi kenyeret. Az élettel való küzdésben hiányzik minden erkölcsi tartalom belőle. Nem akar, s talán nem is tud dolgozni. Energiája csak akkor buzdul fel, mikor valami csalást, lopást elkövet. Érdekes, hogy ilyenkor néhány forintért többet lót-fut, vesződik, mintha tisztességes uton kellene megszerezni. Uralkodásra jut leikén az a felfogás, hogy neki a társadalom ellensége s igy ő mint ellenség él benne és közeledik hozzá. A bün idővel mintegy öncél lesz előtte. Ezeknek a szomoru existenciáknak a tipusát adja Laczkó-Virág Béla, kire ma a törvényszék *Oláh* biró elnöklésével összbüntetést szabott. Az *összbüntetés egy évi és két havi börtön.* A vádlott egykedvüen vette tudomásul az aránylag enyhe itéletet.

§§ **Pörös koncert.** *Reichenfeld* Dóra operaénekesnő megbizta 1897. év őszén *Koch* Sándor impresszariót egy hangverseny rendezésével és a költségek fedezésére 600 koronát adott át Kochnak. A hangversenyt azonban nem rendezte az impresszárió; a művésznő ezért pört inditott ellene, akit csalás büntette miatt vont ma felelősségre a büntetőtörvényszék. Az impresszárió azzal védekezett, hogy a kisasszony próbaénekléso a Carl-Theater volt igazgatójánál nem sikerült s ezért maradt el a koncert. Dr. *Gleichman* Lajos ügyvéd, a vádlott védője, Jaunernek levelét be is mutatta és több tanura hivatkozott, hogy bebizonyitsa, miképp Koch Sándor az inkriminált csalást el nem követte. A törvényszék az ügyész inditványára az itélethozatalt elhalasztotta.

TÁVIRATOK.

Bécs, február 22. *Ferenc Ferdinánd* főherceg nejével, *Hohenberg* hercegnővel legközelebb a Merán mellett levő Rottenstein-kastélyba utazik.

Fiume, február 22. A *Cosimo* nevü olasz gőzösről, amely Messinából ma ideérkezett, utközben a vihar miatt kénytelen volt a kapitány 400 láda déli gyümölcsöt és 40 hordó bort a tengerbe dobatni, igy menekedett meg a hajó az elmerüléstől.

Belgrád, február 22. Dr. *Vuics* Mihály külügyminisztert, aki visszahivó levelének átnyujtása végett legközelebb Párisba utazik, ezen távolléte alatt Milovanovics Milován kereskedelemügyi miniszter fogja helyettesiteni.

Az angol király Németországban.

Berlin, február 22. A *Nordd. Allg. Ztg.* irja: Az *angol király* a legközelebbi napokban Németországba *szándékozik jönni.* Hogy a brit uralkodó ez utazásának oka felséges testvérének, *Frigyes* császár özvegyének állapota, sajnos, nagyon is igaz. Jóllehet tehát a cronbergi látogatás *csak a testvéri szeretet aktusa* és mint ilyen merőben családi természetü, némely lap mégis politikai eseménynek akarták feltüntetni, hogy mérges támadásokra legyen alkalmuk, amelyek a császárt is a *legmélyebben sértik.* Ez olyan durvasága az érzelmeknek, amelyet a leghatározottabban vissza kell utasitani.

A khinai zavarok.

Peking, február 22. *Csing* herceg és *Li-Hung-Csang* táviratilag azt az utasitást kapták az udvartól, közöljék a követekkel, hogy az udvar *rendelet* bocsátott ki a *bünös hivatalnokoknak a hatalmak követelései értelmében való megbüntetésére* vonatkozólag. A rendelet szerint *Tungfusziang*-ot lefokozzák, *Tuan* császári herceg és *Lan* herceg elvesztik a császár kegyét és *számkivetésbe* mennek, *Csvang, Jingnien és Csausucsiau önkezükkel kötelesek kioltani életüket, Hszucsengjint, Jühszint és Csihszint pedig lefejezik.*

Peking, február 22. A sanhaikvani vasutnak az angolok kezébe való átadását ma kezdték meg és 28-áig befejezik. A jövőre nézve ugy intézkedtek, hogy a vasut Csili okkupációjának egész tartama alatt angol főfelügyelet alatt maradjon, még az esetben is, ha az angol katonai hatóságok kezéből polgári kezelésbe megy át. Ha katonai ügyekre vonatkozólag nézeteltérés támadna az ideiglenes igazgatók között, akiknek egyike német ember, másika japáni, akkor a végleges döntés a német főhadiszállást illeti meg.

Páris, február 22. Az elnöki palotában ma minisztertanács volt, amelyben *Delcassé* külügyminiszter megerősitette, hogy *Khina beleegyezett* a követek által követelt büntetések végrehajtásába.

Berlin, február 22. A Wolff-ügynökségnek jelentik Pekingből, hogy gróf Waldersee *elhalasztotta a tervezett előnyomulást*, mert a *khinai kormány elfogadta* a követeknek a bünösök megbüntetésére vonatkozó követeléseit.

München, február 22. A *Münchener Allgemeine Zeitung*nak jelentik Pekingből, hogy a béketárgyalások most gyorsabban fognak lefolyni és igy a német kormány azt reméli, hogy a *100 millió pótlitelt* nem kell igénybe venni, mert ez a khinai hadisarc folytán megtérül.

Bécs, február 22. A *Wiener Abendpost*hoz Pekingből érkezett levelekből, amelyek december végén keltek és az osztrák-magyar tengerészkülönitménynek a kalgaui expedicióban való részvételéről szólanak, kitünik, hogy ennek a kis csapatnak menetelőképessége, magatartása és fegyelmezettsége különös elismerésre talált az expedicióban résztvett német és olasz tisztek, kiválóképpen pedig a parancsnok, Geye tábornok részéről. Maga a khinai lakosság igen barátságosan viselkedett tengerészkatonáinkkal szemben, mivel mindenkor meggyőződhetett azok kifogástalan fegyelmezettségéről. Ezt bizonyitja az a feltünő tény is, hogy azok a khinaiak, akiknek területén az idegen expedicióik átvonultak, szivesen kitüzik az osztrák-magyar zászlót és ezzel jelzik, hogy magukat annak védelme alá helyezik és remélik, hogy ezáltal teljes biztonságban vannak.

Ujabb kormányválság Romániában.

Bukarest, február 22. A konzervativ parlamenti bizottság számos tagjának elutasitó magatartása, valamint az adóügyi bizottság és *Carp* miniszterelnök közt ujabban felmerült nézeteltérések valószinüleg *a Carp minisztérium ujabb lemondását* vonják maguk után. Ez esetben egy Sturdza-kabinet alakitása nincs kizárva.

A francia parlamentből.

Páris, február 22. A *szenátus* a hadi kikötők felszerelésére vonatkozó törvényjavaslatot, miután *Treille* szenátor hosszabb beszédben hangsulyozta az algiri pontok védelmének szükségességét, egyhangulag elfogadta.

Páris, február 22. A képviselőház folytatta a szenátus által módositott *költségvetés* tárgyalását. *Menard* a pénzügyi törvény ama fejezeteinél, melyek az örökösödési adó reformjára vonatkoznak, módositványt ajánl, mely szerint 3 millió franknál nagyobb örökségeknél progressziv megadóztatás lépjen életbe. *Caillaux* pénzügyminiszter és a bizottság előadója ellenzik a módositványt és azt kivánják, hogy azt a költségvetéstől válaszszák külön. A képviselőház 312 szavazattal 200 ellenében ily értelemben határoz. *Klotz* inditványozza, hogy a módositványt külön törvényjavaslat alakjába foglalják. A képviselőház *a pénzügyminiszter ellenvetései dacára 327 szavazattal 200 ellenében elhatározza, hogy azonnal* megkezdi Klotz inditványának tárgyalását. *Rouvier* kijelenti, hogy az inditvány tárgyalása, mely se kinyomva, se szétosztva nincs és egyenesen a képviselők jogainak megrövidités-sét foglalja magában, lehetetlen. A képviselőház *423 szavazattól 60 ellenében* elhatározza, hogy az inditvány cikkeit tárgyalás alá veszi. *Beauregard* az inditvány ellen beszél. Ezután Klotz inditványát 388 szavazattal 103 ellenében elfogadták és folytatták a költségvetés tárgyalását.

A költségvetést ezután *általánosságban 473 szavazattal 42 ellenében* elfogadták és elhatározták, hogy második ülést tartanak, hogy egy inditványt tárgyaljanak, amely szerint Klotz inditványa haladéktalanul a szenátushoz küldessék át. A második ülésen ezt az inditványt határozattá emelik és az ülést bezárták.

Fegyverkező sztrájkolók.

Páris, február 22. Mint az esti lapok *Monceau les Minesből jelentik*, hir szerint az államügyész megbizásából két, St.-Etienneből érkezett, fegyvereket tartalmazó ládát lefoglaltak. Ez intézkedés alkalmából a sztrájkoló munkások egyik vezetője egy hirlaptudósító előtt állitólag kijelentette, hogy a sztrájkolóknak körülbelül *3000 fegyverök* van.

Zavarok Arábiában.

London, február 22. A *Times*nek egy konstantinápolyi távirata jelenti: A yemeni arabs lakosság fenyegető magatartása következtében Aleppoból 16 zászlóaljat küldtek oda.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 22. A központi marhavásár kérdésében tegnap kezdték meg a földmivelésügyi minisztériumban az érdekeltek meghallgatását. A meghallgatott 6 mészáros a fogyasztási adót kérdésében a mellett foglalt állást, hogy a fogyasztási adó a marhának a központi marhavásárra való behozatala alkalmával az eladók marhahus-vásárpiaca fizesse le és a vételár lefizetése alkalmával levonás utján hajtsa be. A marha vételára a fogyasztási adó beszámitásával állapittassék meg és jegyeztessék. Ezután az eladási módozat kérdését tárgyalták. A mészárosok azt kivánták, hogy a marhavásáron az eladás ugy élősuly, mint vágósuly és darabszám szerint meg legyen engedve és az eladó és vevő szabad megállapodásának tartassék fenn.

Frankfurt, február 22. Pétervárról jelentik a *Frankfurter Zeitung*nak: A *Novoszti* értesülése szerint orosz-amerikai szindikátus alakult, amelynek *Vanderbilt* is tagja. A szindikátus vasutak épitésével és bányák müvelésével fog foglalkozni.

Bécs, február 22. *(A Budapesti Napló telefonjelentése.)* New-York valamivel gyöngébb, Páris azonban némileg javult árfolyamokat jelentettek. Az itteni piac kezdeményezés hiányában üzlettelen volt, az árfolyamok nem változtak. Csak éppen buza őszre emelkedett 2—3 fillérrel és tengeri tartott volt, egyebekben az árfolyamok még a tegnapinál egy árnyalattal gyöngébbek lettek.

Köttetett: Buza tavaszra 7.75—7.73. Buza május—juniusra 7.85—7.84. Buza őszre 7.96. Rozs tavaszra 7.70—7.71. Zab tavaszra 6.64—6.62. Tengeri május—juniusra 5.52—5.51. Tengeri julius—augusztusra 5.64—5.63. Repce augusztus—szeptemberre 13.——13.10 korona.

Zárlatkor maradtak: Buza tavaszra 7.72. Rozs tavaszra 7.68. Tengeri május—juniusra 5.47. Tengeri julius—augusztusra 5.59 koronán.

KÜLÖNFÉLÉK.

Éjjel.

Naphosszat csak rólad
Szövögetem álmom,
Legalább éjszaka
Nyugovásra vágyom.

Boldogít és kínoz
Lelkemben a képed,
Nem akarlak látni
Álmomban is téged.

Aludni, aludni ...
Álomtalan álom
Nesztelen suhanva
A pillámra száljon.

Hadd aludjam hosszan,
Hadd aludjam mélyen,
Ki tudja lesz-e még
Nyugovásra éjem ...

Csergő Hugó.

+ **Franciaország ajándékai.** Vilma királynő Franciaországból egy fali szőnyeget kapott nászajándékul, amelyet Moubel, a francia követ nyujtott át az elnök nevében. Ez a szőnyeg nagy értékü. Harminckét hónapon által szakadatlanul dolgoztak ezen a három méter negyven centiméter hosszu és két méter harmincöt centiméter széles szőnyegen, mely Leloirsnek „A tizennyolcadik század regénye“ cimü rajza után készült. Ennel a gobelinnek csodálatos szépsége csak vagy harminc év mulva érvényesül majd igazán. A királynő majd elbeszélheti unokáinak, hogy milyen kedves ember volt Loubet ur, aki őt a szőnyeggel meglepte. A francia külügyminisztériumban háromszáz év óta vezetnek könyvet diplomáciai ajándékokról. Valóságos könyvtárt tesznek ezek a XIV. Lajos által elrendelt üzleti kötetek. A Berliner Localanzeiger egy munkatársa legutóbb a könyvtár regiszterében lapozgatott és most apró titkokat árul el abból. Egy néger lejedelem széles ágyat kapott a francia államtól ajándékba, a buckinghami herceg arany kardot, amelynek markolatja gyémántokkal volt kirakva. Ugyancsak arany kardot kapott Braunschweig-Lüneburg hercege, de, mig az előbbi huszonnégyezer frankba, ez hetvennégyezer frankba került. Még XV. Lajos is kardokat ajándékozott diplomáciai ajándékokul, de rendesen mégis a gyürük voltak szokásban. A legdrágább gyürüt Starhemberg herceg kapta, ugyanaz, aki Maria Antoinettet Bécsből Strassburga kisérte, ahol a királyi menyasszonyt a francia udvar átvehette. Egyetlen gyémántkő volt a gyürüben, de ez az egy kő negyvenezer frankot ért. Nagyon természetes, hogy a francia udvariasság a diplomácia hölgyeit sem bocsájtotta el üres kézzel. Legtöbbször arany és emaillirozott kazettákat kaptak a hölgyek, rizspor vagy szépitőszerek számára. Kaptak azonkivül a hölgyek öveket, kalapokat, karmantyukat és cipőcsattokatt. A legváltozatosabb és legdrágább ajándékokat azonban a török nagykövetség kapta Versaillesben 1742-ben. Volt az ajándékok közt egy diván arany-ból, két tükör, dohányzó-készlet, szőnyegek, látosövek. De mindennél praktikusabb 1754-ben a dán királynak küldött ajándék: pezsgő és burgundi bor 75.155 frank értékben. A diplomáciai ajándékok között még megemlitendő az a gobelin, amely Vigée Lebrun rajza után készülve, Maria Antoinettet és gyermekeit ábrázolja. Mikor az orosz cárné Felix Faure karján végig sétált a versaillesi királyi kastélyon, a cárné elragadtatással nézte ezt a csodás gobelint. Felix Faure észrevette, hogy rajong a cárné a szőnyegért és igy szólt:

— Engedje meg felséged, hogy ezt a gobelint emlékül felajánlhassam.

A cárné nagyon megörült az ajándéknak.

•

+ **Mathematikai ötlet.** A számtani büvészek már azt is kitalálták, hogyan bizonyitható be az, hogy kétszer kettő — öt. Vannak már ilyen csudák is a mathematika terén. Az alábbi formás számcsoport nem annyira csuda, mint inkább szellemes összeállitása egyszerü szorzási és összeadási eredményeknek. Ime:

$$1\times9+2 = 11$$
$$12\times9+3 = 111$$
$$123\times9+4 = 1111$$
$$1234\times9+5 = 11111$$
$$12345\times9+6 = 111111$$
$$123456\times9+7 = 1111111$$
$$1234567\times9+8 = 11111111$$
$$12345678\times9+9 = 111111111$$
$$1\times8+1 = 9$$
$$12\times8+2 = 98$$
$$123\times8+3 = 987$$
$$1234\times8+4 = 9876$$
$$12345\times8+5 = 98765$$
$$123456\times8+6 = 987654$$
$$1234567\times8+7 = 9876543$$
$$12345678\times8+8 = 98765432$$
$$123456789\times8+9 = 987654321$$

•

+ **Li-Lienyin.** Ez a khinai anyaszászárné fő-fő eunukja, és nagyon hatalmas ember. Nem volna khinai, ha ezzel a hatalommal gazságokat nem követne el. Egy kis apróság csinyeinek a jellemzésére: A khinai udvar menekülése idejében történt. Egy kis provincia területére érkezett a császárné, s a tartomány mandarinja, hogy megnyerje a mindenható főfő eunuch kegyét, ötven taelt (száznyolcvan korona) küldött neki. Li-Lienyint rettenetesen bosszantotta ez az ajándék és nyomban visszaküldte.

— A szolgádnak adj ennyit! — üzente a mandarinnak.

A szomszédállam mandarinja okult társa során s tizannyit vitt személyesen az eunuknak. Li-Lienyin ravaszul hunyorgatott szemével, s nem szólt semmit. Másnap a mandarint egy nagyobb és jövedelmezőbb tartományba küldték kormányzónak, társától pedig a császár örök időkre megvonta kegyét.

•

+ **Craig-Y-Nos kincsei.** Patti Adelina, Cédernström báróné csakugyan otthagyja tündéri kastélyát, Craig-Y-Nost. Hogy mi inditja erre az elhatározására a divát, az még mindig titok, de az bizonyos, hogy a Svansea-völgy népe nagyon szomoru, amiért a bárónő, a nép örangyala elköltözik. Craig-Y-Nos (Az éjszaka sziklái) nevét egy nagy kupola alaku hegytől kapta, amelynek tövénél fekszik. Üvegházak, szőllőskertek és borházak veszik körül. Érdekes része a télikert, amely esténkint villammal van világitva. Patti Adelina, mint a legtöbb nő, nagyon fél az éjszakai betörésektől és azért kastélyának összes ablakai agyafurt riasztókészülékkel vannak összekötve. Azonkivül állandóan két bakter kerüli meg a kastélyt éjjelenkint. Van is ok erre a nagy vigyázatra, mert a kastély rengeteg kincset zár magába. Tele van azokkal a drága ajándékokkal, amelyeket az énekesnő angol és más nemzetbeli nagyságoktól kapott azért a gyönyörüségért, amit nekik az énekével szerzett. Sok a kincsek közül a boudoirjában őriz Patti Adelina. Igy például ott tartogatja azt a szép gyémánt-nyakláncot, amelyet Viktoria angol királynőtől kapott, a királynőnek brillántokba foglalt miniatürképével. Diszes helyen van a portugál királynőnek gyémántokba és brillántokba foglalt arcképe. Egy kis fülke őrzi Mario drágakövekkel kirakott fülönfüggőit, amelyeket a nagy tenorista akkor viselt legutóbb, amikor a nagy divával együtt szerepelt. Van Pattinak egy aranyból készült babérkoszoruja, amelynek egyes leveleire egy-egy operának, a szerzőnek és a szerepnek a neve van belevésve. Patti Adelina nemcsak hogy a világ legnagyobb zongorájával dicsekedhetik, hanem Craig-y-Nosban tartogatja a legdrágább orkesztriont. Ez a csudás hangszer nyolcvannál több operát és dalt játszik és valami negyvenhatezer forintba került. Van a sok rendkivüli holmi között egy olyan is, amely nagyon kevest ér pénz tekintetében, de mégis nagyon drága Patti Adelinának. Ez egy Henriette nevü bábu.

— Ezt a bábut — szokta mondani Patti — hét éves koromban kaptam, mert szépen énekeltem!

•

+ **Telefonozás a villamos koosikról.** Senkit sem lephet már meg a legujabb találmány. A mai korban, amikor a teknika meglepő vivmányai a legrohamosabb tempóban követik egymást, mindenre el lehetünk készülve. A legujabb fölfedezés hire Amerikából érkezik. Saint-Louisban használták először a

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Irta: **STEPNJÁK.**

(79)

Fölajánlotta, hogy még két napig itt marad Dubravnikban és elviszi a levelet Szent-Pétervárra.

Andrej még csak nem is hallgatott reája. Az utolsó napokat annyi halállal s borzalommal telitett légkörben élte át, hogy maga elvesztett minden érzést veszélyek iránt.

— Egyáltalán fölösleges annyit beszélni, szólt türelmetlenül. Magam megyek s idején visszatérek a vonathoz. Ott találkozunk.

Felkelt s sietve elment, hogy még otthon találja Váriát.

A politikusoknak délután kettő és négy közt volt a látogató idejük. Körülbelül félkettő lehetett, amikor Andrej egy elemózsiás zsákkal jobb kezében és néhány kölcsönkönyvtári könyvvel balkezében, megérkezett a börtön komor falához. De sok emléke füződött ehhez! Vária Vojnova mellette ment. Ismerte a látogatások egyszerü formalitásait s Andrej kérésére szivesen segédött hozzá. Oly jó tréfa volt. De amint megpillantotta a borzalmas épületet, néhány száz lépésnyire a nagy vaskaputól, a szuronyos őrszemtől, hirtelen félelem és szemrehányás fogta el. Be könnyü bejutni, de vajjon kikerül-e onnan?

— Ide hallgasson Kozsukchoff, szólt. Adja ide a zsákot s a könyveket. Félek, hogy rossz vége lesz a tréfának.

Andrej fölemelte fejét, mint amikor valakit hirtelen felköltenek.

— Aminek meg kell lenni, annak meg kell lennie, szólt szórakozottan idézve a fatalisztikus közmondást.

Valóban nem is gondolt magára s legkisebb ügyet sem vetett a fiatal asszony szavaira. Egy gondolat bilincselte le, amint meglátta a börtön kapuját, hogy barátai két nappal ezelőtt ezen a kapun át mentek a vesztőhelyre.

Az őrszem kinyitotta a csikorgó vaskaput. Amint beléptek, recsegve csapódott be s Andrej ott volt az oroszlán torkában.

Körüskörül mély sötétség volt. Csak a hatalmas kapuk repedésein szivárgott be egy kis világosság a boltozott folyosóba. A börtön négyszögü épület volt, közepén egy kis udvarral. A folyosó fogadó-szobául is szolgált.

Andrej — amint szeme hozzászokott a homályhoz — nagyszámu embert látott a folyosó két oldalán vasrácsok mögött tolongani. Voltak ott nők, férfiak, gyermekek. Nagyobbrészt a közönséges fegyencek látogatói voltak. Jobbra az ajtótól egy csapat ült elkülönitve. Tiszta ruhájuk, sima arcuk mutatta, hogy a „kiváltságos“ osztályokhoz tartoznak. A többiektől még nagy virágcsokrok és könyvcsomagok által is kiváltak. Ezek voltak a „politikusok“ vendégei.

Varia egyenesen feléjük tartott. A megszokot környezet, az ismerős arcok teljesen helyre állitottak lelki nyugalmát. Megfeledkezett a hely veszélyeiről és borzalmairól, — hisz otthonn volt benne. A látogatók mindannyian ismerősei voltak, kezet szoritottak, elbeszélgettek egymással. Egy sápadt, sötét haju hölgygyel kissé tovább beszélgetett. A hölgy jobb kezével kis tiz éves fiucskát, baljával virággal telt kosarat tartott.

— De gyönyörü virágot hozott, — szólt Vária. Adjon néhányat az én foglyaimnak. Elfelejtettem hozni nekik.

A hölgy odaadta a csokrot; Varia felbontotta és elvette a felét. Ebből egy részt megtartott, a többit odaadta egy magas őszhaju urnak.

— Vigye el ezt a lányának, szólt. Foglyok semmit sem szeretnek ugy, mint a virágot.

Azután egy parasztasszonyt szólitott meg.

— Van még pénze a fiadnak? kérdé.

— Van anyuska, még két rubelje van, felelt az asszony.

— Az kevés egy hónapra, szólt Varia. Hozok neked meg két rubelt a számára jövő vasárnap.

Azután vastag, kopott jegyzőkönyvet vett elő és beirt valamit. Mint forradalmi irgalmas nővér ő kezelte a börtön-alapot, s gondja volt rá, hogy az összes foglyok, szegények s gazdagok egyaránt, megkapják a maguk részét pénzben, könyvben, ruhában stb.

— Ki az a hölgy, a gyermekkel? — kérdé Andrej, amikor Varia ismét visszajött hozzá.

— Palczin biró felesége — felelt Varia. — A szibériai bányákba van számüzve s az asszony elkiséri. Nehezére fog esni szegénynek, mert el kell hagynia a fiát.

Varia azután elmondta, amit a többi látogatóról tudott. A fehérhaju öreg ur dubravniki kereskedő volt. Bucsuzni jött a leányától, aki két nővérével Kelet-Szibériába megy. Az öreg paraszt asszony derék magatanitotta fiatal ember anyja volt. A többiek mindenféle osztályból és vidékről kerültek ki. Összekötötte őket a közös gond, a közös fájdalom.

Láncesörgés s hangos beszéd hangzott belülről. A kapu megnyilt s egy pillanatra világos lett a folyosó. Azután csakhamar betelt a nyilás. Nagy csapat közönséges vétkes hagyta el a börtönt.

Ujra bezáródott a belső kapu.

— Sokáig kell még várnunk? — kérdé Andrej vezetőjétől.

— Nem nagyon — felelt. — A hamispénzverők már megkapták a holmijukat; a tolvajok és rablógyilkosok látogató ideje nem sokáig tart. Azután mi jövünk — szólt mosolyogva.

(Folytatása következik.)

városon közlekedő villamoskocsikon s lényege az, hogy a kocsikról telefonálni lehet. A távbeszélőkészülék ugyanis földalatti kábellel van összeköttetésben, mely rövidesen továbbítja az üzeneteket a telefonközpontra.

•

+ **Boer telepek Oroszországban.** Néhány boer angol fogságból menekülve, orosz hajóra szökött és Oroszországba jutott. Ott nagyon szivesen fogadták őket. Ezt az alkalmat a *Novoje Vremja* felhasználva, elmondja, hogy Oroszországban is vannak boer telepek. Volhyniában és Grodusban vannak ezek a telepek. Ezek a kis boer gyarmatok, vagy tizen vannak, a mult század huszas éveiben alakultak. Az orosz Transvaalban élő boerok száma körülbelül ötszáz. A bennszülött lakosság hollandusoknak mondja őket, mert Hollandiából mentek Oroszországba. A délafrikai boerok minden tipikus sajátossága megtalálható az orosz boeroknál is. Farmokon élnek, a karakterisztikus boer kalapot viselik, szabad idejüket biblia-olvasással töltik el és becsületességükkel, szorgalmukkal tünnek ki. J. egyetértésben élnek az orosz lakossággal és mostanában minden érdeklődésük a délafrikai boerok felé fordul, akiknek sora miatt gyülölik az angolokat. A boer farmon rendezettségükkel, tisztaságukkal nagyon elütnek az orosz falvaktól és meglátszik, hogy a boerok jó módban élnek. A boerok csak nagyon mérsékelten isznak és mindig csak sört. Mindannyian jól beszélnek oroszul. Otthon oroszul beszélnek és csak a bibliát olvassák anyanyelvükön. A muszkáktól csak abban különböznek, hony nagyon szigoruan megőrizték a vallásosságukat.

•

+ **Egy halott könyve.** A spiritizmusban vagy hiszünk, vagy nem hiszünk. Ha hiszünk, akkor abban sem fogunk kételkedni, hogy Florence-Marryat szelleme a legközebbi jövőben könyvet fog irni. Az angol spiritiszták körének titkára felel ezért az állitásért, aki a legkomolyabb angol lapokban a következőket mondja el az esetről:

Nehány ülésünkön megjelent Florence-Marryat szelleme és temetése évfordulójának napján a következőket mondta:

— Reménylem, hogy nemsokára hosszasabban érintkezhetem veletek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy testet is öltök, ez nékem nem hivatásom.

Ezután a szellem értésünkre adta, hogy könyvet fog diktálni tulvilági tapasztalatairól, gondoskodjunk tehát kitünő gyorsiróról.

•

+ **A kenyér ára.** A pékek sztrájkja alkalmából a *Journal* kimutatást közöl a kenyér árának hullámzásáról egy század folyamán. 1801-ben egy kiló kenyér ára 35 fillér volt, 1804-ben 25, 1815-ben 30, 1820-ban 36, 1830-ban 40, 1848-ban 30, 1852-ben 30, 1865-ben 30, 1870-ben 40, 1871-ben 50, 1872-ben 45, 1880-ban 40, 1890-ben 40, 1897-ben 35. Nagy áreltérés tehát csak a háborus évek után volt.

•

+ **Apróságok.** Vacsora után egy fiatal hölgynek egyszerre mind a két szomszédja rágyujt, a nélkül, hogy erre engedelmet kért volna.

— Bocsánat uraim — mondja a fiatal hölgy — nem zavarja önöket, hogy én nem dohányozom?

•

XVIII. Lajos egyszer egy miniszertanácson észrevette, hogy az egyik minisztere, aki nagy tubákos hirében állott, kirakja maga elé az asztalra zsebkendőjét és burnótszelencéjét. A király, aki nagyon adott az etikettre, rászólt:

— Uram, ön küriti a zsebeit?

— Azt szeretné, felség — felelt a miniszter — hogy telerakjam őket?

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Kereskedelmi flottánk szaporitása. Azok az intézkedések, amelyeket a kormány kereskedelmi flottánk szaporitása érdekében tesz, az Adriával és az Ungaro-Croatával kötött uj szerződésekkel még korán sincsenek kimeritve. Amint értesülünk, a Levante-társasággal és a Fiume-Ancona Fiume-Venezia vállalattal is uj szerződések fognak köttetni, amelyeknek az a céljuk, hogy emeljék a tengeri forgalmat e társaság hajópark jának növelése és járatai k szaporitása utján. A képviselőház tehát előreláthatólag foglalkozni fog az erre vonatkozó törvényjavaslatokkal is, amelyek a már előterjesztett javaslatokkal együtt hivatva vannak arra, hogy a magyar kiviteli minden irányban előmozditsák. Hasonlóképp a tengeri forgalom emelése céljából készül Fiume és Hamburg között a közvetlen telefon, amely valószinüleg már a legközelebbi időben át fog adatni rendeltetésének.

A betegsegélyezés reformja. Egy heti tanácskozás után ma ért véget az az ankét, amely a betegsegitő pénztárak reformját megvitatta. A mai tanácskozáson *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter összefoglalta e tanácskozás eredményét.

A tanácskozás — igy kezdte a miniszter — három föladatot szabott meg. Az egyik föladat, hogy, mert általános volt a vélemény a létező intézetek fönntartásának szükségességéről, fölállitsák a követeléseket ezekkel az intézetekkel szemben és megszabják a méreteket, melyek között képességüket érvényesithetik. A másik föladat az, hogy elháritsák ez intézetek működésének utjából azokat a nehézségeket, amelyek részben az adminisztrációban, részben az ellenőrzésben, részben a nyilvántartásban, részben a végrehajtásban mutatkoztak és amelyek ez idő szerint a legtöbb intézetnek beteg oldala. A harmadik föladat az, hogy az életreképes intézetek közt bizonyos harmóniát hozzanak létre és ezzel sok kellemetlenségnek, torzsalkodásnak és mondhatni, illojális versenynek utját vágják. Megfontolás tárgya lesz, igy folytatta a miniszter, a tagok szaporitásának kérdése, az adminisztráció javitása, az orvoskérdés helyes megoldása és egyuttal az ellenőrzés szervezése, amelyre nézve, bármilyen különbözőek voltak is a nézetek a szerv tekintetében, a dolog lényegében mindnyájan egyetértünk. (Élénk helyeslés.) Ezt legnagyobb szigorral kivánom keresztülvinni. (Élénk helyeslés.) Teljes tiszteltettel viseltetem az autonómia és a társulati szervezetek iránt, de abban a mértékben, ezt, ugy hiszem, ők maguk is el fogják ismerni, amelyben nem kárukra, hanem megerősödésükre szolgál, a delojális verseny és a visszaélések iránt való aggodalmak elháritása szempontjából ők is csak üdvözölhetik az ellenőrzésnek és a nyilvántartásnak bizonyos egyöntetüséggel és bizonyos szigorral való alkalmazását, mert minden ily intézet és annak képviselője bizonyára csak abba helyezi ambicióját, hogy ne csak kötelességének feleljen meg, de ezt a teljesitményt a maga egész rigorozitásában és tisztaságában bárki előtt bebizonyitani is képes legyen. (Élénk tetszés és helyeslés.) E pontnál egyéb célom nincs, mint hogy az intézetek iránt minden különbség nélkül megnyerjük és megszilárditsuk a bizalmat azáltal, hogy minden kétség és minden gyanu akár pazarlás, akár részrehajlás, akár éppenséggel inkorrekt kezeléssel szemben tökéletesen el legyen háritva, hogy a sokszor emlegetett, igazán keserves hozzájárulás utján szerzett vagyon megrontása nélkül a szervezet föladatainak teljesen megfelelhessen. (Élénk helyeslés.)

A miniszter végül nyomatékosan hangoztatta azt, hogy annyit kell markolni, amennyinek megfelelni képesek vagyunk. Mert, ugymond, az intézetnek nemcsak humánusnak, de igazságosnak is kell lennie, nemcsak az erőt kell összegyüjtenie a cél megvalósitására, hanem minden egyes tagját becsületesen is ki kell szolgálnia.

A nagy helyesléssel fogadott beszéd után a miniszter megköszönte *Csörgheő* Gyula államtitkárnak az értekezlet vezetését és *Diószegi* József miniszteri titkárnak a tervezet előadójának, az előkészités körül kifejtett fáradozását.

Végül *Matlekovics* Sándor az értekezlet nevében megköszönte a miniszternek, hogy a szakköröknek alkalmat adott véleményük nyilvánitására.

A Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésében állapitotta meg mult évi mérlegét, mely a következő számadatokat tartalmazza:

Vagyon: Vasuti kocsi számla 5.715,399·44 K., vasuti kocsi alkatrészek 4583·44 K., értékpapirok 1.826,120·43, konzorciális-üzletek 721.518·74 K., villamtelep Gyulán 229.310·83 K., vasuti kocsik átmeneti számlája 4.410.119·19 korona, átmeneti kamatszámla 179.992·94 K., készpénzkészlet és folyószámla követelések különféle bankok és takarékpénztáraknál 398,067·94 korona, adósok 1.024.520·51 K.; összesen: 14.509.633·46 korona. *Teher:* Részvénytőke számla 25,000 darab részvény 200 koronával 5.000,000 K., kocsiértékcsökkenési tartalék 1.214,430·01 K., tartalékalap 1.692,000 korona, osztaléktartalék 180.000 K., kocsijavitási tartalék 60,000 K., adótartalék 50,000 K., nyugdijalap 110,575·35 K., előleges kocsibérek és megváltási dijak számlája 1.384 032·97 K., váltók 2.418,135·56 korona, hitelezők 1.360,458·99 K., nyeremény egyenlegül 1.039.999·98 K., összesen 14.509.633·46 K. A március 15-én megtartandó közgyülésnek az igazgatóság, mint tavaly, az idén is *30 korona osztalék* kifizetését fogja javasolni.

Az Omnibusz Társaság közgyülése. A székesfővárosi közlekedési vállalat részvénytársaság ma tartotta közgyülését *Münnich* Aurél országgyülési képviselő elnöklése mellett. A közgyülés a bemutatott mérleget és a nyereség- és veszteségszámlát végleg megállapitotta. A tiszta nyereség 1900-ra 30.974 korona 09 fillérre rug, amelyből a részvényesek osztalékképp 5%-ot kapnak. Az igazgatósági jelentésből kitünik, hogy a lefolyt esztendőben a forgalom 10%-kal, a bevételek pedig 11·5%-kal emelkedtek az előző évvel szemben.

Borjuvásár. 1901. évi február hó 22-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 554 drb, leölt borju 28 db, bécsi borju —— db —— db. horvát, növendékmarha 8 darab, bárány élő 85 darab, leölt bárány 214 darab. Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 76—88 f.-ig, kivételes 90 f., II. rendü 60—72 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. 74—86 f.-ig. II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilónkint levonás nélkül. Bécsi leölt borju —— f.-ig. Növendék marha — f.-től — f.-ig, I. r. —— f.-ig, középminőségü 47—49 f.-ig, alárendelt 41—45 f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő 12.50—16 k., leölt bárány 5.50—15.— K., kivételes ár —— k.-ig páronkint. — A vásár gyors lefolyásu volt, az árak változatlanok maradtak. A készlet elfogyott.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi február 22. Készlet 1520 darab. Érkezett — darab. Összesen 1520 darab. Eladatott 1400 darab. Maradt 120 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 84—90 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 86—92 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 82—88 K.-ig. Oreg nehéz páronkint 400—500 kilós 84—90 koronáig. Malac 76—84 kgrig —— korona. A vásár élénk.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, február 22.

Az üzlet kezdetén a forgalom igen korlátolt volt. A malmok csak igen kevés vételkedvet mutattak és a kinálat is elég gyenge volt. Dél felé azonban a helyzet némileg javult és elkelt összesen 20.000 mm. buza. Az árak változatlanok maradtak.

Rozsban a kereslet igen élénk volt, a kinálat azonban gyenge. Helyben azonnali szállitásra 7.10—7.20 K., jobb minőségü áruért 7.25—7.30 koronát fizettek.

A többi cikkekben a forgalom gyenge, az árak szilárdabbak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 175 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 400 mm. 79·2 k. 7 K. 95 f., 400 mm. 79·2 k. 7 K. 92½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79·8 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 79·5 k. 7 K. 65 f., 1000 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 1500 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 160 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 67½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f.

Pestvidéki: 2000 mm. 89 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 62½ f., 1000 mm. 77·2 k. 7 K. 62½ f., 1000 mm. 77·2 k. 7 K. 62½ f., 200 mm. 77·5 k. 7 K. 60 f., 150 mm. 77·5 k. 7 K. 62½ f., 200 mm. 77·5 k. 7 K. 60 f. 100 mm. 76 k. 7 K. 50 f., 900 mm. 74·8 k. 7 K. 50 f.

Marosi: 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f.

Entrepot: 1200 mm. 77·3 k. 7 K. 75 f., 1400 mm. 77·5 k. 7 K. 75 f.

Bácskai: 120 mm. 74 k. 7 K. 45 f.

Bánsági: 500 mm. 77 k. 7 K. 55 f., 860 mm. 77 k. 7 K. 55 f.

Fehérmegyei: 1000 mm. 77·5 k. 7 K. 70 f., 900 mm. 77·5 k. 7 K. 67½ f.

Raktárból: 1800 mm. 73·2 k. 7 K. 17½ f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 K. 25 f., 100 mm. 7 K. 25 f., 350 mm. 7 K. 60 f., 200 mm. 7 K. 27½ f.

Lucerna: 53 mm. 49 K. — f., 60 mm. 46 K.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos egyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	ó	76	7.35	7.40	77	7.75	7.90
"	"	76	7.45	7.60	80	7.85	7.95
"	"	77	7.60	7.70	81	—.—	—.—
"	"	78	7.65	7.75	82	—.—	—.—
Fehérmegyei		75	7.25	7.45	79	7.75	7.85
"	"	76	7.45	7.60	80	7.85	7.90
"	"	77	7.60	7.70	81	—.—	—.—
"	"	78	7.65	7.75	82	—.—	—.—
Pestvidéki		75	7.25	7.4	79	7.65	7.75
"	"	76	7.35	7.45	80	7.75	7.85
"	"	77	7.50	7.60	81	—.—	—.—
"	"	78	7.60	7.70	82	—.—	—.—
Bánsági		74	7.30	7.35	78	7.65	7.75
"	"	75	7.35	7.45	79	—.—	—.—
"	"	76	7.45	7.60	80	—.—	—.—
"	"	77	7.60	7.70	81	—.—	—.—
Bácskai		75	7.35	7.40	79	—.—	—.—
"	"	74	7.40	7.55	79	—.—	—.—
"	"	75	7.55	7.65	80	—.—	—.—
"	"	76	7.70	7.80	81	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.15	7.30
"	"	másodrendü	—	7.—	7.05
Árpa	"	takarmány	60—62	6.10	6.20
"	"	égetni való	62—64	6.00	6.10
"	"	sörfőzésre való	64—66	—.—	—.—
Zab	—		39—41	6.35	6.60
Tengeri	ó	bánsági	—	6.15	6.35
"	"	másmenti	—	5.25	5.35
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	5.10	5.30

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra	7.49—7·48—7.50—7.49—7.48
Buza októberre	7.64
Rozs áprilisra	7.27
Rozs októberre	6.69—6.70—6.68
Zab áprilisra	6.26—6.27—6.28
Tengeri májusra	5.24—5.23—5.23—5.22—5.17
Tengeri juliusra	5.34
Repce augusztusra	—.———.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra	7.47	pénz	7.48 áru
Buza októberre	7.63	"	7.64 "
Rozs áprilisra	7.26	"	7.27 "
Rozs októberre	6.67	"	6.68 "
Zab áprilisra	6.24	"	6.25 "
Tengeri májusra	5.17	"	5.18 "
Tengeri juliusra	5.30	"	5.31 "
Repce augusztusra	12.60	"	12.70 "

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra	7.45— 7.46
Buza 1901. októberre	7.62— 7.63
Rozs áprilisra	7.27— 7.28
Rozs októberre	6.65— 6.66
Zab 1901. áprilisra	6.22— 6.23
Tengeri májusra	5.16— 5.17
Tengeri juliusra	5.29— 5.30
Repce augusztusra	12.60—12.70

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde kedvezően nyilott meg, mire okul szolgált a jó felfogás a pénzpiac helyzetéről és a megelégedés a magyar hitelbank mérlege felett, melylyel ez a külföldön találkozott. Hogy ennek ellenére csakis mérsékelt forgalom s szerény árjavulások voltak észlelhetők, a nagyközönség tartózkodásának tudható be, mely konzekventer távol marad a tőzsde forgalmától.

Magyar koronajáradék szilárd magatartást tanusitott, mig a helyi értékek, Rimamurányin kivül, teljesen el voltak hanyagolva.

A déli tőzsde változatlan lefolyással birt, a vezetőértékek alig változtak.

A helyi piac tartott, de üzlettelen volt.

Járadékok szilárdan megállandósultak.

Valuták és érováltók gyengeségre hajlók.

Az előtőzsde tartott.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 684.50—686.—. Osztrák hitelrészvény 672.50—673.75. Államvasut 670.50—671.—. Koronajáradék 93.65—93.67·5. Rimamurányi 477.— korona.

A déli tőzsde változatlan.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 684.75—685.50. Osztrák hitelrészvény 672.50—673.50. Államvasutak 670.50—671.25. Koronajáradék 93.65—93.67·5. Jelzálogbank —.—. Leszámitolóbank 425.75—426.50 korona.

Forgalomba került: Kereskedelmi bank 2462.—. Salgótarjáni 633.——635.—. Városi villamos 279.— korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 673.—. Magyar hitelrészvény 684.50. Leszámitoló bank részvény 425.50. Rimamurányi vasmürészvény 477.—. Osztrák-Magyar államvasut 671.—. Közuti vasut részvény 578.—. Városi villamos vasut részvény 277.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.—48.— korona, vörös aprószemü 48.—50.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 55.——58.— korona, nagyszemü 61.—65.— korona. Disznózsir: budapesti: 55 50—56— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 44.——45.—. korona, 3 darabos 47.——47.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: bosznjai szokás szerinti minőség 15.——15.50 korona 120 darabos —.—————. korona, 100 darabos 16 25—16.50 korona, 85 darabos 17.——17.50 korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50—14.75 korona, 100 darabos 15.50—15.75 korona, 85 darabos 16.50—16.75 korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.25—19.50 korona, szerbiai 18.——19.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* kedvezőbb a hangulat külföldre.

Déli tőzsdén tartott a kedvezőbb irányzat, de szük korlátok közt maradt az üzlet.

Zárlat üzlettelen.

Bécs, február 22. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 117.95. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 141.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.60. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 424.—. Rimamurányi vasmüréşzvény 474.50. Magyar koronajáradék 93.50. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 92.60. Magyar hitelbank részvény 683.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 167.58. Kassa-oderbergi vasuti részvény 358.— Magyar kereskedelmi bank ——. Magyar cukoripar 1905.—.

Bécs, február 22. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2%-os papirjáradék 98.40. 4%-os osztr. aranyjáradék 117.85. 1860-iki sorsjegy 137.35. Osztrák hitelsorsjegy 392.—. Angol-osztrák bank 274.50. Bécsi bankegyesület 469.25. Osztrák-magyar bank 1671. Déli vasut 106.50. Dunagőzhajózási részvény 771.—. Dohányrészvény 298.— Császári és királyi arany 11.34. Német bankváltók 117.40. 4·2%-os ezüst járadék 98.30. Osztrák koronajáradék 98.—. 1864-iki sorsjegy 205.—. Osztrák hitelintézeti részvény 673.25. Unionbank 538.—. Osztrák Länderbank 414.—. Osztrák-magyar államvasut 670.25. Elbavölgyi vasut 467.—. Alpesi bányarészvény 439.—. 20 frank. arany 19.09. Londoni váltóár 240.52. Bécsi Tramway Litt B. 272.50. Bécsi Tramway Litt A. 276.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Bécs, február 22. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 672.—. Magyar hitelrészvény 688.—. Angol-Osztrák bank 275.—. Bécsi bankegyesület 467.75. Union bank 539.—. Länderbank 414.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 670.25. Lombard 106.50. Elbavölgyi vasut 478.—. Északnyugati vasut részvény 468.—. Dohányrészvény 298.—. Rimamurányi vasmü 476.50. Alpesi bányarészvény 439.50. Májusi járadék 98.40. Magyar koronajáradék 93.50. Török sorsjegyek 109.75. Német birodalmi márka 117.47. Napoleon d'or 19.0%.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 22. (*Tőzsdei tudósitás.*) A tőzsde ma is eleinte jól tartotta magát. Kőszénrészvények a düsseldorfi piaci jelentésre és a gelsenkircheni bányatársaság január havi kimutatására emekedtek és ez a kohórészvényekre is kedvezően hatott. Járadékok csöndesek. Vasuti részvények közül csak egyesek voltak élénkebbek. Transvaali vasuti részvények tovább emelkedtek. Northern Pacific részvények a február második hetéről szóló kedvező kimutatásra emelkedtek. Az üzlet különösen a második tőzsdeórában nagyon szük keretben mozgott. Disconto-Commandit részvények osztalékhirekre gyöngültek. Ultimópénz 3 1/2 százalék. Spanyolok bágyadtak Párisra. Magánleszámitolási kamatláb 3 3/8%.

Berlin, február 22. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék 98.40. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.40. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 94 30. Osztrák-magyar államvasut 143.80. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.05. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102 75. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 184.50. Altalános villamossági Edison 208.25. Gelsenkircheni 174.50. Laura-kohó 209.50. 4·2%-os ezüstjáradék 98.30. 4%-os magyar aranyjáradék 99.25. Osztrák hitelrészvény 219.—. Déli vasut 25.25. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.25. 4%-os uj orosz kölcsön 96.25. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 96.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 152.75. Harpeni 169.25. Az irányzat szilárd.

Berlin, február 22. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 99.25. Magyar koronajáradék 94.30. Osztrák hitelrészvény 212.25. Osztrák-magyar államvasut 143 75. Déli vasut —.—. Északnyugati vasut 25 30. Elbavölgyi vasut 216.20. Orosz bankjegy készpénz 216 25. Buschtienhradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, február 22. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék 98.45. 4%-os osztrák aranyjáradék 100 25. Magyar koronajáradék 94.45. Osztrák-magyar bank 119 90. Déli vasut 25.25. Elbavölgyi vasut 121.50. Londoni váltóár 207.47. Bécsi bankegyesület 118.—. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·2%-os ezüstjáradék 98.45. 4%-os magyar aranyjáradék 99.30 Osztrák hitelrészvény 211.90. Osztrák-magyar államvasut 143.70. Északnyugati vasut 115.80. Bécsi váltóár 850.16. Párisi váltóár 811.33. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 218.—. Az iranyzat csendes.

Frankfurt, február 22. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 212.—. Osztrák-magyar államvasut 143.75. Déli vasut 25.25. Osztrák aranyjáradék 184.40. Olasz járadék 150.25. Laura-kohó 180.40. Harpeni 200 50. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—.

Hamburg, február 22. (*Zárlat.*) 4·2%-os ezüstjáradék 98 30. 1860. sorsjegy 138.50. Déli vasut 25.40. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.20. Osztrák hitelrészvény 212.15. Osztrák-magyar államvasut 143.75. Olasz járadék 96.10. 4%-os Magyar aranyjáradék 99.60. Az irányzat nyugodt.

Páris, február 22. (*Zárlat.*) Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.10. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 102 37. Ottomanbank 551.—. 3 1/2%-os francia járadék —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 140.—. 4%-os magyar aranyjáradék 99.80. Párisi bankrészvény 1071. Olasz járadék 95.60. Francia törleszth. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1245. Török dohányrészvény 323.—. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 21. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) M a g y a r e l s ő r e n d ü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 88—92 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 97—99— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 94—96— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 90—92— fillérig. — II. M a g y a r s z e d e t t: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. R o m á n i a i: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. R o m á n i a i e r e d e t i (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkiut 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. S z e r b i a i: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) —92—94 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 90——92 fillérig. Könnyü (páronkiut 240 kilogrammig terjedő sulyban) 88——90 fillérig.

S e r t é s l é t s z á m 1901. február 20. napján volt készlet 32.052 darab. — 1901. február 21. napján felhajtatott 303 darab. 1901. február 22. napján elszállittatott 210 darab. 1901. február 22. napjára maradt készletben 32.145 darab.

Napirend.

Naptár: Szombat, február 23. — Római katolikus: Dam. Pét. A. † — Protestáns: Damián. — Görög-orosz: (február 10.) Karetemp. — Zsidó: Adár 4. Sabbath Thamusz. — Nap kél: 6 óra 36 perckor. — Nyugszik: 5 óra 19 perckor. — Hold kél: délután 8 óra 27 perckor. — Nyugszik: délelőtt 11 óra 15 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Képtár, nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

*Nemzetközi kiállitás a Nemzeti Szalon*ban délelőtt 9 órától este 8-ig. Belépődij 1 korona.

Az iparmüvészeti társulat karácsonyi kiállitása nyitva d. e. 9—1-ig és este 5—8-ig.

Országos képtár az Akadémiában zárva.

Iparmüvészeti muzeum zárva.

Teknológiai iparmuzeum zárva.

Mezőgazdasági muzeum nyitva délelőtt 9—10-ig.

Földtani intézet muzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától 1-ig. Belépődij 1 korona.

Közlekedési muzeum zárva.

Magyar kereskedelmi muzeum a városligeti iparcsarnokban délelőtt 9 órától 2 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Goethe-szoba az Akadémiában zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Iparmüvészeti muzeum könyvtára nyitva délelőtt 10 órától 12 óráig és este fél 7-től fél 9-ig.

Magy. kir. statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig.

Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza délelőtt 10 órától 1-ig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona.

Mentőegyesület helyiségei reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás, melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, február 22.

A légnyomás eloszlása lényegében változatlan. A magas nyomás Angliát és Közép-Európát boritja, északon és délen pedig a depressziók megtartották helyzetüket és mindkettő valamivel mélyebb lett.

Az idő a maximumokban derült, száraz, a depressziós területeken borus és csapadékos.

A hőmérséklet északon emelkedett, egyebütt változatlan.

Nálunk a havazás tegnap az ország délkeleti felére és néhány északnyugati megyére terjedt ki, de este nyugatról derülés állt be és ma reggel már csak Erdélyben havazik itt-ott.

Délelőtt a napos helyeken olvad, de árnyas helyeken valamivel hidegebb van, mint tegnap.

Kilátás. Tulnyomóan derült, száraz idő várható, legfeljebb a keleti határokon csapadékkal és lényegesebb hőmérséklet-változás nélkül.

Vizállás.

		Febr. 22. méter	Febr. 21. méter
Inn	Schärding	1.8.	0.30
Duna	Passau	0.50	0.17
•	Linz	2.30	2.2
•	Bécs	1.81	1.88
•	Pozsony	0.16	0.19
•	Komárom	1.26	0.12
•	Budapest	1.99	2.06
•	Paks	0.58	0.—
•	Mohács	0.60	0.74
•	Gombos	0.59	0.44
•	Ujvidék	0.11	0.38
•	Pancsova	1.0.	1.22
•	Orsova	1.84	2.06
Morva	Magyarfalva	0.—	0.11
Vág	Zsolna	0.52	0.59
•	Trencsén	0.28	0.—
•	Szered	0.—	0.—
Rába	Sz.-Gotthárd	0 10	0.10
•	Sárvár	0.14	0.16
•	Győr	0.—	1.62
Dráva	Pettau	0.—	0.—
•	Zákány	0.28	0.28
•	Barcs	0.19	0.27
•	Eszék	0.12	0.
Mura	M.-Szerdah.	0.—	0.16
Száva	Zágráb	0.48	0.—
•	Sziszek	0.40	0.46
•	Mitrovica	2.88	2.98
Szamos	Deés	0.60	0.66
•	Szatmár	1.34	1.44
Kraszna	N.-Majtény	0.87	0.97
Latorca	Munkács	0.16	0.16
Laborca	Homonna	0.18	0.10
Ung	Ungvár	0.39	0.39

		Febr. 22. méter	Febr. 21. méter
Tisza	M.-Sziget	0.46	0.45
•	Tokeháza	0.86	0.79
•	V.-Namény	0.68	0.90
•	Tokaj	0.93	1.41
•	Tisza-Füred	1.66	2.06
•	Szolnok	1.62	2.12
•	Csongrád	1.36	1.68
•	Szeged	1.62	1.74
•	Török-Becse	0.88	0.99
•	Titel	0.98	1.34
Ondova	Bártfa	0.35	0.35
Topolya	Hoór	0.70	0.79
Bodrog	Zemplén	1.44	2 08
Sajó	Zsolca	1.11	1.78
Hernád	H.-Németi	0.20	0.12
Berettyó	Margitta	0.08	0.12
•	B.-Ujfalu	0.12	0.07
Körös	Csucsa	0.—	0.—
•	N.-Várad	0.08	0.—
•	Belényes	0.42	0.44
•	Tenke	0.08	0.08
•	Gurahonc	0.40	0.40
•	Borosjenő	0.48	0.44
•	Békés	1.42	1.70
•	Gyoma	1.20	1.58
Maros	Gy.-Fehérvár	0.10	0.12
•	Branyicska	0.40	0.44
•	Soborsin	0.—	0.—
•	Arad	1.28	1.42
•	Makó	0.84	1.14
Temes	K.-Kostély	0.10	0.22
Béga	Kiszető	1.14	1.14
•	Temesvár	0.18	0.21
•	Becskerek	0.38	0.58

TÁJÉKOZTATÓ.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitünő hazai gyártmány!

1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:

ELSŐ MAGYAR gazdasági gépgyár RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejüek.

Magánjárók

(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimeritő és felvilágositó választ.

MALOMBERENDEZÉSEKRE költségvetések ingyen!

MALOMBERENDEZÉSEKRE költségvetések ingyen!

Árjegyzék kivánatra dijmentesen küldetik.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1901. február hó 23-án.

Hoffmann meséi.

Fantasztikus opera 3 felvonásban, egy elő- és utójátékkal. Zenéjét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét irta Barbier Gyula. Forditotta dr. Váradi Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.

Személyek:

Olympia, Giulietta, Antonia	Kaczér	Koppéliusz, Dappertutto, Miracle	Kornai
Miklós	Gábor	Slemil	Mihályi
Spalanzani	Hegedüs	Cochenille	
Crespel	Várady	Pittichinaccio	Dalnoki
Luther	Ney B.	Ferenc	
Hermann	Strósz	Nathanel	Kiss B.
Hoffmann	Kertész	Az anya hangja	Berta

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szombat, 1901. február hó 23-án.

Francillon.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Dumas Sándor. Forditotta Paulay Ede.

Személyek:

Riverolles	Bercsényi	Célestin	Faludi
Riverolles L.	Gyenes	Inas	Narcisz
Grandredon	Náday	Riverollesné	Márkus
Symeux	Császár	Smithné	Szacsvayné
Carillac	Náday B.	Annette	Vizvári
Pinguet	Mihályfi	Eliza	Meszlényi

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Szombat, 1901. február hó 23-án.

Miss Saharet vendégfelléptével.

A postás fiu.

(The messenger boy).

Operett 5 képben. Szövegét irták: James T. Tanner és Alfréd Murray. Forditották: Salgó Ernő és Mérey (Merkl) Adolf. Zenéjét szerzették: Ivan Caryll és Lionel Moncton.

Személyek:

Punchestown	Erdős	Bang, postásfiu	Sziklai
Hooker pasa	Mátrai	Nóra	Inkei G.
Cosmos bey	Giréth	Daisy	Dóry M.
Clive Radnor	Palásthy	Lady Punches, Sziklainé	
Pott kapitány	Ráthonyi	Mistress Bang	Margó Z.
Stokfisch tanár	Szilágyi	Róza szobaleány	Rózsa L.
Tudor, bankár	Vidor	Lady Winifred	Varga A.
Naylor	Kardos	Cecile Gower	Gombaszögi
Gascoigne	Iványi	De Fleury	Füredi

Kezdete 7½ órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Szinházelőadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zenemükereskedéseiben Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZINHÁZ.

Szombat, 1901. február hó 23-án.

Ocskay brigadéros.

Szinmü prológussal, 4 felv. Irta Herczeg Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi	Dili	Delli E.
Tisza Ilona	Csillag T.	A palóc	Szerémy
Tisza Jutka	Nógrádi	Szörényi	Gál
Pyner	Hegedüs	Tarics	Bihari
Ozoróczy	Kazaliczky	Ocskay Sándor	Tapolczai
Jávorka	Góth	Königsegg	Balassa

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szombat, 1901. február hó 23-án.

Jupiter és társai.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irták Guthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Bogáncs	Németh	Miska	Kovács
Pettendy	Kiss M.	Bankónő	Sipossné
Klarisz	Küry	Eszike	Kápolnai
Filippi	Solymosi	Gergő	Ujvári
Dorongi	Szirmai	Bucsainé	Baán N.
Királyi	Raskó	Ágnes	Izsóné
Bányai	Kenedich	Táncos	Szerdahelyi
Lávai	Tollagi		

Kezdete 7 órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Szombat, 1901. február hó 25-án.

Délután ½5-kor jótékonyczélu

Mükedvelői előadás.

Este:

Amerika.

Irta: Ifj. Hegedüs Sándor.

Kezdete ½8 órakor.

VÁR-SZINHAZ.

Szombat, 1901. február hó 22-én.

Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta: Berczik Árpád.

Személyek:

Kisfaludy S.	Mihályfi	Takács József	Horváth
Kisfaludy K.	Dezső	Skublics I.	Náday B.
Özv. Biró Józsefné	Rákosi Sz.	Fehér György	Hetényi
Szegedy Rózsa	Aiszegi I.	Szalóky Péter	Zilahi
Bay Annuska	Ligeti J.	Horváth J.	Egressy
Rosty Antal	Vizvári	Gaál József	Faludi
Bezerédy K.	Császár	Nagy Pál	Latabár
Jolán	Dömjén	Nagy Pálné	Vizvárinó
		Janka	Fábián

Kezdete 7 órakor.

FOLIES CAPRICE.

Tüneményes! Szenzációs!

Trio Arcella.

11 órakor:

„Gebrüder Zifferblatt"

Bohózat Leitner H.-től. — Személyek:

Oblatt, Naschitz, Zifferblatt Róza, Zifferblatt Fanny	vidéki kereskedők, sógornők
Zwetschkenstiel Salomé, bába és masszirnő	Weissné
Szabadvári, Vörösházi	gigerlik
Birósági végrehajtó	Ormai
becsüs	Pfeiffer
Kati, cseléd	Peterdi
A tejes-ember	Bayer
Egy fiakkeros	Echten
Egy boltiszolga	Juhász
	Jaulus

Történik Zifferblattéknál.

Előzőleg: 10 órakor

„Fogat-fogért."

Eredeti magyar bohózat.

Irta **egy fogász.** Rendező **Rott S.**

9 órakor: 9 órakor:

Ungekehrt heisst auch gefahren.

Bohózat.

Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás télikertben.

Somossy-Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Kezdete 8-kor.

Február havi második felébeni uj müsor szenzációs sikere.

AZ 5 LORRISONS

amerikai női szépségek, egész uj ének és táncosai.

Eredeti! Fenomenális!

MISTER RITSCH

kóborló a biciklin.

LA ET DO Jeane Freder

francia duettisták. francia énekesnő.

Jules Angelo

élőszobor összeportjai és óriás dombormüvei.

Az átváltozó művész.

Bohózat 1 felvonásban. Armin Józseftől.

Ugymint az összes müerők.

Holnap vasárnap, február hó 24-én, délután fél 4-kor: nagy gyermekelőadás, mérsékelt helyárakkal, egész uj fenomenális müsorral.

Előleges jelentés!

Csütörtök, február 28-án: nagy házibál.

Jegyek ezen kedélyes estélyre kaphatók 1 frtjával a következő elővételi tőzsdékben: Tőzsde Andrássy-ut 26. és 38., tőzsde Weisz, Károly-körut 26, tőzsde Sopronyi, Kerepesi-ut, tőzsde Patzik Kertész Luiza, Kristóf-tér és Bécsi-utca sarkán.

Szálloda Lipótvárosi Szálloda

V. SÉTATÉR-UTCA 5.

Kényelmes nappali szobák 1 frt kiszolgálással, hónapos szobák 20 frttól feljebb.

Butor-Expoze.

Teljes hálószobák: 100, 125, 150, 220, 300 frt és feljebb. Teljes ebédlőszobak: 120, 150, 200, 280, 400 frt és feljebb. Teljes szalonok: 130, 140, 220, 350, 450 frt és feljebb. Gyártmányainknak ismert kitünő minősége daczára elhatároztuk, hogy az eladást a fenti olcsó áron megkezdjük, miáltal lehetővé tétetik minden vevőnek, hogy szükségletét egy reelle, szolid üzletben beszerezhesse. Dus raktár legkülönfélébb szalonberendezésekben és finom selyemszövetekben, ugyszintén müasztalos-butorokban. Vidéki megrendelések biztositatnak és vászonba csomagolva küldetnek el.

Szabó Ferenc és Társa

butor-nagyiparosok

Budapest, Kerepesi-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Bőr, viaszkosvászon és Linoleum

— különlegességek —

GYÁRI RAKTÁRA

NEUMAYER LIPÓT BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖRUT 1. FŐÜZLET: IV. BÉCSI-UTCA 5.

LINOLEUM SZŐNYEG-RAKTÁR

LINOLEUM

az egészségügyileg legjobbnak elismert legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadékmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Szenzációs első rendű

MONTE CRISTO

minőségü likőr

Eme pompás izü, gőzerő utján desztillált likőr-különlegesség a legjobb anyagokból készült.

A klosterneuburgi cs. kir. bor- és gyümölcstermelő kisérleti állomás 1900. évi julius 17-én 25.927. számu bizonylatában e likőr vizsgálatáról következőképp nyilatkozik:

„A vizsgálat eredményei szerint e likőr tiszta anyagokból készül és semmiféle, az egészségre ártalmas alkotórészeket nem tartalmaz. Kitünő jó izénél fogva **kiváló minőségü likőrnek** nevezhető."

A cs. és kir. igazgató:

Dr. L. Roesler, tanár.

80 éremmel és érdemkeresztttel kitüntetve.

Jobb füszer- és csemegeüzletekben, gyógyszertárakban és drogeriákban kapható. A hol raktár nincs, oda direkt szállitunk. — 1 eredeti palack ára 4 korona, mintaüvegeké 70 és 30 filér.

Archleb József és Társa gőzerős lepárlója Prágában.

Az igazgató: **Archleb József.** cs. és kir. udvari szállító, a gör. kir. megváltórend vitéze és a „La Ferme" cs. és kir udvari likőrgyár volt igazgatója.

ad 84. sz. 1901.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a Marosfolyó Konoptól lefelé terjedő 22 km. hossz-szakaszának szabályozásához szükséges és az alább megnevezett helyeken és kitüntetett mennyiségekben, nevezetesen:

1.	Konopnál a jobbparton a	700—720	hektométer közt	1350	m³
2.	Hosszuszónál a balparton a	750—760	„ „	2275	„
3.	Milovánál a jobbparton a	780—786	„ „	900	„
4.	„ „ „ „	800—810	„ „	6300	„
5.	„ „ „ „	830—840	„ „	9900	„
6.	Solymosnál „ „	880—890	„ „	400	„

átadandó terméskő szállitására vonatkozólag

1901. évi március hó 18-án, délelőtt 10 órakor

az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalban zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Ajánlat ugy az összes kőszállitásra, mint külön-külön a lerakó helyek szerint az egyes részletekre is tehető, ehhez képest ajánlattevők ajánlatukban kijelenteni tartoznak, hogy a szállitásra a megbizatást abban az esetben is elfogadják, ha bármelyik tétel alatti szállitással külön bizatnának is meg.

A részletes szállitási feltételek, valamint a szerződés tervezete a nevezett folyammérnöki hivatalnál megtekinthetők, s ugyanott az ajánlati ürlap is megnevezhető.

Arad, 1901. évi február hó.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

SZABÓ JENŐ

fehérnemü-gyára,

angol, francia uri divat és kalap raktár

Budapest, V., Marokkói-utca 1.

Legjobb szabásban kezesség mellett készit **Schrell-féle siffonból férfi kelengyét.** Ezenkivül dus raktárt tartok: **legujabb divatu nyakkendők, kötött és örkeztyük. Dr. Jäger tanár-féle gyapju alsóruházat.** Vászon és batist **zsebkendők.** Férfi- és női **esőköpenyek** vizhatlan szovetből. **Selyem csernyők.** Vidéki megrendelések utánvétel mellett, meg nem felelő áruk készséggel visszavétetnek. Kivánatra árjegyzékkel szolgálok.

Nógrádi László

Történetek

cimü munkája megjelent

a Franklin-Társulat

kiadásában.

Kapható

a

„Budapesti Napló"

kiadóhivatalában.

Ára 3 korona.

A hét szinházi műsora.

	Nemzeti szinház	M. Kir. Operaház	Vigszinház	Népszinház	Magyar Szinház
d. u. Vasárnap este	A kaméliás hölgy Peleskei nótárius	Észak csillaga.	A titkos rendőr Ocskay brigadéros	Szökött katona Jupiter és társa	Angol asszony leánya A postás fiu

Kataphorese.

Uj gyógymód!

Fölülmulhatatlan gyógyhatásu **ideg-, nemi-, bőr-, vérbetegségek** és **gyengeségi állapotok, impotentia** gyökeres gyógyitására. **Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógysiker után fizethető.**
Elsőrendü intézet mintaszerü gyógytermeivel.

Budapest, Teréz-kötut 44. I. em.

Dr. Mitzger Tivadar

személyes vezetése alatt nyitva egész nap.
Levelekre dijtalanul válasz.

PAPIER WLINSI

Több mint 30 esztendeje csalhatatlan szer, hogy a **mell bántalmait, náthát, nyakfájást, rheumatizmust, tagszaggatást** a leggyorsabb módon gyógyitsuk.
Tessék a **Wlinsi** nevet kérni.

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

Kapható Budapesten Török Józsefnél.

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.
Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.
Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,
(Dohány-utca sarok, I. emelet).
Bejárat a lépesőnél. Külön várótermek.
Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.
Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat
Külön várótermek.
Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

AKAR JÓL MULATNI?

Ugy vegyen farsangra nálam lakkcipőt, melyért 6 hóra jótállok

Férfi slack, füzős vagy gombos, elegáns gavallér forma	4.—
Párisi divat, legfinomabb slack, gombos, elegáns	4.50
Nőicipő szalonlakkból, divatos 3.60, kivágott	3.—
Fél szalonlakk, cugos vagy füzős, párisi divat	3.60
Kivágott lakkcipő, elegáns csokor, bőrsarok	2.—

Columbus-korcsolya

1 pár legelegánsabb, füzős cipővel együtt, teljes fölszereléssel	13.—
Valódi orosz galoschne uraknak	2.—
Valódi orosz galoschne nőknek	1.60
Kamásni valódi disznóbőrből, elegáns	2.30

Kérjen több száz különféle cipőábrákkal ellátott árjegyzékemet, melyet ingyen és bérmentve küldök.
Vidéki megrendelésnél a postaköltség csupán 30 kr.

AGULÁR DÁVID FIA BUDAPEST, Deák-tér és Király-u. sarok

Főáruda 48. Brixton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész

emésztőszere (Digestiv)

valódi angol általános étel- és emésztési pora, mindennemü és fajtáju gyomorbajosoknál, hatásában fölülmulhatatlan. Étvágygerjesztő és az emésztést előmozditó. Minden skatulyának a készitő aláirásával kell ellátva lennie. Egy skatulyát **3 korona** előleges utalványozása mellett bérmentve küld

Thierry A gyógyszerész balzsam-gyára
Pregradán, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Továbbá kapható **TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Budapesten.**

„MAGYAR KÖNYVTÁR."

Szerkeszti: RADÓ ANTAL. Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai.

A januári füzetek a következők:

201. **Cornelius Nepos.** Hires férfiakról. Forditotta és bevezetéssel ellátta Dr. Székely István.
A hires római életrajz-irót kiváló forditásban teszi hozzáférhetővé ez a füzet.
202. **Kisfaludy Károly.** Szilágyi Mihály szabadulása. Mátyás diák. Hüség próbája. Bevezetéssel ellátta Bánóczi József.
Kisfaludy három örökéletü apró szindarabja.
203. **Eugéne Brieux.** A bölcső. Szinmü 3 felvonásban. Forditotta Gábor Ignác.
Brieux híres szinmüvét a Nemzeti Szinházban állandóan nagy sikerrel adják.
204. **Dickens.** Vázlatok. Ford. G. Pogány Irma és Pogány Margit.
A nagy angol iró három gyönyörü elbeszélése, erőteljes, hü forditásban.
205. **Ambrus Zoltán.** Árnyékalakok.
A kiváló iró hét gyönyörü elbeszélése.
206. **Kazár Emil.** Elbeszélések.
Modern elbeszélő irodalmunk egyik legkiválóbb müvelőjének legjobb munkái.

Egy-egy szám ára 30 fillér.

Minden füzet egyenkint kapható.

Teljes jegyzék minden könyvkereskedésben ingyen kapható.
Az eddig megjelent **206** *szám részletfizetésre is kapható.*
Megrendelhetők:
Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám, és minden könyvkereskedésben.

GUMMI-különlegességek,
és halhólyag valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan. Tucatja: 1, 2, 3, 4, 5, 6 forintért. Pessarium occlusivum 1.50 frttól 2.50 frtig. Kapható a
Magyar Orvosi Müszertárban
Budapest, Kerepesi-ut 32., a Rókus kórházzal szemben.
Árjegyzék ingyen, zárt boritékban.
10 frtnyi megrendelésnél 20% engedmény.
GUMMI! GUMMI!

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

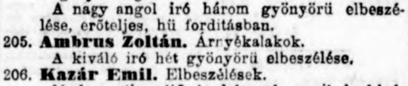

	frt
1 összehajtható vaságy 8 db kivehető matraccal	10.—
1 rouge paplan	1.80
1 " " prima	2.80
1 cachmir paplan	3.40
1 satin "	3.80
1 atlasz cachmir	4.80
1 selyem atlasz paplan	8.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—
1 " " ágy "	1.30
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50
1 gyapju " "	5.50
1 jó lópokróc	1.60
1 téli pokróc	4.60
1 szép fali szőnyeg	7.50
1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 tengerifü matrac	4.50
1 afrique "	5.—
1 lószőr "	12.—
1 ablak köper függöny	8.—
1 " tunis "	1.50
1 " gyapju "	4.50
2 ágy, 1 asztalteritő bouret	5.50
2 " 1 " gyapju	12.—
1 nagy szobaszőnyeg	2.60
1 " " I.	5.30
1 ágyelőke I.	0.85
1 tapestry ágyelőke	1.50
1 mtr. jó futószőnyeg	—.40
1 " " mintázott	—.75

GICHNER JÁNOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Schiller Frigyes színművei.

Forditotta: Tomor Ferenc.

Egy-egy kötet ára 1 kor.

I. Wallenstein tábora. A Piccolominiak.
II. Wallenstein halála.
III. Az orleánsi szüz.
IV. Stuart Mária.
A messzinai menyasszony Forditotta Váradi Antal M. K. 43. sz.) 30 fill.
Tell Vilmos. Forditotta Tomor F. 1 kor. 60 fill.
Megrendelhető a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában.

14681. szám. II. 2a. 1901.

Hirdetmény.

A gödöllői m. kir. koronauradalom 1900. évi terméséből circa 3000 q. különféle fajtáju burgonya, 1899. évi terméséből 60 hektoliter, 1900. évi terméséből circa 94 hektoliter különféle fajbor Gödöllőn, a m. kir. koronauradalom igazgatóságánál

folyó évi március hó 7-én délelőtt 10 órakor

megtartandó zárt irásbeli ajánlati versenytárgyalás utján eladásra bocsájtatik.

Az ajánlatok a koronauradalom igazgatóságához Gödöllőre a versenytárgyalás megkezdéseig beadandók. Később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az eladásra érvényes feltételek, valamint a termények mintái bármikor megtekinthetők a m. kir. koronauradalom igazgatóságánál.

Budapest, 1901. február hó 18-án.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

1	darab magyar vörös † sorsjegy ára 24 havi lefizetésre Főnyeremény 40.000 Korona.	**1.40 korona.**
2	darab bazilika-sorsjegy ára 24 havi lefizetésre Huzás március 1-én.	**1.65 korona.**
3	darab magyar vörös † sorsjegy ára 24 havi lefizetésre Huzás március 1-én.	**4.20 korona.**
4	darab bazilika-sorsjegy ára 24 havi lefizetésre Főnyeremény 30.000 korona.	**3.30 korona.**
5	darab magyar vörös † sorsjegy ára 24 havi lefizetésre Huzás március 1-én.	**7.— korona.**

Megrendelhető 2 részletnek előleges beküldése mellett (mely esetben a 3. részletet ingyen nyugtázom.)
BEIFELD bankháznál Budapest, Károly-körut 1. szám.

A megrendelt sorsjegy már március 1-én játszik!

Össze nem tévesztendő mások által olcsóbban hirdetett, kevesebb értékü bélyegtelen sorsjegyekkel.

9216. szám.

Bükkfa eladási hirdetmény.

A técsői m. kir. erdőgondnokágban, a Ferenczvölgy, Marangos és Szélhegyen az 1901. évtől kezdve 1903. év végéig kihasználandó mintegy 138 kat. hold erdőterületen álló bükkfa-készlet terület szerint

folyó évi március hó 18-án délelőtt 11 órakor

irásbeli versenytárgyaláson el fog adatni.

Kikiáltási ár **kat. holdankét 228 korona.** A 3150 korona bánatpénzzel ellátott irásbeli ajánlatok folyó évi március hó 18-án délelőtt 11 óráig a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz nyujtandók be. Az ajánlathoz az árverési feltételeknek egy aláirt példánya is csatolandó.

Bővebb felvilágositással a bustyaházai m. kir erdőhivatal szolgál.

Budapesten, 1901. évi február hó 19-én.

M. kir. földmüvelésügyi miniszter.

MEGHIVÓ.

Az első czeglédi téglagyár részvény-társaság

rendes évi közgyülése

mintán a f. év február 17-re hirdetett közgyülés megtartható nem volt 1901. évi március 10-én, vasárnap, d. e. 8 órakor a városháza közgyülési termében **tartatik** meg, melyre a t. részvényesek meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az évi zárszámadás előterjesztése.
3. Netáni inditványok.
4. A közgyülési jegyzőkönyvet hitelesitő bizottság megválasztása.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 25-ik §-a értelmében szavazati joggal azok birnak, a kik az 1900-ik évi december 31-ig a részvénykönyvben bejegyezve vannak, továbbá, hogy szavazati joguk gyakorolhatása végett részvényeiket 1901. évi március 6, 7, 8-ik napjának d. e. 8—12. és d. u. 2—5 óráig a társasági hivatalban (evangelikus egyházgondnoki hivatalnál) felmutatják.

Az igazgatóság nevében:

Biró Mihály, elnök.

9336. szám.

Alkutárgyalás bükkfaszénre.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületében folyó évi március hó 1-étől számitandó három év alatt, összesen szállitandó mintegy 60.000 (hatvanezer) métermázsa bükkfaszén eladására alkutárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási egységár q-ként, beleértve a vasuti kocsiba való felterhelést is: a) a perecsenyi vasuti állomáson 2·90 k., b) a dubrinicsi, kis- és nagy-bereznai vasuti állomásokon, nemkülönben a szerednyánszki és kis-bereznai kitérőkön 2.80 k., akár irásbeli, akár szóbeli ajánlatok 2000 k. bánatpénz letétele mellett

folyó évi február hó 26-án, délelőtti 11 óráig

az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál nyujtandók be, hol az árverési és szerződési feltételek is megtekinthetők.

Budapesten, 1901. évi február hó 19-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk **felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal** mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje,
Teréz-körut 54. szám alatt.

Engelmann Mór
gyors ajtónyomda,
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése,
IV., Gróf Cziráky-féle palota. (Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits
dohanytőzsdéje,
erepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát
hirdetési iroda,
V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Fischer J. D.
hirdetési iroda,
IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda,
IV., ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda,
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula
hirdetési irodája,
VII., Erzsébet-körut 34.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda,
VII. ker., Károly-körut 9. sz.

Mezei Antal
hirdetési irodája
V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz József
hirdetési iroda,
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda,
IV. ker., Szervitatér 8. szám.

Sikray Samu
hirdetési irodája
Budapest, Váci-körut 58.

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje,
VIII. ker., Muzeum-körut 18. sz.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő,
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Nemetsek A. J.
ujság-árudája,
Petőfi-tér 3. szám.

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje,
Andrássy-ut 48. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje,
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sopronyi V.
dohánynagyárus,
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése,
II. ker., Fő-utca 2. szám alatt

Zipser és König
zeneműkereskedése,
Andrássy-ut 4. szám alatt.

Benda Józsefné,
Andrássy-ut 59.

Blockner J.
hirdetési iroda,
IV. ker., Sütő-utca 6. szám.

Deutsch Miksáné,
Andrássy-ut 3c.

Weitzenfeld Jakab,
Király-utca 1.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
Buda II., Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

„21 éves“
Levele van a kivánt helyen. 6772

Szép szőke!
Messze földről küldöm üdvözletemet. Hivatalos ügyben körülbelül két hétig távol leszek, s e hosszu idő alatt egyedül az önre való folytonos gondolás s végtelenül kedves sorai vigasztalnak elhagyatottságomban. Óh mily nehezemre esik oly távol lenni attól az imádott lénytől, ki mindenem, kit már enyémnek mondhatok. Várva-várom azt a boldog percet, midőn ismét karjaimban zárhatlak, hogy többé el ne távozzam mellőled. Olyan rossz álmom volt, mintha beteg lennél. Ugy-e édesem nincs semmi baja. Anzixokat remélem pontosan kapja, mindennap küldök 2—3 drbot. Kezeit csókolja „Ügyvéd“. 6785

Csalódott sziv
levél várja. 6786

W. Klárika.
Édes sorait elkésve, tegnapi levelem elküldése után kaptam meg. Kegyeskedjék tehát levelemet a főpostán kiváltani. Kézcsókkal Rafael. 8312

Uj élet
kéretik levelét tudott helyről átvenni. 6792

Fess asszony
sziveskedjék levelét átvenni. 6849

KERESLET.

Intelligens
hivatalnoknő, 5 évi gyakorlattal, megfelelő állást keres. Cim a kiadóban. 3435

Magányos ur,
elegáns berendezett butorozott szobát, fürdőszoba használattal keres, lehetőleg a Dorottya-utca közelében. Ajánlatok „P.“ jelige alatt a kiadóba kéretnek. 8991

Egy nagyobb
gyógyszertárba kerestetik egy ügyes provisor, ki a magyar, német és román nyelvet tökéletesen birja. Szives ajánlatok Kurzer B.-hez Arad, Szabadság-tér intézendők.

Komptoirista
szép irással alkalmazást kaphat, **gyorsirászatban** jártasak előnyben részesülnek. Kizárólag irásbeli ajánlatok intézendők Gál és Tirnauer épitési vállalkozókhoz, Vörösmarty-utca 45. 3546

Tehetséges
fiatal ember (33 éves nős), ki egy helybeli előkelő cégnél **10 évig** mint irodafőnök alkalmazva volt, ilyen vagy ehhez hasonló állást keres. Kivánatra a legjobb referentiákkal rendelkezik. Szives megkereséseket „K. M. 33“ jelige alatt e laphoz kér.

Kereskedelmit
végzett fiatal leány, gyors és gépirásban is jártas, szerény feltételek mellett foglalkozást keres, esetleg 1—2 hét próbaidőre ingyen megy. Nagy Ilona, Peterdy-utca 36. II. 21.

Elegáns megjelenésü
fiatal özvegy, kitünő modoru, feltétlen tisztességü, állást keres mint pénztárnoknő, felirónő, elárusitónő, házvezetőnő. Esetleg **vidéken is** vállal állást. Cim: Gyöngytyuk-utca 10. III. em. 62. ajtó. 3531

Fehérvarrónő.
Kitünő fehérvarrónő munkát keres mérsékelt dijazásért. Vidékről jött és kevés ismeretsége van. Lujza-u. 14., II. 14. 3430

200 frtot
keres rövid időre szigorló orvos, szigorlatainak letevéséhez. Ajánlatok „Szigorló 30“ alatt a kiadóba kéretnek. 8297

Magányos,
42 éves ur, beszél angol, francia, olasz, német és magyarul. Nagyobb szállodákban mint portás vagy idegenvezető, kisérő, társalgó vagy ehhez hasonló bármiféle alkalmazást keres. „Bon Espérence“ cimen a kiadóba kér.

Müvelt és ügyes
gépirónő, aki a kereskedelmi szaktanfolyamot is végezte, foglalkozást keres üzleti, vagy gyári irodában, esetleg közjegyzőnél vagy ügyvédnél. Szerény igények, kitünő munka. Cim: Kecskeméti-utca 4. I. em. 12. ajtó. **Vidéken is** szivesen vállal állást, 3479

Intelligens hölgy,
4—600 korona óvadékkal, pénztárnoknői állást keres. Szives megkeresések **„Megbizható 3478“** jeligével e lap kiadóhivatalába kéretnek. 3478

Veszek
operetteket, teljes operakivonatokat szöveggel, vagy szöveg nélkül a legjobb árban. Egyes könyveket és egész könyvtárakat veszek jó áron. Nádor Kálmán könyv és zeneműkereskedés fiókja Budapest, Erzsébet-körut 26.

Francia

játszótársak 13, 14, 15 éves leányok, 60 frt évifizetés és utiköltségek megtéritése Franciaországból, két évi szerződéssel állást keresnek Pfeiffer Ferenc ügynöksége által, Budapest, József-körut 24. I. emeleten.

KINÁLAT.

Intelligens
kereskedősegéd, ki a helybeli viszonyokat jól ismeri és nagy ismeretséggel bir, privátvevőknél jól bevezetve van, ajánlkozik esetleg ügynöknek is. Szives ajánlatok e lap kiadóhivatalába „Szorgalmas“ cim alatt kéretnek.

Zongora-
oktatást adok kezdőknek 30 krajcárért óránként. Váci-körut 1, II. emelet 10. 3520

Gazdasszonynak
ajánlkozik egy csinos, fiatal nő, ki a háztartás minden ágában jártas. Cim a kiadóhivatalban. 8242

Vasrácsozatokat,
vasszerkezeteket, vaskioszkokat, vasajtókat és drótháló-keritéseket mint specialitásokat készit: **Barta Károly Budapest VIII., Főherceg Sándor-utca 30/B.** Rajzok és költségvetések ingyen!

Házi nevelésbe,
valamint gondos ellátásba fogadna gyakorlott fővárosi tanférfiu egy-két gyermeket. Cim a kiadóhivatalban. 8286

Készpénzkölcsönt
katonatiszteknek, hivatalnokoknak 8 százalékra, kezes nélkül is, gyorsan eszközöl titoktartással, vidékre is Gyiraszin Zoltán irodája, Dohány-utca 54. Válaszbélyeg. 8311

Intelligens
keresztény családnál szép utcai szoba egy tisztességes nő részére igen olcsón kiadó, kivánatra teljes ellátás is. Nefelejts-utca 13. II. em. 15. 8307

Dán Dogge
szürke him, szobatiszta, jól kifejlődött 2½ éves kényszerből eladó, bővebbet „Szobatiszta“ jelige alatt a kiadóba.

Butor.
Beraktározott butorok minden árban eladók. Faragott hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, **használt szalon-garnitura,** iróasztal, könyvszekrény és varrógép. Gyár-utca 25. a kárpitosmesternél. 8308

Szépirásu
hivatalnok ajánlkozik esteli órákra irásbeli munkára, esetleg házonkivül elvállal bármilyen irásbeli munkát szerény dijazás mellett. Cim a kiadóhivatalban. 3545

Korrepetitor
ajánlkozik szerény feltételekkel gyenge tanulók mellé. D. u. 2—7 közti időben tetszés szerint. B. M. Ovoda-u. 28. II. 25. 3544

Világos pince-
helyiség, muhelynek nagyon alkalmas, azonnal kiadó. VI. Dessewffy-utca 22. 3535

Egy bronzmüves-
fujtató olcsón eladó. Budapest, Sándor-utca 30/B.

Csinos utcai-
szoba, különbejárattal és fürdőszoba használattal, igen olcsón kiadó. Szentkirályi-utca 22. II. 26. 6738

Házgondnoki
állást elfogad ovadék képes állam hivatalnok. Cim a kiadóbn. 8273

Privát kutató
Budapest, VI., Váci-körut 39. II. 15. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal. Található 9-től 2-ig. 8302

Két elegánsan
butorozott utcai szoba, külön bejárattal és mellékhelyiségekkel március 1-re kiadó. Csokonai-utca 10. I. em. 16. 3541

Zongora-órát
ád nemzeti-zenede növendéke. Cim a kiadóban. 8274

Jogi
alapvizsgára vagy szigorlatra előkészitek. Cim „Jogi vizsga“ a kiadóhivatalba.

Kerékpárokat
pontosan és lelkiismeretesen javit, fényez és nikelez Barta Károly Budapest, Főherceg Sándor-u. 30/B. **! Jókarban tartást elvállal!**

Kereskedelmi
akadémiában jelesen érettségizett bölcsész hallgató, elvállalja olcsón kereskedelmi könyveknek berendezését. Tanit biztos sikerrel könyvvitelt, ker. számtant és magyar valamint német levelezést. Dijazás csak siker esetén. Cim: Fényes József VIII. Népszinház-u. 51. II. em. 1. 3335

Házi-tanitónak,
instruktornak ajánlkozik egy izraelita VII. osztályu középiskolai magántanuló **elemibe** járó gyermekekhez, szerény fizetés, esetleg ellátás (ebédkoszt) ellenében. Alaposan és kitünően tanit (hébert is); **magánvizsgákra** sikerrel előkészit. — E lap kiadóhivatalába **„Gyakorlott“** jelige alatt cimzett levelezőlaponi megkeresésekre azonnal házhoz jövök.

Jósnő
lakik József-körut 17. félemelet 6. Található d. e. 9-től este 6-ig. 8185

Kitünő szabónő
ajánlkozik házakhoz és házon kivül, mérsékelt dijazásért. Szentkirályi-utca 22., II. em. 26. sz.

Elegánsan
butorozott, 2 ablakos különbejáratu utcai szoba, fürdőszoba használattal, február hó 15-re kiadó. Andrássy-ut 51. sz. II. em. 17. ajtó. 3500

Gazdasszonynak
vagy **kulcsárnőnek** ajánlkozik magános urhoz középkoru özvegy nő. Adorján Jánosné Bpest, IX., Liliom-utca 50. I. 15. ajtó.

Intelligens izr.
családnál egy elegánsan butorozott különbejáratu utcai **szoba** fürdőszoba használattal **kiadó,** esetleg teljes ellátással. Ugyanott egy csinosan butorozott, külön bejáratu udvari szoba szintén kiadó. Erzsébet-körut 21 III. 20. 3514

Kitünő házikoszt
kapható mérsékelt árban egy Budapestre most felköltözött intell. családnál. Muzeum-körut 41., második lépcső 1. sz. 3435

Csinosan
butorozott különbejáratu hónapos szoba gyermektelen családnál, azonnal kiadó, Teréz-körut 35. II. em. 32. 3483

Angol és francia
társalgási órákat és leckéket ad fiatal angol hölgy, mérsékelt dijazásért. Szives megkeresést „Best method“ jeligével e laphoz kér. 3484

Csinosan
butorozott különbejáratu, kétablakos utcai szoba kiadó. Népszinház-u. 24. II. 23.

Mignon-zongora,
fekete, keresztvhuros, alig használt, olcsón eladó. Vas-utca 15/B., I., 12. (a lépcsőnél.) 3

Kitünő szerkezetü,
valódi angol bicikli, olcsón eladó. Sándor-utca 30/B. Gépmühelyben.

Szépen butorozott
hónapos szoba, egy ur részére azonnal kiadó. IV., Muzeum-körut 10. III. em. 24. 3511

Megjelentek
Zöldi Marcinak a honvéd főhadnagyból lett primásnak **két eredeti, gyönyörü nótája** Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udv. hangszergyár kiadásában. Ára 1 korona; 1 korona 15 fillér beküldése ellenében bérmentve küldik a kiadók. 1

Zongora,
rövid, keresztvhuros, kevéssé használt, sürgősen eladó. VII. Kerepesi-ut 64. I. emelet, ajtó 11. Megtekinthető délelőtt 11—12 óráig, délután 2—5 óráig, 5

A ki hegedüt,
cimbalmot, harmonikát, mechanikai hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Ármin és testvére cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-ut 36. mely cég minden cikkről külön illusztrált árjegyzéket küld teljesen dijtalanul. 4

Cserfa dongák
120 cmtr. hosszu, jutányos áron eladók. Bővebb felvilágositásokat ad **Braun Ede Dúd** u. p. **Draucz,** Arad m.

Zongora
fekete, keresztvhuros, kevéssé használt, disze kiállitásu 250 frtért eladó. Fodor, Dohány-utca 90. sz. III. em. ajtó 12. Megtekinthető csak reggel 8—9-ig. 2

TARTÓS
és vizmentes lesz a cipője, ha annak talpát Eurátorral bekeni. Ára 1 kor. Postán 1.20 kor. beküldése után bérmentve. Kapható mindenütt. Főraktár: Durátorgyár Budapest, Lipót-körut 1b.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

Anyagszállitási pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége 1901. évben felmerülő szükségletének fedezésére 8866 m. darabolt kavics szállitásra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A részletes kimutatás, mely egyszersmind ajánlati mintául is használandó, az üzletvezetőség anyag-beszerzési osztályánál (I. d.) Budapest, Külső Kerepesi-ut 2-ik bázcsoportjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyébb pályázati- és szállitási feltételek. Az ajánlat 1 koronás bélyeggel ellátva, bepecsételve, s a boritékon „Ajánlat a 806/901. számhoz“ felirattal megjelölve, legkésőbb 1901. évi március 6-án, déli 12 óráig, nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához beterjesztendő.

Budapesten, 1901. évi február hó.

Az üzletvezetőség.
(Utánnyomat nem dijazt.)

ELŐLEGEK.
mindennemü **értékpapirokra** (visszafizetés tetszés szerinti részletekbe) **a legkedvezőbb feltételek mellett** kapható
LUKÁCS VILMOS
bank- és váltóüzletében, osztálysorsjáték főelárusitója
Budapest, V. Fürdő-utca 10.
Vidéki megkeresések a leggyorsabban és legjobban elintéztetek

VÉR-PIROS NARANCSOK.
Tiz forintot meghaladó rendelményeket bérmentve és teljesen ingyen csomagolással szállitok. Eredeti ládákban diszcsomagolással. ft kr.

1 láda 80 ór. v. 100 nagy dbbal 5.—
1 láda 150 köz. v. 180 apr. dbbal 5.50
Vérp. narancs 100 drb. 5.—, 4.—, 3.—, vagy 2.50
Kataniai kül. édes narancs nagy 100 drb. . . . . 3.—
Mandarin, válogatott 100 db 3.50
Mess. narancs, nagy, 100 db 2.50
Mess. narancs, igen nagy 100 3.—
Jaffa-narancs, magnélk., 100 5.—
Tunisi datolya, aranys. 1kg. —.80
Fehér francia datolya 1 kg. 1.30
Legf. malaga-szőllő 1 kg. 1.40
Válogatott füge, 1 füzér —.20
Válogatott szultán füge 1 kg —.40
Görzi óriási maroni 5 kg. 1.30
Fin. vaniliás csokoládé 1 kg. 1.40
Szaloncukor, legf. kev. 1 kg. 1.50
Legfinomabb giardinetto 1.40
Francia cukrozott gyümölcs 1.80
Szardinia 1 kis doboz 18 kr.
1 nagy doboz . . . . —.32
Strachinó sajt, 1 kg. . . 1.50
Svájci imperial, 6 darab —.90
Emmenthali-sajt valódi 1 kg. 1.40
Svájci selyemcukor, 1 gk. 1.60
Carfiol, öt nagy rózsa . . 1.10
Legf. teasütemény 1 kg. 1.60
középf. sütemény 1 kg. 1.20
Fejedelmi rum legfin. . . 2.40
Jamaika rum, legfin. . 150
Háztartási rum, legfin. . 1.50
Császárkev.-tea legf. 10 dkg —.80
Csok.-crême-bonbons, 1 kg. 1.80

Frommer Elemér
ezredéves kiállitáson kitüntetett csemegeüzlete,
Budapest, Váci-körut 28/a sz.

Fogak
2 frttól, a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani, **szájpadlás nélkül is.** Foghuzás fájdalom nélkül. — Igen tartós fogtömés. Fog-koronák gyökerekre illesztetnek. — Fogorvos **Dr. Neufeld, Kossuth Lajos-u. 14.** Vasár- és ünnepnapokon délután 4-ig.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre
Náthán Ignác
kárpitos és asztalos butor főraktárában **BUDAPEST,**
Erzsébet-körut 23.
Árjegyzék ingyen és bérmentve

Fèrfiaknak

fontos találmány férfigyengeség ellen. Orvosilag ajánlva. Prospektusok boritékban 60 fillér beküldése mellett.
Párisi raktár
Bécs IX., Türkenstrasse 4.

Most jelent meg!
Atlanti történetek.
(Tizennégy elbeszélés)
irta:
VIRTER FERENC.
Ára 2 korona.
Kapható a **„Budapesti Napló“** kiadóhivatalában. Két korona és 40 fillér beküldése után portomentesen elküldjük.

Második bővitett kiadásban, csinos kiállitásban és tetszetős alakban

MIRJAM.

Irta; Dr. Kiss Arnold, veszprémi főrabbi. Remek nyelvezettel nők számára irott magyar nyelvü zsidó imádságos könyv. Ára: Vászonkötésben 2 frt 50 kr. Bőrkötés 3 frt 50 kr. Csontutánzatu diszes kötés 5 frt. Legfinomabb bőrkötés 6 frt. Kapható: Köves Béla könyv- és papirkereskedésében Veszprém.

Magy. kir. államvasutak. Üzletv. Szeged.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló Torontáli helyiérdekü vasutak Szécsány állomásán megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet 1901. május hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számitott három éven át, vagyis 1904. évi április hó 30-ig.

Bérlőnek következő helyiségek bocsáttatnak rendelkezésére: u. m. az emeleten 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 pince, 1 padlás.

Az üzem céljaira átengedtetik az I/II. és III-ad osztályu étterem.

Az egykoronás bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak fentkiirt Szécsány állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletére“ felirattal ellátott, lepecsételt boritékba zárt, nemkülömben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. évi február hó 26-án, déli 12 óráig az alulirt üzletvezeség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen vagy kir. posta utján benyujtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál 1901. február hó 25-én déli 12 óráig vagy személyesen leteendő, vagy kir. posta utján beküldendő.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jelzett, 14 napnál nem régibb, a névértéket meg nem haladó napiárfolyamnak 90% szerinti értékben számittatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlitendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi- és kereskedelmi-osztályában (I. em. 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak,

Az ajánlatok között a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1901. január hóban.

Az üzletvezetőség.
(Utánnyomat nem dijazt.)

Kevés gond!
!Kevés pénz
aggodalom!
nyugtalanitja az embert, ha a
Budapesti Naplóra
előfizet, mert
nagy megnyugvást
szerez az a tudat, hogy
2000 koronára
van biztositva baleset ellen mindaddig, mig előfizetése érvényben van.

A Budapesti Napló minden előfizetőjét

ingyen biztositja baleset ellen

halál esetén 2000 korona erejéig, rokkantság esetén 2000 kor. erejéig. A biztositás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van ingyen biztositva, amennyi időre előfizet. A biztositást a mannheimi biztositó társaság magyarországi vezérképviselősége végzi. Minden előfizető, régi és uj egyaránt, egy mint a következő jogérvényes biztositási kötvényt kap:

Mannheimi biztositó-társaság Mannheimban.

Magyarországi vezérképviselőség Budapesten, VI., Kemnitzer-utca 10.

Alaptőke: Nyolc millió márka. Erre befizetve: Két millió márka. Tartalék-alap: Két millió márka. A részvényesek váltóiban a még be nem fizetett részvénytőke fejében.

Balesetbiztositási kötvény.

A **Mannheimi biztositó-társaság** biztosit jelen kötvény által, a tuloldali általános feltételek mellett,

T.............................. urnak/urnőnek

(lakóhely) ....

(a név sajátkezüleg beirandó) mint a **Budapesti Napló** előfizetőjének az elhalálozás esetére: **Kétezer korona** összeget, a munkaképességnek életfogytiglani elvesztése (teljes rokkantság) esetére: **Kétezer korona** összeget, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget. A biztositás csak arra az időre érvényes, melyre az előfizetési dij lefizettetett. — A biztositás kezdődik az előfizetési dij postára adását, vagy kifizetését követő déli 12 órakor és végződik az előfisetés lejárta után való napon déli 12 órakor.

Mannheimi biztositó-társaság magyarországi vezérképviselőség Budapesten.

Fényes, igazgató.

Előfizetési árak: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyedévre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 kor. 40 fillér (1 frt 20 kr.).

Az előfizetési összegek a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalába József-körut 18. küldendők.

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25